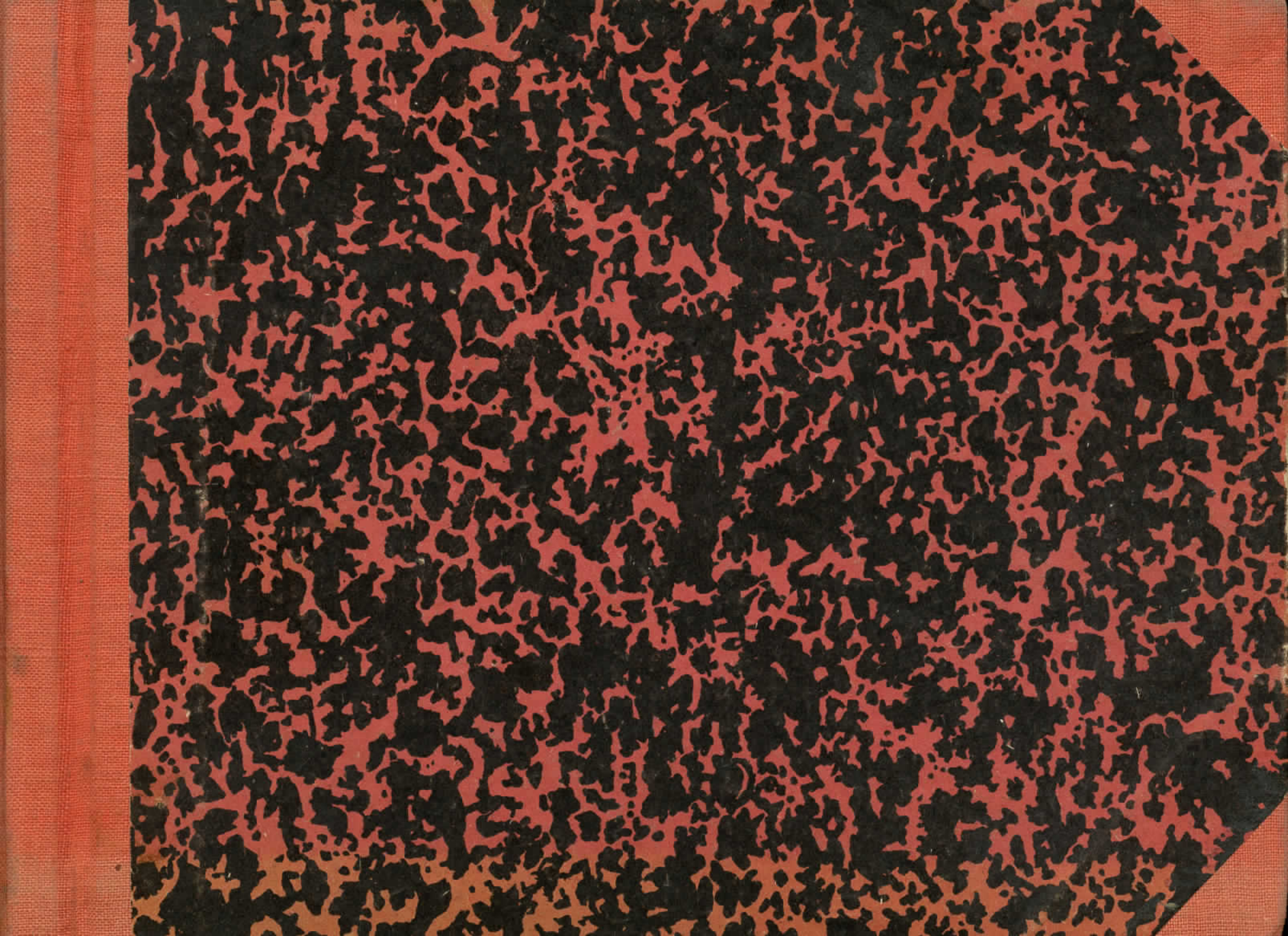

Radimo
a m D. g
Dragomira P. Vrnka

Zagreb, 22. I. 1962 P. [illegible]

- PRED ŽIVOTOM -

Predgovor

Većina djevojaka, koje će otvoriti ovu knjižicu, žive u milosti Božjoj , vjerne i gorljive.

Čemu im mogu poslužiti ove stranice ?

Ponajprije, da sebe bolje upoznaju.

Šesnaest, osamnaest, dvadeset godina, to je kod djevojke dob, kad niču čežnje, snovi. Život se otvara, i ona ide prema njemu. Što je čeka u životu ? Ona ne zna, ali ga uza sve neznanje ipak želi. Sadašnjost je nikako ne zadovoljava ; budućnost je još daleko. Ovaj brzi odgovor jedne junakinje iz Marivauxa otkriva lijepu stranu psihološke istine: "O čemu sanjaš, draga Silvijo?" - "Sanjam o sebi, pa nikako, da se razumijem"

Ova kratka razmišljanja što slijede ne će biti beskorisna, ako posluže nebrojenim Silvijinim sestrama, da lakše otkriju bogatstvo svoje duše i Božje nakane u svom životu.

Sebe bolje upoznati znači mnogo. Usavršavati se znači još više.

Koliki li će biti plodovi ove Knjižice, ako učine boljom samo jednu dušu, jednu dušu na pragu života,

jednu dušu, koja polaže u sebe nadu i od koje Bog očekuje svetost.

Predpostavljamo, da će se o svakoj predloženoj temi razmatrati četvr sata, dvadeset časova, pola sata dnevno ; očekujemo ozbiljno, produbljenje, nadnaravno razmatranje, na temelju čvrstih odluka i velikodušnosti, ne štedeći se i ne uskraćujući dati (ukoliko je i to ljudskoj slabosti dopušteno)...nije li to, sasvim jasno i sigurno, život odsad potpuno vjeran, savršen. Ako je pak slučajno koja djevojka u stanju smrtnoga grijeha , kako je bolan taj izraz, i kako je stvarnost pod tim izrazom sakrivena, bude listala ovu knjižicu, osobito, ako se radi o duši, koja je utonula u zlo i koju djavo drži u ropstvu, daj Bože, da se, malo preobražena obnovi i da je gano sva zgodica.

Dvije su djevojke provele noć pokladnog utorka na krabuljnom plesu. U srijedu, oko pet sati izjutra, valja odmah misliti na posao, koji će nastaviti. Odlaže proverene, umorne, nezadovoljne u dubini duše, ali da sakriju svoje razočaranje, pjevuckaju neku pjesmicu. Nenadano začuju u magli srebrni zvuk zvonceta. Pomisliše, da čuju praporce kakovih zabavljača...Medjutim je to svećenik, koji nosi umirućem poputbinu. Užas, grižnja savjesti. Kao po nagonu, padoše na koljena. Svećenik ih spazi i blagoslovi. Maske im na sreću padoše s očiju. Ovaj susret ih je odmah izliječio.

Ovdje se ne radi o živom kruhu, t.j. o Kristovom

Tijelu. Radi se o drugom kruhu, t.j. o riječi Kristovoj. Riječi su siromašne, ljudske riječi ; ali je nauka Spasiteljeva i Njegove Crkve. Daj Bože, da ova nauka, raznjenjena u kratkim pogledima, dat će takvoj rastuženoj duši, kao niz osvijetljenja, sigurne oznake jedinog puta, koji vrijedi, da otkrije život, kakav je i kakav mora biti, da izazove odluke, koje spasavaju i pozoravljaju.

- PRETHODNE UPUTE -

I. Teži da razmatraš ne trebajući tudjih misli. Imaš svoj razum i svoju vjeru. Imaš svoje srce. Nije li to više, nego je potrebno korisno provedeš četvr sata s Bogom.

II. Ako ti je potrebna tudja misao, da ustališ svoje misli, na primjer u slučaju trajne rastresenosti, posegni za njom; ali samo dotle, dok namamiš svoju molitvu. Namamiti. Izmedju podzemne površine tvoje vjere i tvoje "naprave za molitvu" , postoji časovito, razmak, preduga "cijev". Kako se namamljuje voda? Naspe se malo tekućine pokrećući polugom; nakon nekoliko napora voda izbije iz dubine. Ovdje je isto tako : ubaci u dušu nekoliko misli, samo koliko je potrebno - ne više (jer razmatrati ne znači čitati), da započneš razmišljanje. Kad ono izbije, nije više potrebno namamljivati. No moraš se truditi, da iskoristiš svoje sposobnosti prije nego se poslužiš drugim, a posluži se drugim, samo da

iskoristiš svoje sposobnosti.

III. U slučaju potpune suhoće, uteci se slijedećem načinu :

Prije

1. Pokloni se Bogu u sebi prisutnu....
2. Ponizi se: Ja da govorim s Bogom...

Čitaj

Lagano, kušajući da shvatiš, da osjetiš...

Pitaj se :

1. Što znači ovaj odlomak ?
2. Šta da zaključim ?
3. Šta sam do sada učinila ?
4. Šta ću učiniti u buduće ?

Poslije razmišljanja :

1. Zahvali se Bogu na primljenim prosvjetljenjima.
2. Prikaži mu stvorene odluke.
3. Moli, da ostaneš vjerna.

K R S N E V E L I Ć I N E

1. Tajna Presvetog Trojstva

(P.Faber)

Najsvetiji u raju je Bog. Pobožnost nad svim pobožnostima je pobožnost prema Bogu.

Pogledaj, prije svega, dobro, što je stvorenje pred Bogom. Stvorenje pred Bogom je jedno ništa. Ima Bog, Bog, koji je sam sebi vječno dostatan. Bog, koji sam sebe shvaća i taj čin spoznaje ostvaruje sa takvom snagom, da iz njega proističe živa osoba: Riječ. Izmedju Oca i Riječi je Ljubav tako jaka, da iz nje izvire isto živa osoba, Sveti Duh. I to beskonačno; i to vječno.

To, i po tom više ništa. Sve ostalo, ako još išta ima, a ja znam, da ima, to je stvoreni svijet, t.j. ono, što se prvobitno zove ništa; ono, što bi odmah, da ga Bog ne izdržava u bitku, palo opet u ništavilo. Ja sam neprimjetljivi djelak toga ništa. Evo, šta sam ja kao stvorenje. "Ja sam, koji jesam", reče Spasitelj Katarini Sienskoj, "a ti si, koja nisi." Uživaj polagano u dobročinstvu te istinite riječi.

Ako sam po naravi ništa, po nadnaravi posjedujem Sve. Već su moji naravni darovi - život, zdravlje sposobnosti...- nešto veličanstvono. Ali ja znam, da

sam pozvana na viši život od naravnoga. Ovaj se neizmjerni Bog meni dao, pozvavši me na pobožanstvenjeni život, što sam ga dobila na krstu. Ostajem stvorenje, ali sam postala sposobna, da vršim djela, koja imaju božanska svojstva i snagu, djela, koja imaju odjeka u vječnosti. Što više, sam se Bog nastanio u meni, i Onoga , koga ne može obuhvatiti nebo, obuhvaća moja duša.

Po naravi ništa ; po svojoj nadnaravi živo prebivalište Presvetog Trojstva : eto moga čudnog i divnog odredjenja !

2. Savjesna kršćanka

Elizabeta Leseur napisala je jednoj od svojih nećakinja: "Zapropaštena sam gledajući, u kolikoj mjeri veći dio žena ne poznaje vjere. Njezin im je pače duh posve stran. One su veoma žalosna stvar, tijelo bez duše, što se naziva "pobožnom ženom", a nemaju ništa od sve one finoće duha, od sve one nutarnje ljepote, od sve one živahnosti duše, koju bi morala imati kršćanka.

"Ne misli, da ja osudjujem vršenje vjerskih dužnosti. Daleko i svaka pomisao od toga; ali vršenje pobožnosti mora uvijek biti izraz dubokog stanja duše... Želim, da ti budeš...savjesna kršćanka, i da poznaješ zaloge svoje vjere, da spoznaš zašto se moraš pouzdavati i obožavati."

Prava se, razumna, duboka pobožnost, ona, koju želim i koju moram posjedovati pod svaku cijenu, temelji, koliko je više moguće, na potpunom razumjevanju glavne tajne kršćanstva, one, oko koje se kreću sve drugo, tajne Božjeg predanja mojoj duši.

"Gospodin je ovdje, on me zvao." A gdje to ? U meni. Ne moram prijeći milijarde milja da nadjem Boga i da se s njim tjesno sjedinim. Ako sam u stanju milosti Božje Bog živi u meni. Prva stvar, koju Bog nadahnjuje duši, koju iz nutra privlači, veli sv. Terezija, "jest u tome, da vidi kako je taj iskreni Prijatelj uvijek s njom, ne ostavljajući je nikada, prateći je posvuda, dajući joj bovivanje i život...(ona shvaća, da izvan te tvrdjave ne će naći ni sigurnosti ni mira; da ne mora trkati po tudjim kućama, jer u svojoj nalazi bezbrojna dobra, samo se želi njima nasladjivati; da cijeli svijet ne može posjedovati ono, što njoj treba ? Konačno, da ona ima Gosta, koji je u mogućnosti, da joj osigura sva dobra, uz uvjet, da ona ne želi slijediti rasipnog sina i spasti na hranu svinja.

3. K a d b i t i z n a l a ....
(Spasitelj Samaritanki)

Da, kad bih ja znala ! Kad bih mogla ma samo iz daleka naslućivati bozansku veličinu, što se pruža mojoj duši.

Bog, već od početka zasniva ovu misao : nadarit

će svoje malo ljudsko stvorenje, svojim vlastitim životom ; stanovat će u meni On, Bog! Izmjeri dubinu te riječi!

Bog je vječno, neizmjerno. Jednog dana Bog stvara; tog se dana u to vrijeme pojavio. Dotle je postojala samo vječnost. Svjetovi su stavljeni u svemir. Jedan od najmanjih, medju tim svjetovima, jest zemlja. Na toj zemlji žive neizmjerno mala bića. Čim se čovjek digne malo više u zrak, na pr. zrakoplovom, kako se čine smiješno sićušnima ljudi, koje vidimo da odlaze, sitne točke, koje posvema nestaju, kad se popne još više. I ja sam jedna od tih sitnih točaka.

I uza sve moje ništavilo, Bog me je učinio "božanskom". Ego dixi; dii estis. Rekao sam, - vi ste bogovi. Po velikom milosrdju Bog se nastanio u meni. Ne trebam krila, da poletim k njemu. Moram samo u sebe saći. ; tamo je Bog. Kad bi se brinuli, veli sv. Terezija, da si dozovemo u pamet, da posjedujemo u svojoj duši tako veličanstvenoga Gosta, ne bi se mogli, sigurna sam, predati zemaljskim stvarima onako, kako to činimo." I dalje: "Da sam prije spoznala, kako sada znam, da tako veliki Kralj boravi u ovoj maloj palači moje duše, čini mi se, da Ga ne bi tako često ostavila sama."

I meni se čini. Upoznat ću istinu. I od sada ću po toj istini živjeti. Nisam znala ! Kolike li štete !

4..... d a r B o ž j i
(Spasitelj Samaritanki)

Dar Božji je sam, Bog, koji je predao našim dušama sa posvećujućom milošću. Ali treba temeljito istraživati ovu uzvišenu tajnu, da u njoj točno upoznamo pravo mjesto Krista Spasitelja.

Bog je pobožanstvenio prvi par ljudi sa zadaćom, da predaju to nadnaravno nasljedstvo svemu pokoljenju. No stvorivši Adama i Evu slobodne, nije im htio nametnuti , nego im je samo ponudio taj izvanredni dodatak; tražio je od naših praroditelja podložnost, poslušnost: Neka priznaju, pokoravajući se, da je Bog jedini Bog po naravi i da On jedini posjeduje vrhovno gospodstvo; na taj način On pristaje, da ih učini Bogovima po milosti, po nezasluženom daru. Oni će ostati stvorenja ali će postati pobožanstvenjena stvorenja.

Nažalost, oni se nisu pokorili. To je istočni grijeh . Sve božansko je izgubljeno.

No Bog je bdio. On toliko želi, da nas vidi, kako sudjelujemo u njegovu životu, da će učiniti nemoguće, da nam taj svoj život povrati. Da, naravno nemoguće. Sama Riječ , neizmjerna Riječ, Očeva Mudrost sići će na zemlju. Sin će Božji postati jedan od nas, živjet će našim životom, umrijeti će našom smrću, najstrašnijom smrću, pomoću čega će moći ponovno dobiti nadnaravno, koje je bilo izgubljeno.

Moj božanski život ! Htjela bi znati koliko on

vrijedi. On vrijedi, koliko i jasle djeteta Isusa, ta nevjerojatna stvar, Bog, kao posve malo dijete u jaslama ! On vrijedi koliko i križ mučenja Riječi, koji posta de učiteljska stolica, na dvije okrvavljene grede...Ah! Kako se sve osvjetljuje na slatkom svijetlu ponoćnih jasala, na zadušljivom svijetlu Velikoga Petka, oko tri sata.

Da sam znala!....Ali ja ne znam. Konačno znati ! Shvatiti !

5. Božji dolazak u mene

Izadji iz toga djeteta, nečisti duše, i podaj mjesto Duhu Svetomu. (riječi moga kršenja) Koje li jasnoće i koje li svježine izraza! Došavši na svijet opterećena isto čnim grijehom, bila sam pod djavolom vlašću, bar u tom smislu, što sam bila lišena posvetne milosti, koja prvotno oživljuje moju dušu osobitom i silno milom prisutnošću, samoga presvetog Trojstva.

Bio je potreban posebni sakramenat, da oduzme djavlu vlast nada mnom, da mi obnovi božanske povlastice, da mi povrati ono, što je Bog u početku htio dati Adamu povrh njegovih naravnih darova (tijela, duše) t.j. nadnaravni život, taj neisporedivi dodatak, po kojemu u mojoj najdubljoj nutrini On, Bog, ako sam bez (teškoga) grijeha.

Taj sakramenat je krštenje. Onog dana kad sam ga primila, svećenik snabdjeva svo moći Spasiteljevom, kao njegov službenik, izrekao je nada mnom ovu čudesnu, posvo izvornu i potpuno djelotvornu riječ :"Izlazi iz tog djeteta nečisti duše, i podaj mjesto Duhu Svetomu !" I po bitnom obredu "Ja te krstim, itd...." zbila se nevjerojatna izmjena. Sotona je izgubio svoje gospodstvo nada mnom Sveti je Duh (čitavo Trojstvo) svećano ušao u moju dušu.

U ovoj minuti, u ovom času, ako sam u stanju milosti , Bog živi u moni.

6. Nositeljica Boga

Jednom u katakombama, zapitaše mladog kršćanina, da li bi smio odnijeti sv.Pričest bolesniku na samrti. Trebat će izaći na svijetlo, proći kroz poganski grad, i izložiti se možda opasnosti, da bude otkriven...Tarzicije se izjavi spremnim poći. Predadoše mu malo čestičnjak u kome je zatvoren Živi Kruh, i on podje.

Na jednom se mjestu igraju njegovi drugovi i zovu ga: "Hajde s nama!" - "Malo kasnije...sad baš ne mogu." - Oni navaljuju. On se opire. - "A što ti to imaš? Ti kao da nešto nosiš." - Pogani se okupiše, kamenovaše ga.

I ja nosim Boga i ja sam nositeljica Božja. Prisutnost Duha Svetoga (čitavog Trojstva) u krstu, isto je tako stvarna kao i prisutnost svetog čovječastva u Pričesti. Jedna je duhovna, (prisutnost duha, otprilike, kao

što je moja duša prisutna u tijelu), druga je tvarna, tjelesna. Ali su obje prisutnosti jednako stvarne.

A onda?...A onda, zašto da ne iskazujem isto štovanje stvarnoj (duhovnoj) prisutnosti Božjoj u svojoj duši po krstu kao i stvarnoj prisutnosti u Euharistiji? Ta nedosljednost mora prestati.

Bog je u meni prisutan. Poštivat ću tu prisutnost; izbjegavat ću, dakle, smrtni grijeh. Što bi to bilo smrtni grijeh? Izvrtanje riječi moga krštenja: "Izidji iz mene Duše Sveti; vrati se u mene nečisti duše." Kakove li strahote!

Bog je u meni prisutan; častit ću tu prisutnost. Pred stvarnom Euharistijskom prisutnošću stalno bdije vječno svijetlo. Sjećat ću se, ako već ne bez prekida, a ono bar ponekad, da sam Božja nositeljica, živo svetohranište.

7. Tebe je teško nositi

Legenda o sv. Kristoforu. Kristofor je prevozač na nekoj rijeci. Jedne je zime voda nabujala; neki dječak moli, da ga preveze preko rijeke. Prevozač naprti dječaka na svoja ramena. Na po puta, teret, na početku neznatan, postade takav, da se Kristofor obrati dječaku riječima: "Tebe je teško nositi." Bio je to Božji Sin.

Po krstu sam Božja nositeljica. Uzvišen naslov, ali i uzvišena odgovornost !...Ako svako plemstvo do-

nosi za sobom i obaveze, koliko više ovo! Vidim svećenika, gdje nosi popudbinu bolesniku, ili na Tijelovo, gdje nosi pod nebom Sveto Otajstvo; kakva pobožnost, kako dubok osjećaj poniznosti, a ujedno i neusporediva veselja!.. Božja prisutnost u mojoj duši po krstu isto je tako stvarna i istinita kao i prisutnost u Euharistiji.

Jesam li dosta ponosna zbog te prisutnosti?

Jesam li dosta ponizna ? Samo zato zapadam u sitne časove taštine, jer ne znam kako sam zapravo velika pred Bogom.

Jesam li dosta sabrana ? Kad bi koji čestičnjak iznenada oživio, koliko bi bilo njegovo poštenje prema blagu, kojeg bi bio svjestan, da nosi? Zar bi bila tako lakoumna i protivna molitvi kad bi bila više svijesna.

Da li dovoljno djelujem svojim sjajem? Živi čestičnjak ; morala bi povrh toga biti i pokaznica. Nisam li i ja "theofore" t.j. bogonositeljica. ?

8. S a b r a n o s t

Neki je crni poglavica Benone u Africi, izgubio u bojevima svoja dva sina. Da bi to zaboravio, zapovijedi dvojici svojih robova, koji ga neprestano slijede od jutra do mraka, da bubnjaju, da tresu košare pune školjki, da udaraju u gonge i da kriče kad spaze svoga gospodara da je zamišljen.

Bilo bi po nas korisno, da si koji puta dozovemo u pamet svrhu života ; da li sam na zemlji da na njoj ostanem ili da s nje odem. Ali ne. Bubnjovi, košare sa

školjakama, gongi i vriska plešu svoje kolo. Nije potrebno plaćati robove. Svagdanji život sa svojim brigama i potrebama već se brine za to. Nemamo ni časa vremena, da razmišljamo o bitnim stvarima , o bogatstvu svoga krštenja, o svom božanskom preodredjenju. U mom životu ima m mjesta samo za ono što je nuzgredno "Najprije kraljevstvo Božje, ostalo će vam se dodati." Kod mene je posve obratno. Ostalo, ostalo posve prevladava.

"Nemamo vremena da se uvučemo u se, jer smo posve zaokupljeni izvanjim stvarima. Neka svatko od nas ukloni vrijeme za san, koji je brat smrti i vrijeme upotrebljeno za nekorisne stvari i neiskorišteno vrijeme, i izgubljeno vrijeme i vrijeme uzalud rasuto, što će mu ostati? Nije li prikrivena svrha većine naših zanimanja, naših misli, naših osjećaja, - kad nas rastresaju sitnicama - da nam otmu dio kratkog puta, koji nas vodi k smrti ?" (H. Bordeaux)

9. Izvori jakosti

Uvijek će biti dosta pustinje za one, koji su je dostojni. (Ernest Psichari).

Samoća je domovina jakih. Naša šutnja označuje stupanj našeg djelovanja. Dobro ne čini buke, niti buka čini dobra. Šutnja je uvijek bila ures velike svetosti. U samostanima je obavezatna tišina. Gdjegod se traži plodan rad, tu je potreban čitav čovjek.

Što se traži, da se ískaže dostojno poštovanje

tronutku kad je sklopljeno primirje, ili počast nepoznatom junaku? Jedan čas, tri časa šutnje. To je šutnja, koja slijedi iza pobjede. Ispravno shvaćeno, šutnja radja pobjedu. Za preokret svijeta traži sveto Pismo samo jednu stvar. Niti velikog osvajača, niti zbora zakonodavaca, niti nevidljivih nakana. Od svega toga ništa. Samo šutnju od pola sata.

Samo to? Ništa više? Ali gdje je omjer izmedju temeljitog preokreta svijeta i pola sata šutnje?

Postoji omjer. Ljudi se ne popravljaju jer ne razmišljaju. Kad bi razmišljali ni časa ne bi ostali onakovi, kakovi su. Rasipni sin nije i žira poželio. Kad je bio primoran jesti isto što i svinje, počeo je razmišljati. U taj se čas diže. Surgam et ibo od patrem. (ustat ću i idem k ocu) Dosta mi je toga. Idem k ocu. Ni časa više ne može podnijeti svoje nedostojnosti. Svijet je ono što jest i ostaje ono što jest, samo zato, jer ne pozna samoće. Quia nemo est quia recogitet corde (jer nema nikoga tko bi razmišljao u svom srcu). U potresima i sudarima našega vijeka je sve, neprestani dodir i mješanje s gomilom, koja se gura i buči.

Sačuvat ću sebi svaki dan u svojoj nutrini nekoliko časova samoće, da tu, daleko od svake buke u sabranoj šutnji punoj božanstva, nadjem Boga, koji po krštenju u meni stanuje.

Bezvjerac, Renanov unuk, časnik je kolonijalnog topništva u Africi. Obratio se razmišljajući u dodiru sa Saharom. Ubijen je koncem prošlog svjetskog rata u času, kad se spremao, da podje u Dominikance.

Uvijek će biti dosta pustinje, za one, koji su je dostojni (Ernest Psichari).

10. Na što misliš?

Mi nikada ne mislimo na ono, na što ćemo vječno misliti.

Na što ćemo misliti u vječnosti ?

Na Boga. Ovdje na zemlji gotovo nikada ne mislimo na Njega.

Na Boga, čija prisutnost stvara u nama, ovdje na zemlji, život milosti, a koji veličanstven i sjajan u nebu, stvara naš stalni život. Tko zapravo na zemlji koji put razmišlja o tom, da je on božanstven , da je on po svome krštenju sličan Bogu, "pobožanstvenjena osoba", pravo dijete Božje, bogonosac. Tko od te svjetine, koja je nagrnula u tramvaj, koja se gura na vratima trkališta ili kazališta, tko od nje misli ozbiljno na to?

Ne razmišlja se. Ne razmišlja se nikada. Ne misli se nikada - ili gotovo nikada na - bitno.

Jedan od "mladih", ubijen u ratu, Henrik du Roure, čiji je život opisao Leonardo Constant (Bloud), bio je uvjereni katolik, profesor mudroslovlja na liceju u Ma-

yencu, ubijen u nekom sukobu za vrijeme okupacije, ostavio je napisanu ovu stranicu:

"Jeste li opazili, kako zahvalno veselje mladić, koji se moli, žena, koja čita, ili ma tko, ako se nalazi sam i bezposlen prima onoga, koji mu pri tom smeta?"

"Kako je tim trskama dosadno to, što su misaone trske! Kako bi željelo, da postanu jednostavno, malo svirale!"

"Oh ! Proboraviti jedan čas, samo jedan čas, u suočenju sa samim sobom. Tim se ljudima čini, da bi umli! A to je donekle i istina, nešto bi u njima umrlo, ona ličnost, nenaravna, smješna, tašta, beznačajna, lakoumna, ono nešto bezumno, što je s njima sraslo, otkako su došli k razumu."

"...Sabrati se , znači, izložiti se opasnosti, da promatram um svoj strašnoj jasnoći, vječne i potresne probleme ljudske bijede i veličine. Kako je strašna ta neopreznost. Ali ne! Oni je ne će počiniti! Po naravi imaju sposobnost, da budu u visinama, ali oni su od ptice sačuvali samo mozak, podrezali su si krila i žele samo puzati.

Mi živimo svijesnim životom samo 50 - 60 godina. To je premalo da postanemo čovjekom, a previše, da postanemo djetetom. A oni na to upotrebljavaju svu svoju vještinu. Idu čitavom duljinom puta, dodiruju ljepotu, a da je i ne vide, o bol, a da je i ne prime, i putuju prema smrti zavezanih očiju......" "jednog dana oči će

im se otvoriti...A to će biti nagrada za sve njihove djetinjaste napore : oni će upoznati u čemu je vrijednost života - i to baš, kad ga budu izgubili."

11. B j e l i n a k r š t e n j a

Primi ovu bjelinu... Ponesi je neokaljanu pred sudište Gospodina Isusa Krista.

(riječi moga krštenja)

S koliko je brige moja majka, prije mog rodjenja, pripravljala sve, što bi mi moglo poslužiti u mojim prvim danima, izmedju ostaloga i košuljicu iz finog bijelog pamučnog platna, kojim će se svećenik poslužiti, pri koncu krsnih obreda.

Kad me je krstio, svećenik je na meni načinio znak križa lijevajući božansku vodu i govoreći: "Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga." "A odmah zatim uzevši kraj bijele tkanine :"Primi ovu haljinu i ponesi je neokaljanu pred sud Gospodina Isusa Krista."

Ovu sam bjelinu svoga krštenja našla kod svoje prve sv.Pričesti - s rječitim značenjem te bjeline - no shvaćajući je još bolje.

Biti čista. Biti bez grijeha ! Donjeti natrag, na sud Božji, neokaljanu bjelinu svoga krštenja i svoje prve Pričesti. Izbjegavati smrtni grijeh, kao jedino pravo zlo.

Još dalje ići : štovati na poseban način ovu uzvi

Sema krepost ! Izbjegavati kao kugu misli, poglede, že-lje, razgovore, štivo, koje bi bilo kadro povrijediti čistoću mojih osjećaja, mašte, srca. Izbjegavati dvolične riječi, opasne razgovore, sumnjive pohode. Visoko uzdignuti zastavu veselja, što sam čista. Čuvati jasan pogled, netaknute osjećaje, srce posve u visinama....

Marijo, prečista Majko, pomozi mi, da ostanem posve čista.

12. Č i s t o ć a

Jedan od prvih bretonskih kraljeva, Conan Mariadec , spazi jednog dana, idući na ratni pohod, između prljavoga grma i svoje čete malu posve bijelu životinju. Ona je odlazila na obalu i s obale, nemirna, pružajući svoju rilastu njušku s izrazom čudne tuge. Spazivši koji put list lopoča, podiže oprezno šapu. Zatim je opet brzo povuče cvileći od tuge.

Što je bilo ?

Bretonski se kralj zaustavio, da je promatra. Mislio je da je ranjena. - Veličanstvo, reče mu neki časnik, ta mala životinja je hermelin. Ona je ranjena; jedini razlog njegove tuge jest to, što ne može prijeći preko potoka, a da ne uprlja svoje odijelo, jer hermelin voli radije poginuti nego li se uprljati. Knez se malo približi. Hermelin ga spazi ; skoči, veoma zastrašen, naprijed. Ali opazivši potok, povuče se još brže natrag kriknuvši još jače od muke. Ne, doista više nama pomoći!

Tad sirotica izabra izmedju dvije pogibelji, onu, koja joj se činila manjom. Ona s povjerenjem dodje, da se uteče medju raširene ruke Gonanove. Princ obrisa krajem svoga plašta uprljane šape, koje postadoše opet posve bijele.

Kažu, da je bretonski kralj dao navesti kao usponenu na taj prizor lik hermelina na svoje zastave, s geslom : Radije smrt nego li ljagu.

Zaista, krasan grb. Usvojit ću ga. Nikakove grozničavosti uostalom. Ne biti nemirna, strašljiva, duša uvijek kao na iglama. Čovjek ne čini zlo, ako ga ne će. Sve ovisi o pristanku. Ne uznemirivati se zbog uzbudjenosti čuvstva sve dotle, dokle god je volja nepopustljiva. Sveti Franjo Saleški daje izvrstan savjet : Ako pas laje za nama, ne prestrašiti se, ne okretati se, prezreti ga ; kad se umori lajati sam će od sebe prestati. Loš je postupak pokušati ga otjerati kretnjom ili glasom ; o on će još više lajati. Ići ravno svojim putem. Praviti se, kao da ga i nema. Izmaći - naravski naprijed izmaći. Naskoro će biti sve u redu.

13. Kršćanski život s pomrčinama.....

To jest, život, u kome se izmjenjuje stanje milosti sa stanjem smrtnoga grijeha.

Nije li to nažalost slika života mnogih kršćana? Čovjek bi htio biti vjeran...Pruži se grješna prigoda...

čas se opire (Bogu hvala, da se opire; ne pada li se katkada i bez najmanje borbe); i podleže.

Dao Bog, da se odmah htjedne podići, a da sakramenat pokore primljen skrušeno i iskreno sve popravi.

A kad bih umrla u tom stanju ?....Osim toga što je s mojim zaslugama, kad sam u smrtnom grijehu ? Budući da je za sticanje zasluga bitno potrebno stanje milosti, svi moji napori su u tom vremenu ništavi, bezvrijedni u nebu. Ja oponašam ludjaka, koji bi, imajući pune džepove zlatnika, bacao ih jednog po jednog s visokog mosta u rijeku. Jer nisam živa, moja su djela mrtva. Kakove li štete ? Kakove li zablude !

Kad sam na dan svoje prve Pričesti obećala, - i s koliko ozbiljnosti? - da ću biti zauvijek vjerna Isusu Kristu, nisam tada nikako mislila na tu vjernost s pomrčinama, na tu vjernost tako često i tako žalosno nevjernu. Kolika poruga u izrazu "vjernici" za oznaku mnogih kršćana. Koliki su izmedju svih u stanju milosti; Mislim neprestano vjernih, bez teških prostupaka.

Ne smijem u ostalom klonuti duhom, ako bi kad bila slaba. Nažalost ja sam slaba !...Ali ne smijem uveličavati svoje slabosti. I sa ovom potvrdom slabosti, ja imam s Božjom pomoći sve, sve, što mi je ovoga i svakoga časa potrebno da od sada budem stalno vjerna.

14. Potresnost Života

Svatko na svojim usnama nosi Judin poljubac i može ga jednog dana dati (Msgr. Benson)

Nemoguće je boje naglasiti duboku dramu našeg Života. Nositeljica neizrecive stvarnosti - Božjeg Života u sebi - ja držim to dragocjeno blago u krhkom pohraništu. Adam je imao tri vrsti darova : naravne darove(tijelo i dušu), nadnaravne darove (Božji Život u duši) i još k tome mimonaravne darove(sposobnost da ne trpi, da ne umre, i glavna stvar, što me ovdje zanima, - da ne osjeća napadaja požude).

Nakon pada naravni darovi ostadoše isti kao i prije. Nadnaravne nam je naš Spasitelj po svojoj muci, potpuno obnovio. Samo nam mimonaravni darovi više nisu povraćeni. Zašto? Bog je tako htio. Što više: da nam obnovi božanski Život htio je naš Spasitelj trpjeti patnju i smrt ; biti naime iskušavan, bez sumnje ne iznutra (jer se tome protivila božanska narav), ali bar iz vana. Tako ćemo ponovo postati božanski: to je povlastica otkupljenja, ali ćemo ostati i slabi : to je posljedica istočnoga grijeha.

Božanski i slabi ! i otud sva dramatičnost. Oprezno dakle! Neka spartanska priča kazuje o nekom mladiću, koji je kradomice nosio ispod nutarnje odjeće malu lisicu. Da se ne izda pustio je, da mu razdere prsa. To je

moja povijest. U nekim časovima se zabadaju opaki zubi u moje meso. Moje grudi drhću.

Boj se tog neugodnog gosta. Znaj, da je on tu. Nikad mu ne skidaj brnjicu i pazi na njegovo skakanje.

15. Moje uspomene

"Živi tako, da se nikada ne moraš postidjeti koje svoje uspomene."

Možda je najbolnija riječ u čitavoj ljudskoj povijesti ona u Davidovu psalmu Miserere: Smiluj mi se, grijeh je moj neprestano preda mnom."

Ako se u času teške napasti, kada je duša jako uzdrmana zavodljivom ponudom, što je privlači, savjest buni : "Phi, šapće zao glas, - što je to jedan grijeh ? Malo grižnje savjesti ! Zar da se to mjeri s blistavim veseljom, koje mi se nudi ?"

Pretpostavimo da padnem...Je li zao glas govorio istinu ili je bio lažan? Što? Zar nema ništa više od tog opujnog veselja? Šta mi je ostalo u ruci? Šaka pepela. A šta mi je ostalo u srcu ?

U pamćenju ostaje, u svakom slučaju, nešto tako slatko, kad prošlost ostane netaknuta, a nešto tako okrutna, kad čovjek popusti. Sjećanje! Moj grijeh je neprestano preda mnom !

Kako je samo time skupo plaćena kap veselja što je već ishlapila, i koja u duši ostavlja tako duboku gorčinu. Šta sve ne bih učinio sada samo da nisam pala onda ? Nemoguće ! Ni najveća grižnja savjesti ne može učiniti, da ono, što je bilo ne bude učinjeno. Vječno će biti istina, da sam ja onog dana, onog časa...sjećam se... eto to učinila!.....

Kakve li sramote ! Bože moj ! Miserere ! Oprosti ! Oprosti !

16. Kazna navike

Poslije kazne uspomene slijedi kazna navike.

Grijeh sobom donosi i svoju kaznu. I ta je kazna dvostruka. Htjela ne htjela, moja mi pogrješka doziva u pamet sjećanje na nju. A što je još opasnije i još okrutnija kazna, taj je grijeh prouzrokovao lakoću, da ponovim isti grijeh. Grijeh koga ipak mrzim, ali koji svom svojom silom , težinom pritište moju volju.

Samo je jedan čin dovoljan, da stvori, ako baš ne naviku, a ono bar početak navike. Zar nije bilo dosta već to, što sam po istočnom grijehu sklona zlu? A eto pristajući na grijeh ucjepila sam neku vrstu drugog istočnog grijeha, t.j. novu sklonost k padu. Zar mi je odupiranje nekoć bilo tako lagano, da sam smatrala potrebnim staviti sebi iz obijesti na noge teške robijaške okove? Kakove li ludosti !

Navika je druga narav. Da, deset puta jača nego prva. Pazi na to. U svakom času imam, bez sumnje, potrebnu milost, da se oprem. Ali zar nije tragično, da sam se samo svojom pogrješkom učinila manje sposobnom, da se u danom času okoristim milošću, koja mi se uvijek nudi.

Vježbaj se samo u dobrim navikama. Pazi na svoje zle navike ; nastoj, da ih se malo po malo oslobodiš.

17. Šta s prošlim grijesima?

Uvrijedila sam Boga. Može li se on sa mnom poslužiti? Padaju mi na pamet ove riječi :"Čovjek ogrezao u zlodjelima Bogu je uvijek zanimljiv. To je meta Njegova milosrdja. On je i s osobitog razloga sastavni dio stvorenja, koje treba otkupiti i radi kojeg je odlučeno, da Sin Božji pretrpi smrt."

U ostalom, zar nije Učitelj rekao : "Nisam došao zbog pravednika, nego radi grješnika." Pa zatim : "Došao sam radi izgubljenih ovaca Izraelovih."

Ima u djevičanskoj ljubavi nešto neprocjenjiva, ali i u pokorničkoj je ljubavi neki tako rijedak miomiris, da je naš Gospodin mogao reći : "Veće je veselje nad obraćenjom jednoga grješnika, nego li nad devedeset pravednika, kojima ne treba pokore." Čudi nas i zbunjuje ovaj način računanja. Nema druge pred tim, nego probuditi čin vjere. Učitelj je to kazao. Uvijek sačuvana ne-

vinost zaista je vrlo lijepa ; nevinost junački ponovno i osobito konačno osvojena, ima u sebi nešto još ganutljivijeg, snažnijeg, žarčeg.

Pitaš, hoće li se Bog još s tobom poslužiti?

Što? Zar još možeš posumnjati u to? Ta On to očekuje, On traži to! Zato ću od sada svoju odanost učiniti tim gorljivijom, što ponajprije više moram popraviti.

Što daljo to bolje shvaćam, kako je strašna bijeda grijeh. Zanimljivost života ne leži u onom, što je iza mene. Šta mi je stalo do prošlosti. Naprijed. Danas počinje moj život ; od prošlosti ću sačuvati samo neprestanu obavezu, da u buduće budem uvijek na visini - i stoga u sadašnjosti, bezgranična, velikodušna.

18. Godišnjica mog krštenja

Sveti bi Vinko Fererski, svake godine, do konca svog života, na godišnjicu svog krštenja, dao odslužiti sv. Misu u znak zahvalnosti u kapelici u Valenciji, gdje se čuvala krstionica od crnog mramora, u kojoj je malo ljudsko djetešce postalo djetetom Božjim.

Već sam davno krštena (i koliko sam dobročinstava od tada primila od dragog Boga) Znam li, što to znači biti krštena? Sveti Ljudevit Kralj se prozvao Ljudevitom od Poissy-a na spomen mjesta, gdje je postao djetetom Božjim. I on je više cjenio ovaj naslov, nego li naslov kralja Francuske.

Krštena sam, kad sam bila sasvim mala. A nisam li ja ostala sasvim malenom u odnosu prema svom krštenju? Jesam li tada pokušala shvatiti svoj položaj, svoju krsnu veličinu ?

Toga sam dana, kao i sv. Vinko Fererski od čisto ljudskog djeteta postala djetetom Božjim. Od djeteta lišenog vrhunaravnih dobara (da sam umrla ne bih nikada gledala Boga licem u lice), postala sam sposobna primati milost , ovdje na zemlji, a slavu na nebu poslije smrti; od djeteta srdžbe (na što me potsjeća psalam Miserere), postala sam po sjedinjenju sa Spasiteljem, sastavnim dijelom toga Sina, "koji je Ocu omilio". Toga me je dana Bog učinio svojim hramom , svojom živom kapelicom. Presveto se Trojstvo nastanilo u meni.

Ima li još što, što bi u poredbi s ovim imalo kakovu vrijednost? Tako je velik moj dan krštenja ! Najveći u čitavom mom životu.

19. Ja sam čokot, vi ste loze. (Spasitelj)

Krist me je otkupio. Oh, kako osjećam, da Ga moram ljubiti. Bez Njega ne bi božanski život opet procvao na zemlji. Sve bi zauvijek bilo izgubljeno. On reče : "Evo me ! To je Riječ, Onaj, koji vječno govori: "Evo me" iz ljubavi prema nama. I ujedinivši riječ i učinak, On je došao.

On postade Čovjekom. Jasle.
On postade Čovjekom boli : Križ.
On postade Kruhom : Hostija.
Evo tri postajališta na stepenicama silaska.
No to nije sve. Kako me On otkupio ? Ne samo iz vana, kao netko tko bi platio globu, da oslobodi svoga susjeda, kretnjom, koja ne stvara izmedju dvojice zanimanih krvnih veza. Krist je učinio puno više. On je ne samo postao jedan od nas, da me spasi, nego je svakoga od nas učinio nečim svojim. "Ja sam trs, vi ste loze." U čemu se sastoji cijepljenje? Na čistu lozu se ucijepi divlje oko ili obratno. I taj cijep živi sada životom loze. Po istočnom grijehu izgubila sam ovaj božanski život. Krist je došao, legao na krvavo drvo križa. Po zaslugama Njegovih rana bila sam uglavljena u Njegovu osobu, kao cijepljena grana u živu voćku. On, Krist , posjeduje puninu božanskog života. Po mom predavanju Njemu u krštenju prelazi božanski život stvarno na mene.
Živa Kristova grana , sastavni dio Krista, eto to sam ja.

20. Kršćanin je drugi Krist
(Tertulian)

Budući da sam sastavni dio Krista, živa Spasiteljeva grana, moj je kršćanski poziv, da živim kršćanski, i ako se smijem tako izraziti "Kristovski".
Šta to znači ?
Ne toliko izvana oponašati čine božanskog Učite-

lja. Za ovaj ili onaj čin, bila bih posve nesposobna. Meni nije nikada zapovjedjeno, da se rodim u štali, da živim trideset godina u dašćari, da umrem na križu.

Što se od mene traži, da živim "Kristovim životom" jest u tome, da u sebi ponavljam ono, što je bilo najdublje u Spasiteljevoj biti, da u svojoj nutrini usvojim navike duše, koje je imao On, dobri Učitelj. Da živim posvema spremna podložiti se Bogu, na slavu Njegova Oca i na spas duša. Na nebu je riječ bila jednaka Ocu ; da otkupi prvotnu neposlušnost, postala je riječ nižom, ona je postala poslušnom. Ona se odrekla svoje volje iz dvostruke ljubavi i ljubavi prema nama. Ja ću postati drugim Kristom, ako u svakom času zauzmem ovaj Njegov nutarnji stav. Ono, što želi moja narav, moji hirovi, moj nametljivi "ja" , ne broji se, ne treba se uvažavati.

Jedina stvar važi, kao i za Isusa :Očeva volja iz ljubavi. Biti drugi Krist znači tako raditi. Ne poduzimati izvanredne stvari, nego ispunjavati, kako bi Krist na mome mjestu činio - s istim poštivanjem Božje volje, s istom savršenošću i jednakom širokogrudnošću nakane - ono, što Bog od mene traži u svakom času. "Moja je hrana, reče Isus , da činim u svemu volju Očevu. Od sada će to biti i moja hrana. To znači postati Isus, drugim Kristom.

21. Kako da molim?

Shvaćam li pravo "kršćansku" molitvu, t.j. shvaćam li:

1. Da se jedino Krist može Bogu klanjati, zahvaljivati, zadovoljavati Boga, zato jer On jedini posjeduje neizmjernost;

2. Da je u Žrtvi, koju Krist prinosi, moje mjesto označeno, jer ja sam jedno s njime. Točnije rečeno, Krist nas je sjedinio sa svojom osobom, jedino zato, jer nas je htio sjediniti sa svojim otkupiteljskim djelovanjem, i prema tome sa svojom moći neizmjerne zadovoljštine, sa svojom moći neizmjernog klanjanja, sa svojim apostolskim radom.

Prava kršćanska molitva sastoji se u tom :
Da prikazujemo Isusa Krista.
Da sebe prikazujemo s Njime.

Prikazivati Isusa Krista : Jedina molitva, koja je dostojna Boga, dostojna neizmjernosti Božje. Ovu Žrtvu mogu ja prinjeti, jer sam tu moć dobila po krštenju. U tom se i sastoji kraljevsko svećeništvo svakog kršćanina, svećeništvo, što ga sakramenat sv.reda potpuno razvija u svećeniku, kojemu je podijeljen, koji ga čini sposobnim žrtvovati, ne više kao ja, s posebničkog, osobnog, poluslužbenog naslova, nego sa službenog, javnog, zajedničkog naslova, svetu Žrtvu Previšnjemu.

Prikazivati sebe zajedno s Isusom

Krist prikazuje, prikazuje se čitavi Krist. Budući da sam i ja sastavni dio Njegove osobe, sastavni sam dio i Njegove molitve, Njegove žrtve.

Kad dakle molim, molit ću s tom sviješću, da sam produljenje Krista. Molit ću, kako bi molio Krist, da je na mom mjestu. Jednako savršeno u pojedinostima (držanju, u izbjegavanju rastresenosti itd.), jednako velikom nakanon (žednjom za kraljevstvom Božjim, za spasom svijeta)

22. Učinimo mnogo toga prije nego budemo uhvaćene (Louise de Bettignise)

Hrabra djevojka, koju je velikodušna odvažnost dovela u njemačko ropstvo, gdje će je upala porebrice oboriti na tlo, znala je čemu se izlaže. Ona je očekivala, da će jednoga dana biti otkrivena e strijeljana: "Znam, kako će to svršiti, reče svojoj najprisnijoj suradnici. Žurimo se i učinimo mnogo toga prije nego budemo uhvaćene!

Za pravednika smrt nije strašan dogadjaj, kako mnogi zamišljaju. To je, ispravno shvaćeno, posljednje veliko životno veselje, jer ona će konačno preobraziti ono, što je bilo samo privremeno, u svjetlo ono, što je bilo tamno, u veselje ono, što je bilo nevidljivo i neosjetno. S vrhunaravnog stanovišta, jedina strašna stvar za pravo-

dnika pri smrti jest ta, da ona označuje konac njegovom radu oko usavršavanja, jer ona zaustavlja njegov život pri jednom odredjenom iznosu, koji će ostati vječno onakav kakav je bio. Evo zbog čega oni, koji mjere smrt u njenoj pravoj vrijednosti, žele, da njihov život najviše donese.

Svidjelo mi se, da na zemlji budem u svom posvećivanju odmjerena, škrta ; i moja će slava na nebu biti točno u omjeru prema "milosti" na zemlji. Nebo nije druga stvar, ono je samo drugačije. Stupanj moje slave bit će stupanj moje milosti. Svakom vjernošću na zemlji povećavam svoj stupanj milosti. Gore ne ću moći više raditi, moći ću se samo veseliti.

Dati ću svom životu na zemlji svu njegovu vrijednost.

Divne li zemaljske domovine, gdje se u svakom času može postati svetijim !

II.

- S N A G A D U Š E -

23. Što jeftinija svetost

Netko reče o mladom Ernestu Psichariju: "On je uvijek za centimetar previsok." Teško mu se bilo prilago-

diti zbog odvratnosti prema ograničenosti i straha pred osrednjošću. Nije to bila nestalnost djece, koja žele promjenu zbog promjene, nego volja, koja će ga cijelog života goniti da se neprestano uspinje: "Osjećam," pisao je, "da ću Bogu dati sve što bude od mene tražio."

Sve. To mnogo kaže...Kako ih je malo, koji služe svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom.

Lako je uvijek napola raditi : polovična velikodušnost, polovična krepost. Nastoj, da ideš uvijek do kraja same sebe.

Glavno da dodjem u nebo!...Čovjek čuje koji put te riječi. Ali to je odvratno. To je tjesnogrudan i protukatolički katolicizam. Katolicizam, posve oprečan Spasiteljevim željama :"Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!" Zazivi od tih, koji se zadovoljavaju s najmanjim. Ali se još više čuvaj, da ne budeš ti jedna od braniteljica što jeftinije svetosti, da ne zagovaramo nauku, koja kaže "Što je manje moguće." U službi Bogu čovjek uvijek dosta." "Šta mi je stalo do Njegove slave, do njegove veće slave!" "Glavno je, da se ja spasim, a za ostalo me nije briga."

Uzdignut ću svoju volju na onu visinu, koju traži Bog od moje duše. Koliko li Bog želi da budem sveta ! Počet ću još danas !........

24. Budi netko !

Budi samostalna !

Nastoj svim silama, da svojom glavom misliš, da imaš svoje osjećaje, da imaš svoju volju, i da po njoj radiš. Ne zavisi o posljednjoj riječi, koju si čula, o zadnjem pročitanom članku; uvijek nestalna, uvijek za drugim povodljiva; a ne budi niti tvrdoglava što ti je tvoj sud, manje sposoban, nastao ne znam kako, smiješan.

Traži, kako bi što bolje razvila svoju osobnost, ne iz taštine, što bi bilo ludo, nego da se okoristiš Božjim darovima, da što više crpeš iz same sebe i da mogneš u svom životu ostvariti što djelotvorniji apostolat.

Od svoga Ja, učini nekoga.

Kad je čovjek mlad, hoće da se od drugih razlikuje svojim nastranostima. Iz želje, da se što više odijeli od drugih, upada u osebujnost. Od tud dolaze modne ludorije. Zdrava samostalnost se ne sastoji u tome, da nikoga ne nasljedujemo; ako je to pravi umjetnik, uzor ili svetac, ima li u tom zla? Ne smijemo mješati samostalnost, koja je puka želja za raznoličnošću i duboku samostalnost.

Loša samostalnost plitka ne stoji u tome da nikoga ne nasljedujemo, a osobito ne glupost.

Prava samostalnost stoji u tome da prestignemo ostale, prodirući više no itko u bit predmeta. To vodi plodnosti.

25. Snažno htijenje

Htjeti se može na tri načina :
Htjeti, a da to ništa ne stoji.
Htjeti , na da stoji.
Htjeti, baš zato, jer to stoji.
Na ovaj posljednji način hoće oni, koji su veliki značajovi, velika srca.

(P. de Ravignan)

Htjeti, a da to ništa ne stoji.To znači jedva htjeti , ako se tom riječi razumijeva izvršenje onoga, što bi čovjek radije učinio. To znači slijediti sklonost, odati se na čemu. Zašto tolike djevojke, kad jednom izidju ispod utjecaja, koji ih je čuvao, ostaju prosječne. One su nekoć sanjale o velikom životu. Da, ali koji ne bi tražio od njih nikakovih napora. Danas se okolina promjenila - došla je poteškoća. Pa se i njihova duša posve promjenila. Lijepi su sni nestali, kao snijeg na suncu.

Htjeti, na da to stoji.To je teško. Makar Henrieta d Angeville hoće da podje na Montblanc, vodiči otklanjaju, da je vode. Jedan izmedju njih konačno ipak pristaje. Na posljednjoj trećini puta Henrieta iscrpljena govori, da će odustati. Vodič joj napominje da je obećala ustrajati. Ona se ponovo diže :"Umrem li prije nego dojem gore do vrhunca obećajte mi, da ćete moje srce odnijeti gore i tamo ga pokopati." "Budite mirni godpodje, živi ili mrtvi, vi ćete doći gore." I ona je stigla živa tamo. Čovjek stiže, i živ

kad hoće da dodje.

Htjeti baš zato, jer to stoji. Neka poteškoća potiče, hrabri i bodri. Takovih je malo. Budi ti medju njima. Neka ti bude pravilo : Baciti se o borbu (protiv same sebe, protiv Božjih neprijatelja), ne uprkos opasnosti, nego zbog nje. I to ne vrtoglavo, nerazborito, ludom nepromišljenošću, nego junački hrabro, dobro uočivši cilj, uzvišenost predmeta.

Zar me korite ?... Koliko vam je godina ? Dvadeset.

26. Malo ali ustrajno

Često se spominje zgoda o Tamerlanu i Harrissonu.

Harrisson bijaše, na početku prošlog vijeka, u nekoj engleskoj pokrajini, mladi tesarski naučnik, kad je parlament obećao nagradu od 20.000 lira onome, koji izumi sat s njihalicom. Sat bi imao pokazivati pravo i srednje vrijeme. Harrisson reče sam sebi: "Ja ću dobiti nagradu". Odbacio pilu i strug, dodje u London, postade urar. Radio je 40 godina...i dobio nagradu.

Tamerlan, mongolski poglavica, doživi više neuspjeha. Sazove Vijeće. Odlučuje se: treba li se okaniti rata ili ga nepopustljivo nastaviti? Iznenada opazi kako se mravi uspinju uzduž mravinjaka. Više puta, došavši do odredjene visine, pao bi na zemlju, ali odmah zatim počeo bi se na novo penjati. Tamerlan više ne koleba. Mrav mu je bio primjer i uzor.

Malo, ali ustrajno.

Da se naučiš htjeti, htjeti u velikim prigodama, najbolje je sredstvo htjeti, htjeti u malim stvarima.

Izaberi svake sedmice po jednu krepost : pobožnost ljubav, čistoću, rad. I od te kreposti odredi posebnu točku , na koju ćeš osobito paziti, na pr. tvoja jutarnja molitva, tvoja pričest, ljubav prema toj i toj drugarici, itd.

27. Glavna pogreška

-"Jesi li putovala Nizozemskom i vidjela one ogromne nasipe, što čuvaju nizinu. To su široki i visoki nasipi ; neprestano ih popravljaju, jer se boje, da ih more ne razori. Na prvom i drugom nasipu ne smije se ništa saditi, tek na trećem nasipu mogu se saditi brijestovi.- Ovi nasipi što štite sela i gradove , imaju jednog vrlo malog neprijatelja, koga je teško uhvatiti: krticu. Čim krtica načini dva prsta široku rupu u pijesku, eto iza nje strahovitog mora, što ulazi i odnosi usjeve i kuće. Sve brane i svi nasipi imaju svoje krtice, dapače i nasipi, koji brane ćudoredje." (R.Bazin)

Moram shvatiti, da mi se zlo ne će ponuditi na surov način. Kad bi ono to učinilo, moje bi se biće po nagonu oprlo. No neprijatelj je puno lukaviji. On se poput krtice polagano uvlači. Dlakava životinja na oko neopasna; podzemni rad, koji se ispočetka i izvana dugo vremena ne opaža. To će biti možda malo zanesenije maštanje,

ali još uvijek bez prijekora; malo slobodnije štivo razumije se dobro, ali sam pri tom osjećala, da na mene nije baš jabolje utjecalo; kijenist, kojoj se od vremena do vremena podajem i koja me privlači; možda napuštam i i zanemarujem svoje duhovne vježbe, ne doduše posve, ali djelomično i stalno. Vrijeme je već, da, zadnji je čas, da se tome oprem. Od vremena do vremena čujem kako se približava oluja. Nasipi drže - ali svijesna sam toga - opasni razarači ustrajno su na djelu. Ako protiv toga ništa ne poduznem i ako klima ili jači valovi podmuklog oceana navale, doći će do nesreće. Istrijebi krtice i očisti nasipe !

28. Živjeti velikim životom

Da živim velikim životom Bog ne traži od mene da vršim velika djela. To je sreća za mene. Ta zar bi za to bila sposobna ?

On traži od mene da obavljam :

- Savršeno
- Velikodušnom nakanom

male stvari, od kojih se sastoji moj život.

Ispitat ću se. Obavljam li ono, što obavljam, što je moguće savršenije ? Jesam li savjesna obavljajući svoje poslove, svoje vježbe pobožnosti ili staleške dužnosti? Ne izbjegavam li ih, ne otimam li im se, ne krparim li ? U načelu dajem sve; Nu nema li u praksi još mnogo mlitavosti ?

vosti ?

Odredi sebi kao pravilo, da Spasitelju ne ćeš nikada ništa hotimice odbiti. Ne prigovaraj u časovima sumnje ; ne preuzimaj na sebe nikakove obaveze po svojoj volji. Nu kad si sigurna, da Spasitelj od tebe nešto traži, upotrijebi za to sve do posljednje žilice svojega bića. Nauči se, da nikada ne daješ Bogu samo polovicu onoga što od tebe traži.

Savršenost djela. Velike nakane. Raditi za Boga, za duše, a ne iz sebičnosti, čistoga samoljublja, taštine. Sve obavljati dobro ne toliko iz spontane želje za savršenošću, iz ljubavi prema točnosti do u tančine, ne zato, da posao sam, što bolje obavim, nego želeći da u svakom tronutku dadem Bogu što je moguće veću slavu. Ako vidim da mi pomaže, odredit ću svaki dan točno svoju nakanu ; ponedjeljak za misije, utorak za Hrvatsku, itd.....težeći za tim, da mi nakane budu što obuhvatnije, što apostolskije, što sličnije nakanama Srca Isusova. Vrlo će mi koristiti, ako često obnovim prikazanje apostolata molitve (= Božansko Srce Isusovo, ja ti prikazujem po Bezgrešnom Srcu Marijinom.........)

- Usvoji što prije taj običaj, a ako to već obavljaš, oživi to i obnovi.

29. Prigoda za velike stvari je rijetka, a za male neprestana

(P.Chaignon)

/ Isusovac, umro na glasu svetosti u 92.god.života,1883./

Očekujem li "velike stvari" da se posvetim, možda ću dugo čekati. Bez sumnje ne će nikad doći. Ako i dodju i ne nadju me pripravnu, bit će to za mene kao da nisu ni došle. Bez sumnje prigoda čini lopova. Nu na lopovu je da nadje prigodu. Bit ću jaka u velikim prigodama , ako se naučim biti jaka u malim stvarima, znači biti vrlo jaka. Svatko je sposoban učiniti nešto u polaznom zanosu.

Ali cijelog života, od jutra do mraka, prisiliti sebe bez uzmicanja, da primamo na se neprestano male žrtve ; da budemo budni nad svojim mislima, velikodušni u poslu, gorljivi u pobožnosti, točni u ustajanju, i kad sve to nabrojiš gotovo ništa , ali ništa, koji tako mnogo stoji - eto što traži i pokazuje rekao bih herojsku ustrajnost.

I eto, te malenkosti nazivaju malenkostima. No to su velike stvari. Velike, jer traže veliku dušu. Velike, jer ništa nije maleno što se Bogu uskraćuje. Da je sv. Ivan dok je stajao pod križem, uskratio čašu vode Spasitelju, bili se to smatralo malo bezobzirnošću ? Učitelj je često od mene tražio samo čašu vode. Zar bi to bila malenkost uskratiti mu je ?

30. Briga za sitnice

Poznam jednu zgodicu, Jakov Laffitte, dolazeći iz Bayonne-a, stiže u Pariz, da potraži mjesto i prijavi se novčaru Perregaux. Osoblje je u banci bilo popunjeno i Laffitte odlazi razočaran. Izlazeći spazi na zemlji pribadaču i podigne je.

- Što to radite, mladi prijatelju upita bankar?
- Gospodine, evo jedne pribadače. Naučio sam se sve skupljati.

O, to je znak brižljivosti, pa dodjite sutra.

Sutradan je Laffitte primljen u Perregaux-ovu štedionicu; s vremenom postade jedan od najvećih francuskih bankira.

Pazi na sitnice. Ako u svom životu, koji se u glavnom sastoji od sitnica, ne mariš za malenkosti, od čega će biti satkana tvoja krepost? Ako iz svog života uklonim sitnice, što će mi ostati ?

Neka te, dakle, hvata strah od polovičnosti. U svemu idi do kraja. Ni je li kod obrubljivanja maramica potrebno, da svaki ubod bude remekdjelo ? Kakvo bi to bilo jelo, koje bi bilo samo na pola pečeno, soba na pola pometena, džep na pola sašiven, pipa na pola zatvorena ? Zato čini sve, što bolje možeš.

Nu ne budi cjepidlaka ! Ne smije ti zrnce prašine sakriti cijelo obzorje. Podaj svakoj sitnici njenu važnost. A drugo, na što moraš paziti, jest:nastojeći oko si-

tnica nastoj uočiti cjelinu. Ne smiješ se previše dati ~~uočiti cjelinu.~~ zaokupiti od sitnica, da se ne izgubiš u njima. Nauči shvatiti lijepu knjigu prave filozofije, Mozartovu skladbu ili zapad sunca, kao i pripraviti tečan umak ili vrhnje s vanilijom.

31. <u>Nitko ne zna, što bi Bog učinio od duše, kad bi Mu se ona predala, da u njoj djeluje</u>

(P.de Ravihnan)

Ne opiri se nikada - svojevoljno - ni najmanjim otporom božanskom nadahnuću - koje si jasno upoznala (i koje se dade dovesti u sklad s tvojim zvaničnim dužnostima, sa zdravim načelima kršćanske savršenosti i uputama duhovnog vodje) - eto, u tom se ne sastoji kršćanski život nego savršenost.

Mnogo ih je, koji, i <u>odviše rastreseni</u>, ne čuju Boga. Medju onima, koji ga čuju, mnogo je mlitavih, pa mu se ne odazivlju. Ili, ako se i odazivlju, čine to nemarno, od vremena do vremena, slijedeći ga izdaleka. Istina je, s stalno ostati vjeran, nadilazi ljudske sile. Nu za tim treba težiti. Bez grozničavosti. Strpljivo, ako je bilo nemarnosti. Ali i neprestano. Zar ne čeznem za svetošću, koju tako jeftino plaćam? O, bi po putu savršenosti išla istim korakom kao i Bog. Moji su koraci kao u patuljka. Zato se Bog ravna prema meni, i usporuje hod, što više

samo može. Pa ipak Ga ne slijedim. Ostajem na putu stojeći, nepokretna...Da sam uvijek slušala Njegov glas, već bi bila sveta.

Od sada ću biti vjerna bez popuštanja - koliko god bude moja slabost popuštala. Svakom času vremena dat ću najveću vrijednost, vrijednost "vječnosti".

32. Čim zakoračiš iz osrednjosti - spašena si
(Ernest Psichari)

Kako me ta rečenica usrećuje. Već je dulje vremena kako sam ogreznula u osrednjost; nemam želje za ljepšim životom, popuštam u sumnjivim prigodama, ljena sam kad treba ustati, neoprezna u pogledima i štivu , nemarna u molitvi, pričešćivanju. Nisam još doduše pala, ali sam bila na sigurnom putu da padnem.

A k tome, sve je protkano napašću , težom od svih drugih zajedno, podmuklom i dosadnom napašću : "Ostat ćeš uvijek osrednja! Što bi željela? Ti, da postaneš svetom ? Makar kojesta !"

Ne mogu skinuti tereta sa sebe poput stabla, pokrivenog snijegom, čije se trome, ukočene grane više ne opiru.

Nu gle, ta riječ prodje mojom dušom. Sve se rastopilo; grane se ispravile i tresu na silnom vjetru, što oživljava šumu: "Čim zakoračiš iz osrednjosti, spašena si!"

Nakanila sam svakako zakoračiti i zakoračila sam ! Junački... Osjećam se jačom. Vrhunci me i opet privlače,

put nutarnjeg usavršenja. Naprijed!

33. D a s a z r i j e ž e t v a, p o t r e b n i s u m j e s e c i i m j e s e c i, a d a ž e t v a i z g o r i, p o t r e b n a j e s a m o i s k r a

(Ch. Peguy)

Nerazboritost jednog časa može uništiti cijeli život. To je strahovita moć svakog slobodnog čina uopće; a ipak to dostaje, da od mene načini sveticu ili grešnicu. Pred ljudskom slobodom nitko ne može ništa ; nit tudja slobodna volja, niti barem privremeno, ni sam Bog. On pristaje da u ovom zemnom životu bude na gubitku radi zle slobode. A s druge strane, evo duše, što je mjesecima bila u grijehu : neka se samo iz dubine te duše jednog časa vine čin kajanja; to je dosta: sve je popravljeno.

Strahovita je moć čina učinjenih u stanovitim okolnostima : kad si u stanju razoriti prošlost ili navjestiti budućnost.

Čin, gledan sam u sebi, izgleda bez osobitog značenja, ali u posljedicama je strašan. Bacam vjetar na varnicu, što još tinja. Sam Bog, znade, što može slični nemar razoriti. "Kao djevojka bušila sam indijsko kestenovo i nizala ih na konac, da sebi načinim djerdan. Malo sam se nekud zanijela mišlju, te moji prsti pustiše jedan kraj konca; i tako sve se srunilo."

Budno pazi na iznenadjenja u svom duhovnom životu. Gledaj da predvidiš posljedice onoga što činiš. Sobom

upravljati znači predvidjeti.

34. Znala sam što će se dogoditi, ako se ne oprem i nisam se oprla
/vapaj jedne napastovane duše/

Ništa nije strašnije od ukočenosti i tromosti prije predvidjenog zla. Predvidjam opasnost. Osjećam ;moram se oprijeti - no neka vrst nelojalne uzetosti sprečava me, da budem odlučna. No moram shvatiti, da ne htjeti opirati se, znači isto, što i htjeti ne opirati se. U tom slučaju ne raditi znači raditi; to već znači probuditi u njoj drskost, priznati, da smo njezin plijen.

Napast je ponuda zabranjenog i u isto vrijeme privlačivog predmeta. Budući da je to zabranjeno, moram se svom živahnošću svoje savjesti oprijeti zlu i dokazati, i pokazati ponašanjem svoje duše, da osudjujem. Ako pustim, da me njena privlačivost opčara i već u početku ne zauzmem odlučno držanje, dokazujem time ili bar dopuštam da se smije očekivati, kako napast ima pravo na mene, samo ako to pravo bude znala sebi izvojštiti; jer uvidjajući, jer znajući, da ću se "morati braniti" nisam se opirala, pustila sam da dodje, možda sam, pače, išla i napasti u susret.

Postoji neki posebni čar u dodiru s opasnošću. Da se čovjek želi predati napasti i pasti - to je jasno ko

sunce. Nu daleko od sebe ovo opasno otpadništvo, ovo opasno okilijevanje, ovu polunelojalnost. Hodaj u svijetlu! Ne budi tmirna ! Ne gledaj zla u svemu ! Pogotovo ga ne gledaj ovdje, gdje ga nema. No gdje ga ispravna savjest otkrije, odmah skreni natrag. Tko ljubi <u>pogibao</u>, prije ili kasnije u njoj <u>pogiba</u>.

35. <u>M e k u š a s t i   Ž i v o t</u>

1. <u>Što ga karakterizira</u> ?

<u>Bijeg</u> pred svakom <u>patnjom</u>. Nikako ne trpi zla. U svemu i posvuda želi da se osjeća dobro, koliko je samo više moguće.

Upravo grozničavo čezne za udobnošću; nije moguće da se ne poslizne u potrazi za što lakšim, ugodnijim, udobnijim; tjeskobno istražuje što godi tijelu: mirisi, slatkiši, pretjerana raskoš.....

2. <u>Što otkriva</u> ?

U prvom redu plitkoću. Jasle nisu nikako bile udobne, a križ još manje. Slijediti Život boli u "sleeping-car" u spavajućim kolima, na mekim jastucima bez ikakvog drmanja, - tako se može živjeti, ali nikako kršćanski živjeti. Kad je car Heraklije htio ponijeti križ na Kalvariju, iza kako ga je oteo od Kozroinih Perzijanaca, htjede se obući u kraljevsko odijelo. "Ne, vladaru, reče mu jeruzalemski patrijarha, morate uzeti drugo odijelo, dostojnije raspetoga učitelja." Divne li pouke za me !

Manjak energije. Da se spustiš niz kosinu, nije ti potreban nikakav napor. A kakav je to život u kome nema napora ?

3. Što proizvodi ?

Često grijeh. Rijetko će se dogoditi da ću pasti nenadano u teški grijeh ; obično je pad pripravljen mnogim nevjernostima, stalnom mlitavošću. Mekušasti je život najbolja priprava za teški grijeh. Tko se ne zna svladati u malim stvarima, kada dodje u opasne zgode, ako Bog ne načini čudo, srlja u veliku pogibao.

Ako baš ne dodje do grijeha, takav mekušasti život proizvodi manjak ozbiljnosti. Masa kiljevine /želatine/ prima otiske, a sama ne ostavlja traga svoga otiska. Život bez dubine, život bez ploda, nikakav život.

36. Mušićavi život

1. Što ga karakterizira ?

Život bez pravila. Nema tu stege ni ikakvog reda. Nazivaju to mehanizacijom. Ravna se po mašti; ustaje kad smisli. Svaki čas života ispunjen je tom mušićavošću. Nema tu stalnosti, nego se vječno mjenja. Promatrajte kozu i jare : ovaj čas pasu i čovjek bi mislio posve su zaokupljeni svojim poslom. Iznenada se okrene, naglo se opet smiri, pa onda neočekivano skoči. Čemu to ? Nema razloga. Mašta, mušica, mušica, mašta.

2. Što otkriva ?

Manjak razmišljanja. Ne radi se iz razumnih ra-

zloga, i nema nikakovih razloga, da se baš to radi. Ne. "To me veseli, to mi se svidja" eto, to je jedina ponuda. I koje li katastrofe, kad treba ispuniti dužnosti, koje nam se baš ne mile.

Duboki ukorjenjeni egoizam : štovanje svoga "Ja" sve do obožavanja.

Žalosni nedostatak vjere. Kršćansko je pravilo da obavljamo svoje dnevne dužnosti : tražiti samo jedno : ispuniti u svakom času ono, što Bog hoće i kako On hoće, prema Kristovom primjeru : "Krist nije nikada vršio svoje volje."...Vrhovna volja ili Božja želja, to je posljednja briga.

3. Što proizvodi ?

U svojoj okolici drugima neprilike, sablazan, odbojnost. Tko se može pouzdati u čovjeka, koji se okreće prema svakom vjetru ?

U duši mušićave djevojke neplodnost. Istina, kad činimo dobro, potrebna nam je neka gipkost, samo treba znati slijediti nadahnuće. Ali vječno mjenjanje, "mušićav duh" /l espirit de mouche/, kako je to rekao Nicolo, prevrtljivi duh, ne može ništa stvoriti. Zato, pod svaku cijenu obraniti se i odučiti od toga.

37. Radit ću sve ono, što bi od svega srca željela ne raditi

To je bilo geslo jedne odlučne duše. Moram se po-

vratiti mušićavosti; tako sam joj izvrgnuta. Svatko mora bdjeti nad sobom u toj stvari, a ja još više nego drugi, jer znam da sam promjenljive ćudi, kadra, da, kako vjetar puhne, a bez ikakovih razloga, i ne mareći za posljedice, prolazim iz skroz na skroz lirskog raspoloženja i prozaičku tmurnost.

Neko vrijeme svaki dan se pričešćujem, tada odjednom prestanem. Zašto ? Mušica. "To me više ne privlači." Kako bi u takvim prilikama potrebno bilo, pravilo mojih kršćanskih dužnosti. Kroz više ću tjedana savjesno razmatrati. Odjednom prestanem. Zašto? Mušica. Poučavam u župi vjeronauk, obavljam ovo ili ono djelo. Jednog lijepog dana mene nema. Zašto? Mušica. Više će me dana mučiti prava glad za velikodušnošću, tako da me ni najveća strogost otaca u pustinji ne bi mogla zastrašiti. Slijedećeg tjedna sve one moje male pokorice bačene su u kut : svega mi je već dosta. Baš mi pada na pamet savjet Msgr-a d Hulsta-a; taj se savjet može svakom preporučiti :"Uredjujući svoj život, možeš sebi predbaciti, da se daješ voditi "maštom". Zaslužnije je i korisnije, da u neke dane, a to će biti onda, kad ti dodje napast, da ništa ne radiš, svladavati sebe do neke mjere, nego li se dati na nerazboritu pokoru onda, kad si nezadovoljna sama sa sobom, ili kad upravo osjećaš, da te milost nosi, te kad te na poseban način pokora privlači.

U teškim časovima, kad čovjek "nema volje ni za što "truditi se, da što više napredujem, da od svega srca

radim ono, što od sveg srca ne bih željela raditi.

38. Moj otac i ja činimo uvijek ono što ja hoću

H. Taine podrugljivo pripovijeda ovu izreku neke mlade djevojke, koju je čuo od nje samo u jednom salonu.

Evo malog čeljadeta, kojeg će kasnije biti teško ukrotiti. A ako i sebi nadje muža, ne će baš u obitelji biti veselo. Duša samovoljna, silovita, ohola, duša naučena, da joj bude svaka mušica zadovoljena. Evo riječi razmažena djeteta, koje sve kazuju :"Mama mi daje sve što želim. Ja više ne znam što da poželim."

Roditelji misle, da će lukavost djece ipak jednom prestati. No to je krivi račun. Može se po sebi - a i mora se 75% svih odgovora, što ih djeca traže, izostaviti. Ali ono što ostaje, uporno držati. Zapovijedati rijedje, ali prije zapovijedi dobro promisliti, da li je razborita, te zapovijed dati onda kada i kako se čini najzgodnije. Jedino se na taj način uzgaja volja djeteta. Ako dijete zna, da će molbama, prijetnjama, suzama, ulagivanjem - kao posljednjim sredstvom - postići što želi, bolje je natragom nestati i okaniti se uzgajanja.

Ne ću zlorabiti moć, što je imam nad svojim roditeljima. Oni me vole i gledaju da mi ugode koliko samo više

znaju i mogu. Ne ću iz toga zaključivati, da smijem u kući vršiti neku vrst "nasilja" Znat ću organizirati svoje želje, svladati požude. Jasno je, da ako se kroz 14 dana budem mrgodila i plakala, da će mi kupiti kakav tričav nakit. No, zar to nije tričarija? Roditelji su mislili, da mi to treba uskratiti. Sjajno, ostat ću i dalje nasmijana !

39. Čovjeka čini zadovoljnim odricanje, a nikada zadovoljavanje
/jedan filozof/

Ima u žrtvi radosti - bez sumnje ozbiljne, ali stvarne : tu radost sačinjava zadovoljstvo radi izvršene dužnosti, autentično dokazana ljubav, naknada, što ju Bog šalje kao nagradu za napor.

Svaki zemaljski užitak ostavlja nas prazne, radja u nama osjećaje pepela. Užitak, tako je napisala jedna spisateljica, užitak je najdublja i najžalosnija riječ svijeta.

A kao jeka, evo riječi druge, jedne patničke duše: "Život bi se još nekako mogao podnositi, kad ne bi bilo užitka" Narav je naša i odviše uzvišena, a da bi je mogle zadovoljiti stvorenje, ona teži za neizmjernim. Njezine su želje silne, a dobacuju joj ništa, kako bi je zasitili. To se ništa ne umnaža, ali naravi ne može ispuniti.

"nemati", koji put čovjeka usrećuje. "Imati" kad nikad neusrećuje. Bog je tako htio. Kad bi nam zemlja dala

nebo, ne bi nam ni na um palo da pogledamo gore.

"Još", "više", "dulje"...prilozi, koji u isto vrijeme pokazuju, kako smo maleni, ali i kako smo veliki. Žrdjati i biti stvorenje je bol našeg života ovdje na zemlji, ali i uzvišenost tog života. Čovjek vrijedi onoliko, koliko vrijede njegove želje.

U Chantilly-u u kupoli trijema lebdi u zraku andjeo obučen u odijelo blijedo zelene boje. Oko njega je napisana blistava riječ : spes - nada.

Svaki je život, koji u svojoj kupoli ne nosi sličnog lika, mrtav.

40. P r e d o n i m š t o j e n e m o g u ć e , n i j e s r a m o t a u z m a k n u t i . N o p o l o ž i t ć u s e b i r a č u n d a l i s a m s e o d v a ž i l a .

Koliko se puta opetuje ova riječ u ćudorednom životu :"nemoguće". Nemoguće na pr. ne nositi onoga, što svi nose, ne čitati ono što svi čitaju, ne plesati, kad svi plešu. Ili nije moguće prijesti se neodoljivoj sili, da me zanese vihor ovoga svijeta. Nemoguće sačuvati posve nježnost misli, maštanja.

Obični sofizam, podmukli sofizam, što pomalo rastače, moram se sjetiti gesla gradonačelnika Jakova Coeura:" Odvažnom srcu ništa nemoguće." Ili ću si dozvati u pamet ona dva retka gore.

Ipak nemoguće, šapće jedna plašljivica, nemoguće na taj način apostolski djelovati...Ne znam, šta bih pokušala, da mi to podje za rukom. Nitko me ne će slušati.
"Položit ću sebi račun, da li sam se odvažila."
Najbolje sredstvo, da u nečem uspiješ, jest odvažiti se. Sa svoje strane latiti se svih ljudskih pomagala : taktičnost, ljubaznost, požrtvovnost, ne isticanje samo sebe i napokon, jer se radi o božanskom djelu, molitva, žrtva.......

Ogroman je broj nemogućih stvari, koje odlučni ljudi ipak provedu u djelo. Upisat ću se u kategoriju ljudi.

41. Ništa tako ne naliči na oholost kao malodušnost.

/Amiel/

Sveti Franjo Saleški ne govori nikad drugačije, a takodjer ni sveta Franciska Chantal. Ova svetica napisala je jednoj od svojih kćeri : "Kad pogrešite u vjernosti, ponizite se bez malodušnosti. Ovo ponizivanje i ljubav k svojoj bijedi, spojeno s mirom i predanošću, Bogu će biti ugodnije, nego li da ste bili vjerni do u sitnice."
Što leži na dnu tvoje malodušnosti ? Neko naivno uvjerenje, da više ne mogu, premda sam ljudsko biće, ni kolebati, ni pasti. Zar to nije smiješno? Mogu li očekivati, da ja bijedna, ne budem bijedna i zar se moram čuditi, gledajući kako pada ono, što je podvrgnuto prolaznosti?

Ispravnije moram gledati na stvari : prije sve učiniti, da budem vjerna; poslije tj. kad sam se pokazala slabom, ne čuditi se, ne srditi se, ne upinjati se. Što prije se trgnuti i opet nastaviti koliko samo bolje mogu. Eto, to je prava velikodušnost, prava poniznost.

Naučit ću se da često ponovim krsni čin "pouzdanja u Boga" Oca Clombierea, a u momentima potištenosti često ću opetovati zaziv, koji zaista čini čudesa: "Presveto Srce Isusovo, u Tebe se pouzdajem!"

42. U s t r a j a t i z n a č i s v e u p o t r i j e b i t i d a u s t r a j e m .

Ponajprije biti vjeran svojim vježbama pobožnosti, pa dogodilo se što mu drago, pa osjećala ja, odvratnost, suhoću, nemoć. Što se hoće, to se može. Osobito u ovoj stvari. Samo treba izdržati, da, izdržati.

Izbjegavati prigode za kukavičluk. Čim me savjest upozori, da sa, blizu, ne ću reći zla, nego onoga, što je manje dobro, oduprijet ću se smjesta i ne ići onamo. Tu moram naročito paziti. Kadgod sam duboko pala, nisam k padu stupala velikim koracima, nego malim zanemarivanjima. Ne ću se osvrtati na ono, na što nisam pristala, ili što me je možda zaskočilo iznenada ili sam iz slabosti pala; nego jednostavno odlučiti, da ću se u buduće bolje ponijeti. Ali veliku važnost moram podati kukavičluku i to dragovoljnom kukavičluku, pa makar se tu

radilo o stvari samo manje savršenoj, tj. ondje gdje se ne radi o zapovijedi, nego o jednostavnoj želji Božjoj.

U teškim časovima zazivati snagu i pomoć odozgo. Blažena karmelićanka Marija od Utjelovljenja leži na smrtnoj postelji. "Moj Bože, usklikne ona, ja više ne mogu. Daj ti mjesto mene ! Origninalan i pametan krik srca.

A zatim nastojati , da svakog dana učinimo, što je više moguće. Ne pasti u grijeh to je dobro, ali to je samo nešto negativno. Treba i pozitivnoga. Svaki otsjek vremena mora obogatiti moju krepost i Boga što više proslaviti. Svaki dan je tako reći savršetak konačno ustrajnosti. Naš je život sastavljen od svakog dana. Svaki dan moram sveto sprovest.

O ovoj ću točki mnogo više ispitivati svoju savjest, nego li o mojim pogreškama.

43. Isus Krist je zastupnik boli.

/ P. Faber /

Kad mi sve lijepo ide, onda nije teško udaljiti se od Boga. Patnja će dušu, ako je plemenita, dovesti k Bogu...Poznati su triumfi "prave patnje".

Koliko je mladih ljudi, osobito djevojaka, ostalo osrednjima, ne izdižući se nad masu, samo zato, što nisu nikada došle, pa ni u blizinu prave boli. Sve je oko njih tako lako : nikakva udarca nesreće, sama udobnost i veselje u njihovom životu. Gotovo se nikada ne

moraju bilo za što truditi. Otac ima novaca, majka od njih ništa ne traži ili ne zna tražiti. Kao beba pušta da je ljuljaju i zibaju. Život nema druge svrhe osim zabave i razonode, društva, gdje se brblja, pleše, pije čaj i griskaju kolači.

Ali odjednom naglo i silovito nahrupi bol u ~~tim~~ tu tihu oazu. Često će to biti smrtni slučaj ili prekinuta ljubav. Do tada nije djevojka uopće razmišljala; živjela je površno, pružajući usne svakoj kapi meda, koja su se nudila. A eto, promijenilo se u riječi samo jedno slovo i med je postao jod. O, kolike li gorčine.

Spasonosna gorčina za onoga, koji je zna razumjeti. Maleno dušo, patnja čini još manjom, sićušnijom. A kada je duša sposobna podnijeti ono što posjeduje premda je do sada to blago još neiskorišteno, ali skrivajući u sebi tajne sile, ima nade, da će ta gorčina u duši biti početak obnove. Do sada je duša poznavala Isusa Krista kao komad pokućstva, kao bjelokost na plišanoj podlozi. A rto, nadje se duša na pravoj Kalvariji u zajednici s pravim Raspetim. Da razumiješ Križ, ništa nije tako potrebno kao križevi.

III.

POTREBNE KREPOSTI

44. Čednost je najljepši ures ljepote, ali i rugobe.

Čednost u držanju, čednost u pogledima, čednost u odijevanju. Moram imati na umu, da nisam samo ja na svijetu. Kad meni sloboda u toj stvari i ne bi škodila, što nikako ne stoji, moram misliti na druge. Zar da budem drugome prigoda za grijeh ? Neka u mom napadnom odijelu ne bude nikakova poticaja, pa ni izdaleka, na grijeh, pa ni najmanji.

Pogotovo u crkvi brižno ću izbjegavati sve čime bih mogla druge sablazniti. U crkvi sam zato da molim, i da druge potičem na molitvu i ni za što drugo.

Neki vrlo duhovni i nadnaravni župnik, opazivši, da mladenci koji put dolaze na vjenčanje u manje čednim haljinama, dade u svom Župničkom Vjesniku ovu ljubaznu obavijest:

"Gospodin župnik, kao i svi ostali, znade za poteškoće života kad je sve skupo, a cijene štofovima povišene. Jako mu je žao, što zaručnice ne mogu sebi nabaviti za vjenčanje cijelu haljinu, ostavljajući tako prsa i ruke gole.

Zato je kupio vrlo, lijepu maramu od bijele vune, koja će biti u sakristiji i on je vrlo spreman ponuditi i za vrijeme obreda odjenuti mladenke, koje su preslabo obučene, te bi se u našoj crkvi mogle i prehladiti.

Ove očinske osjećaje će svi, kojih se tiče, znati cijeniti."

Svi su razumjeli i od tada više nije nikom trebalo govoriti.

45. Nekima smo morali zatvoriti vrata ove kuće /Vatikana/

/Papa Pio XI./

Kad se Sofija Barat proglašivala svetom, dodje u Rim do 4.000 bilo učenica bilo bivših učenica Gospodja Presvetog Srca, i Papa ih je primio u prostranoj dvorani "Blagoslova" Prije nego ih je otpustio, zamolio ih je, da upru sve sile, kako bi suzbijalo nečednu modu. Poslužio se riječju sveta križarska vojna i primjetio, da je morao prigodom prijašnih posjeta žena i djevojaka u Vatikan osuditi stanovitu slobodu u odijevanju: "Morali smo, nekim našim kćerima zatvoriti vrata ove kuće, naše očinske kuće, premda kćerima, koje su inače dobre, no kojima medjutim nedostaje osjećaj, koji u žene, a pogotovo u kršćanske žene ne smije oslabiti - osjećaj čednosti.

Tko ima pravo, Papa ili svjetovni moraliste, koji promiču ovakove slobeštive? Imam li birati izmedju kakove krojačice bez stida ili Kristova Namjesnika, ne-

mam se šta odlučivati niti oklijevati.

Kad su mučili svetu Perpetuu i Felicitu, jednu od tih žena baci razbješnjeli bik u zrak i ona, našavši se na zemlji malo otkrivena, skupi posljednje sile, da se haljinama pokrije...A kad se Elizabeta, sestra Ljudevita XVI. penjala na stratište, skine joj vjetar s ramena maramu, koja joj je pokrivala vrat. Ona zamoli tada krvnika, da joj sa zemlje podigne maramu, da se ne bi morala ovako razotkrivena pojaviti pred očima svjetine.

Tko ima pravo ? Ludo djevojče, kojoj nije ništa izazovno ili ove, upravo herojski stidljive žene.

46. N i j e m i l a s k a v a c

To je ogledalo. Riječiti laskavac. Nijemi laskavac. Zavodi bez riječi, napastuje bez riječi, obmanjuje bez riječi. Nijem podjarmljuje, nijem se ulaguje, nijem uveličava i laže. Zna prikriti ono, što jest, a prikazati se onakvim, kakav nije...Tako je privlačiv, da će žena, imajući uza se torbicu s ogledalom, sjesti i ogledavati se dva sata - ako je djevojka najmanje tri sata, a da to nikako ne pripisuje nijemoj rječitosti toga komadića stakla, koje joj pokazuje njemu sliku.

Neki stari pisac govori o gospodjama grada Autuna - a vjerojatno se to vidjelo i drugdje - koje su u molitvenike stavljale ogledalce, "bez sumnje zato, da im molitve, penjući se k Bogu, ne budu raščupane."

Izračunali su koliko vremena potroši žena pred ogledalom, tijekom svoga života. Bez sumnje to ovisi i o duljini života. Ali evo prosječnog broja :

Od šeste do desete godine dnevno sedam minuta; od desete do petnaeste godine četvrt sata; od petnaeste do dvadesete godine dvadeset dvije munute; od dvadesetpete do tridesete godine pola sata; dalje nije zanimljivo. Ako žena poživi sedamdeset godina, to iznosi osam mjeseci provedenih pred ogledalom.

Čini u tom samo ono, što je nužno i potrebno; čuvaj se onoga, što je suvišno i previše. Najbolji način, da se dopadneš, jest, da pokazuješ samo ono, što se traži. Odluka : manje ću promatrati svoje lice u ogledalu; od sada ću nastojati da gledam pravu sliku svoje duše.

47. Ples

"Plesovi mogu biti nevini, većina ih je sumnjiva morala, a neki se sasvim protive ćudoredju". Tako je u korizmi 1922. govorio P.Janvier u Parizu u Notre-dame.

Čuvaj se škodljivih ili sumnjivih plesova, pa makar te svi nagovarali, da ih plešeš, makar ti plesovi bili sada u modi, i makar ti se osobno svidjeli. Makar se kako tumačili i ispričavali ti plesovi, ondje, gdje su tjelesa u tjesnom zagrljaju, ili kretnje ni malo čedne - od tog se plesa moraš bez milosrdja uzdržati, jer to su dva znaka, koji me varaju.

"Ali zar da onda ne idem medju svijet?" Medju koji svijet? Medju onaj, koji ismjehuje sve ono, što nam je u vjeri lijepo i veliko i ruga se pravoj vrijednosti duše? Šta ima u tom zla? Evo, čuj dalje što veli P.Jauvier: "Ako time, što idem medju svijet, navodi mene ili drugo na grijeh, dužnost je kršćanske djevojke, da onamo više ne ide." Čemu da ja, koja sam primila sv. krštenje, budem sluškinja bestidnih zabavljača, ili ropkinja običaja, protiv kojih su se kršćanske žene morale dugo vremena i pobjedonosno boriti?

A što je s dozvoljenim plesovima ? Ako je na tim plesovima sve obučeno kratko i prozirne haljine, ako se tamo uzbudjuješ, ako je tamo puno osoba, tada i tu budi na oprezu. I napokon, postoji li zaista razmjer izmedju zadovoljstva, što ga pružaju, posljedica, što će uslijediti i umora, što ga namoću. Izračunali su, da plesačica, koja pleše od deset sati navečer do četiri sata u jutro, prevali put od 56 kilometara. Zar sam zaista uvjerena, da ću prevalivši toliko kilometre, pomnoženo, s 5,10 ili 50, naći idealnog muža? I zar mogu sebi pretstaviti, da su mladići - barem oni, medju kojima sam htjela naći budućeg oca svoje djece - da su ti mladići dosta glupi, da procijene vrijednost mene kao djevojke i majke obiteljі, po značaju i naklonosti mojih udvarača.

Bit ću iskrena sama sebi. Ne ću sama sebe varati.

48. Malo je pravih osoba
/g-dja de Sevigne/

Istinita je riječ, koju je napisala slavna Markiza svojoj kćeri g-dju de Grignan: "Kćeri, malo je pravih osoba. Razmišljaj malo o toj riječi, pa ćeš je zavoliti."

Čitao sam svjedočanstva žena o iskrenosti i ta su svjedočanstva potvrdjivala te tvrdnje. Jedna je gospodja tvrdila za sebe, da je iskrena. "Što vi smatrate iskrenošću?" - "Pa Bože, iskrena je žena, ona žena, koja ne laže bez potrebe." A ženovski moralist Amiel, izjavljuje oštrim naglaskom, koji baš nije ugodan: "Bilo je to pod izlikom stida, opreznosti ili lukavštine, nikad žena ne kaže sve što misli, i ono, što ona o sebi uvjerena, da sasvim iskrena ne može biti i da joj je zabranjeno upoznati samu sebe."

Kakvi bili da bili ti sudovi, bilo da odviše generaliziraju ili su odviše kategorični, a da bi sve baš tako bilo, ja ću nastojati, da budem iskrena.

Bit ću iskrena s Bogom. Ne ću se vladati, kao da sam slijepa nego ću biti potpuno iskrena. "Zar ne Gospodine, to ti od mene tražiš. Nisam se usudila pogledati ga u lice....... Od sada možeš na mene računati."

Bit ću iskrena sama sebi - Ne ću sama sebe varati. Prosudjivat ću sebe onakvom, kakva sam pred Bogom.

Bit ću iskrena prema drugima. Nikada ni sjene licemjerja. Čuvat ću se da što činim zato, što me drugi gledaju. Ne ću nikada ništa uveličavati "toliko volim

istinu, reče netko, da je nećam uljepšavati". Dakle, dati istinu onakovu, kakova jest. Nikada ni sjene laži, nego potpuna ispravnost. Ne biti jedna od onakovih žena, koje se pred drugima razmeću slavospjevima, a iza ledja iznose najgore stvari. Nemati ništa zajedničko s onima, koje ne znaju nikada pupustiti, koje ne će da se ostave svoje neugladjenosti, koje nemaju nikakve finoće. Naučit ću se ujediniti dužnosti ljubavi i prave istine. Samo uz ovo ograničenje bit ću uvijek i svagdje iskrena.

49. S u s d r ž l j i v o s t

Susdržljivost očiju: usdržljivost ustiju. Nemoj sve htjeti vidjeti, niti sve reći.

Koliko zdrava radoznalost dokazuje vrijednost duše, toliko neobuzdana želja, da se sve sazna, pa i ne korisno, pače i zlo, dokazuje sićušnost duše. Pretjerana radoznalost za onim, što bi zaista moglo čovjeka uznemiriti, znak je duše, koja je bliza pokvarenosti i zrela za pad. Radoznalost onoga, što je beskorisno znak je duše, koja se ne će nikada smiriti i koju svaka sitnica zanima.

Susdržljivost ustiju. Bez sumnje, moraš biti ljubezna u razgovoru, no uvijek s nekim mudrim oprezom i razboritošću. Koji malo govore, rijetko će pogriješiti u ljubavi prema bližnjemu. Prezir i brbljanje. Polagat ću računa o svakoj svojoj riječi, pa i o nekorisnoj. Polagat ću računa o riječima u kojima nije bilo oproštenja.

Uistinu, brbljavi jezici, često su i zli jezici.

Napokon, izbjegavaj da budeš smiješna ogovarajući druge. Sarasate, španjolski umjetnik, prije nego će pred I. svjetski rat u London, ponudi orguljašu u karmeličanskoj crkvi, da ga jedne nedjelje zamjeni. "Ne bi li bilo zgodno, reče Noyer Sarassate-u, da tu zgodnu novost objavimo u novinama s kakvom malom bilješkom?" Ja to mogu obaviti puno bolje, reče Sarassate, kažem to dvjema ili trima ženama, koje idu u crkvu i to kao stvar povjerljivu.

Nastojat ću, da nimalo ne budem slična ovim časnim, no tako malo diskretnim i suzdržljivim osobama.

50. S v i j e t j e z a t o v r l o z a o , j e r u v j e r a v a d u š e , d a n i j e t a k o o p a s a n , k a k o g a o p t u ž u j u .

Svjetovni se duh sastoji u bezbroj stvari, koje bismo kao pojedine i zasebice mogli dopustiti i odobriti, ali sve skupa skrivaju nam Boga, naše velike dužnosti, naš pravi cilj. Samo po sebi, valjuškati se po udobnom naslonjaču nije zlo, niti je zlo spavati u vrlo mekanom krevetu, ili se hraniti najboljim jelima, kao što nije zlo oblačiti se u skupe haljine, kasno lijegati i kasno ustajati, provoditi lagodan život, a dužnosti ostavljati drugima; ali, predstavimo li sebi život pun ovakvih ugodnosti, zar ne, koliko li opasnosti da čovjek izgubi

s vida "kraljevstvo Božje".

Zato je naš Gospodin rekao: "Najprije Kraljevstvo Božje, ostalo će vam se dodati." Svjetovni duh teži da usvoji sasvim drugo načelo, koje se, ako neizričito, a ono svakako u životu: "Najprije zemaljske stvari; Božje kraljevstvo ostaje za kasnije. Najprije zemlja i zemaljske slasti; a nebo i božanski zahtjevi, koje treba za se steći i drugima pripraviti, to nam je u našim poslovima deseta briga."

- No, valjda vi ne mislite reći, da ostavim te užitke i ugodnosti ! Ne činim ništa zla. Valjda ne ćete tražiti od mene, da se brinem za spas drugih! Djela! To je za mene nešto užasno! Zar, da polazeći na počinak, ispružim svoje tijelo na daski ?...Zar ne vidite, da mogu biti dobra kršćanka i bez tih malenkosti......

Eto, to je svjetovni duh !

51. Kako će Bog proniknuti život, čija je jedina briga sebi udovoljiti?

Opasnost svjetovnog duha je tu. Nema tu otvorenog prekida s Bogom. Ne! Nego mjesto Boga, prije Boga stavlja se nešto drugo. A što je to drugo? Kako god čovjek ne može rukama obuhvatiti čitavu zemlju, niti sve užitke, što ih ima na sebi, tako svim silama teži, da se dokopa svega

onoga, što taj komadić u svome dohvatu može pružiti. I tako Bog u daljini nestaje. Čovjek se prema Bogu ugladjeno vlada, kada u stanovitim slučajevima zapovijednički traži, da čovjek ispuni svoje vjerske dužnosti, ili da petkom ne jede mesa; a što je izvan toga, moli ga, da ostane iza zastora, da se ne mješa u dnevne pojedinosti svagdanjega života. Njegova ga prisutnost muči kao bezobzirni gost, koji je došao bez poziva.

Svjetovni čovjek iznosi ovako svoj odnos prema svijetu: "Zato smo na svijetu, da sebe uvjerimo, kako živjeti znači dobivati, kako je život produljena čajanka, potpuna sreća da je u "najfinije pripravljenoj večeri", a domovina dvorana, gdje je najbolji dar u društvu se kartati, okružen "priznatim kibicima". Nije li to način, kako 3/4 i pol ljudi provodi svoj život, koji im je dan ? A onda, svijet je velika i divna škola zaboravi. U njemu se gubi, bez ikakvog napora, uspomena na nezadovoljstvo, na sve brige, na sve poslove. Zemlja je domovina probudjenih spavača, gdje vlada atmosfera nebrige arapskih priča.

Eto, velika opasnost svjetovnog života sastoji se u tome poremećenju vrednota. Posvećuje se pažnja dogadjajima ili stvarnostima života u obratnom smjeru njihove prave vrijednosti.

52. Najprije "stvari koje su gore"

Nije dosta znati, u čemu je duh svijeta. Značajke su mu - več ih poznam - ove :

- U idejama nema ništa nadnaravnoga.
- U čitavom životu nema ništa nadnaravnoga.
Nisam li i ja nagrižena svjetovnim duhom ?
Ispitat ću se, što ja sudim :
O Bogu. - Ne čini li mi se neumjesan njegov zahtjev u tom, da jedino što zapravo vrijedi je ispunjavanje njegove Božanske volje ?
O riječima Evandjelja. Poimence o strogosti Spasiteljevoj,
- što se tiče ljubavi prema bližnjemu: "pruži i drugi obraz"
- što se tiče bogatstva: "teško vama, koji ste se prilju-bili zemaljskim dobrima."
- što se tiče patnje: "tko želi poći za mnom, neka uzme križ svoj....",
- što se tiče iskrenosti: "Farizeji, legla gujina".
O uputama crkve : na pr. što se tiče
- plesa
- kazališta
- čitanja,....itd.
Ispitat ću se kako se ponašam :
Jesam li sklona na površnost ili je izbjegavam
- u pobožnosti ?
- u radu ?
- u saobraćaju ?
Jesam li sklona na neprirodnost ili je izbjegavam
- u uljudnosti ?
- u rasporedu svojih poslova ?

- u vjerskim dužnostima ?
Jesam li sklona <u>taštini</u> ili je izbjegavam
- znadem li se ustaliti, reflektirati ?
- volim li protjerano blještavilo ?

53. <u>O d m a z d a   s v i j e t a</u>

Četrnaest dana iza smrti maršala Luxembourga - onoga, koga su nazvali "tapetarom od Notre-Dame", jer je tu parišku katedralu ispunio vojničkim zastavama, a čitavu Francusku slavom - pisala je markiza de Colanges gdji od Sevigne : "Pretstavite sebi, gospodjo, da se uopće više nė ne misli, da je na svijetu bio máršal de Luxembourg. Još se često sastaju njegovi najbolji prijatelji, i pod izlikom, da ga oplakuju, jedu, pijû, i smiju se, te u tom nalazė dobro društvo, a o Caronu <u>ni riječi</u>. Evo, što čini svijet, onaj svijet, što ga toliko volimo."

A kad smo njegovi, onda smo <u>robovi</u>. Kakove sve žrtve od njega prihvaćamo i podnosimo : noge - zimu, jer su danas izbođene cipele u modi; grlo - prehladu, jer se danas nose otvorene grudi; glupa pravila ponašanja, dosadne posjete i večere, koje su nam već došle preko glave, često dosadne razgovore i smiješno držanje....Imala je pravo gospodja de Maribeuf, jedna od prvih drugarica svete Majke Barat, a koja je dobro poznavala svijet: "Ostavile ste svijet, prije nego li ste ga upoznale, govorila je puno mladjima od sebe, i uvjereni ste, da ste time puno učinile za Boga. Ne budite tako ponosni na

svoju žrtvu. Kad biste samo znale, što to znači robovati svijetu. To vam je život robova na galiji."

Ako ostavimo svijet - ili ako svijet ostavi nas - kako se brzo zaboravlja na nas. Zar to nije silazak u najdublju tamnicu. Pokriva nas šutnja. Srce živih, je pravi grob mrtvih. Svaka od nas dva puta umire. Od sada ću svijet prezirati, jer će i on mene prezirati. Milo za drago.

54. M a r i j a i d u h s v i j e t a

1. Nadnaravna u svojim prosudjivanjima

- Bog joj je bio uvijek prvi, komu treba služiti, fiat.....Ancilla. A kada je dvanaestgodišnjeg našeg Gospodina našla u hramu, doziva joj On u pamet: "Niste li znali, da mi valja vršiti Očevu volju?" A ona je to onda u svom srcu odobravala i obnavljala odluku, da će se još potpunije predati "svemu, što je Očevo."

- Kult volje Božje. Kult slave Božje. Magnificat. Ona misli samo na jedno: Učiniti Boga još većim, nego što je, samo kad bi joj to bilo moguće: proširiti Njegovu slavu, isžarivati Njegovu ljubav i Njegovo ime.

U najtežim časovima boli ne mjenja svoga držanja. Duša joj se kida, a srce mora živjeti. Kraljica mučenika. Virgo Dolorosissima - Djevica puna boli. No ona ne uzmiče. Stabat - stajala je. Jer je to za Boga, zato sve prima. Fiat i sada i uvijek. Magnificat.

2. Nadnaravna u svom ponašanju.

Njen duh siromaštva = Kći Davidova, ali iz obitelji, koja je pala sa svoje visine, prima dragovoljno mjesto, koje joj pripada i ne stidi se ići po vodu na vrelo ili spremati ručak.

Njena jednostavnost = možemo li Mariju zamisliti kako nastoji, da se drugima dopadne, ili da je uobražena.

Njena ljubav prema bližnjemu. Kako je Elizabeti uslužna.

Njena sućut s mladencima u Kani: nemaju vina... činite sve, što vam rekne.

Njeno apostolsko djelovanje iza Uzašašća.

Često ću promatrati Mariju, kakva je bila u mojim godinama. Njeno lice, njene misli, njen pogled, njena usta, njene ruke, njen hod, njeno srce...Promatrat ću je i oponašati.

55. Znati zahvaljivati se

Znati zahvaljivati se Bogu i bližnjemu.

1. Bogu. Ne zaboraviti, da je zahvala, zahvaljivanje, druga svrha molitve. Molitva je uzdizanje duše Bogu, da Mu se poklonimo, zahvalimo. Koliko ih je koji se Bogu zahvaljuju ? A ja, koji možda i sam tako žarko molim, da dobijem, ne izostavljam li tako često da se zahvalim ?....Ili, ako se i zahvaljujem, ne činim li to samo usput, u brzini, obuzet već mišlju, da nešto drugo

tražim, ne misleći više na primljeno dobročinstvo.

God. 1784. za jedne strahovite zime Ljudevit XVI. dade naložiti velike vatre u dvoranama, bolnicama, samostanima, da se siromasi mogu grijati. U Versaillesu dijeleći milostinju on je sam izvidjao, kako se vrše njegovi nalozi. Na kraju zime, u znak zahvale, dobri ljudi podigoše kralju pred palačom kip od snijega.

Ja ću svojoj zahvalnosti dati više stalnosti.

2. Moram zahvaljivati i bližnjemu, koji mi je učinio dobro. Bar to, ako već nemam, kao sveci, kreposti da se zahvaljujem onima, koji su mi učinili zlo.

Kako ih je malo koji se zahvaljuju svojoj braći.....Zahvalnost je centrifugalna krepost. Pretpostavlja naime, da čovjek bar na čas znade zaboraviti samog sebe, da može misliti na bližnjega, na njegovu uslužnost i dobrotu. Čovjek je medjutim tako škušen, da mu primljeno dobročinstvo bude razlog, da zamrzi svoga dobročinitelja. Nesmiljeno li nevjere ljudskog srca !

Naučit ću reći - hvala !

56. Moji roditelji

Marija de Bouillerie, kasnije redovnica Presv. Srca, napisala je u svojoj devetoj godini, u svoju bilježnicu, ovu dirljivu odluku: "Nastojat ću da što više usrećim svoga oca i majku. Bit ću im kao sunčana zraka, što razveseljuje prirodu."

Lijep program za svaku čestitu djevojku. Od svojih sam roditelja primila sve. Od oca ime, što ga nosim, kuću, u kojoj stanujem, veće ili manje imanje, što ga posjedujem. A od majke ? Što mogu imati, što ne bi od majke primila ?

Koji puta vidim, poznate mi djevojke, gdje zaista i odviše slobodno govore bilo svojim roditeljima, bilo o njima, surovo im daju na znanje, da su neovisne o njima, surovo im daju da je jedina uloga roditelja zauzdavati i ograničavati slobodu djece.... To me je iznenadilo. A ako sebe ispitam, da li sam uvijek puna poštovanja prema roditeljima. ljubezna. Ukoliko to samo mogu biti, onda kako je to samo poželjno.

Sunčana zraka. Zraka što rasvjetljuje. O sunce, reče jednom neki pjesnik, bez tebe ni stvari ne bi bile ono, što jesu. Svemu ću utisnuti svojom ljubeznošću, veselo obilježje, koje preobražava, preinačuje sve, do najmanje stvari. Zraka što grije. Uklanjati studen, razbijati led, razgoniti tugu.......

Zar ne, divne li uloge ? Predat ću joj se posvema!

57. Podrugivanje

Djevojka uživa, kad se može podrugivati. Oštroumna je i zato vidi jasno; nepromišljena je te ne računa uvijek kakovu važnost mogu imati njeni čini; prije nego je i svijesna svojih utisaka, već ih predaje vanj-

skom svijetu.

...Bilo je to u Auchu, gdje joj je otac bio načelnik posade. Nekoliko koraka pred svojim roditeljima išla je Zoe Bethier /kasnije žena E. Hello-a/ sa svojim prijateljima prema gustoj hladovini Eugny-a, gdje će slušati glazbu. Na putu susretnu starog, posve krivonog prosjaka. Djevojke mu se počeše smijati, a Zoe krišom oponašati hodanje tog bijednika. No otac je ubrzao korake : "Što, kako se to vladate? Dajte smjesta tome siromahu, uzmite mu torbu i pomozite mu uspeti se na stepenice. Zoe koja je bila plemenita srca posluša. Kako se zarumenila, kad joj prosjak sav dirnut reče: "Gospodjice, kako ste ljubezni."

Nastojat ću koristiti drugima u sličnim slučajevima. Znam, nisam zla, ali volim drugoga ismijati, a to često biva posve nepromišljeno. Nastojat ću, da uvijek ostanem vesela. Toga nije nikada previše. No, ne ću se nikada time poslužiti na račun drugoga. Tko se rado ruga, pokazuje ili da je ograničena duhom ili uskoga srca. "Kad je Bog stvorio čovjecje tijelo, piše Lecordaire, najprije je u nj stavio dobrotu." Dobrota neka bude najglavnije moje svojstvo. Gledat ću da ne budem "ljubezna gospodjica" u ironičnom smislu, niti da me tako zovu samo iz učtivosti, nego uistinu. Sv.Franjo Saleski reče o sv.Vinku Paulskom: "Bože moj, kako si ti tek dobar, kad je Vinko tako dobar." Svojom ću dobrotom, svojim prašta-

njem i svojem blagošću biti odraz, istina blijedi, ali ipak vjerni, Božje dobrote.

58. S v a k i n a m d o d i r z a d a - j e b o l i t e b i č o v j e k r e k a o d a s m o r o d j e n i b e z k o ž e . /P. Faber/

Glasoviti engleski oratorijanac govori ovo za sve. To osobito vrijedi za mene. Ništa mi se ne smije reći. Kao da su mi živu kožu zgulili. Razgovor me uzbudjuje; šutnja me uzbudjuje. Vidim netko razgovara i ja već mislim da to na mene ciljaju zlobnim riječima, te sam izvan sebe. Koji puta mi i nečija simpatija ide na živce. Teško onome, koji mi kaže koju ljubeznu riječ; taj će već dobiti svoje.

Zar ne shvaćam, kako je takova osjetljivost smješna.

Pripovijeda se, da su se u vrijeme, kad su noćdo bdije čuvali sela i gradove, dvojica stražara progonila divljim bjesom, jer je jednome išlo na živce, kako je drugi viknuo. Jedan je strastveno viknuo: "Pozor na vatru i svijetlo!", a drugi: "Pazite na vatru i svijetlo!" Radi te razlike izmedju pozor i pazite nastade prezir, mržnja i osveta.

Zar ne, čudna ludost! Jest, zaista čudna! No, medjutim, ne pretstavlja li ta ludost povijest svakoga

dana, osobito kod ženskih? Kad bi se jednog dana počeli opisivati svi dogadjaji i zgode ove osjetljivosti, što su se zbilo medju ženskama od početka svijeta, kolika bi to bila zbirka <u>sitničavosti</u>. Jedan primjer - ali muški - neki čuveni dualista /čovjek, koji uživa u dvobojima/ u XVIII.st. izazvao je markiza X..., jer ga je jednom poprеko pogledao...vojskovodjuY..., jer ga je jednom okom omjerio, a vitoza Z..., jer ga uopće nije htio pogledati.

Kakav bi roman mogla napisati samo na temelju jednog <u>jedinog znaka</u>. Ova me nije toga i toga dana pozdravila na putu; to je bilo hotimično, ona je to pokazala. Ništa zato, ja ću joj to već vratiti. Toga joj ne mogu zaboraviti, jer me u rastresenosti nije vidjela. Druga jedna mi je rekla, da će doći, a nije došla. Uvjerena sam to je ona učinila hotimice. A ne mislim na jedno: da je ta djevojka to zaboravila.

Kad se budem nalazila u sličnoj zgodi sjetit ću se dualiste i nećobdije.

59. <u>O b z i r n o s t</u>

<u>Socijalno pitanje</u>, rekao je Leo Harmel, veliki industrijalac iz Val-des-Bois kraj Reimsa, koga su radnici nazivali "dobrim ocem", socijalno pitanje je pitanje obzirnosti. To je zaista kratak, ali vrlo točan sadržaj.

<u>Ljudom strogošću zapovijedati</u> - ne može se time objasniti socijalno pitanje, ima i drugih uzroka za to rješenje kao na pr. prilike, socijalne ustanove, slabljenje kršćanskih načela - i svakako bi se danom zgodom,

morala u sve to uputiti. Ali tu je na mjestu riječ mornara, bivšeg revolucionara, svom bivšem časniku, koji ga je osvojio svojom iskrenom dobrohotnošću: "Kad bi bilo mnogo takovih, kakovi ste vi, ne bi bilo mnogo takovih, kakav sam ja."

Obzirnost je ulje na osovinama, popuštanje i prilagodjivanje u odnosima. Ona postavlja svakog na svoje mjesto, a da ipak ispuni razmak, slabi osjećaj viših i nižih; pomaže, ne ističući nejednakosti, da se ona zaboravi; uspostavivši tako osjećaj obiteljske ljubavi, što se može zamisliti većim medjusobnim poštovanjem, poslušnost čini slatkom, a vršenjem auktoriteta mogućim.

R. Bazin napisao o nekoj ženi ovu pohvalu: "Bila je dobra; znala je osvojit i srca svih, pa je i od <u>potčinjenih</u> a to je dokaz da ima toliko kreposti, da je nemoguće izbrojiti. Bit ću slična toj ženi.

60. <u>U Božjim djelima više se boj'm ljudskih sredstava, nego li sotone!</u>

/ Sv. Vinko Paulski/

Treba to dobro razumjeti.

Ne radi se o tome da prezremo osobne sposobnosti, ljudske darove. Bog ih je stvorio kao i nadnaravne darove. Sam sebi pomozi i Bog će ti pomoći. Od mana bi bila sve očekivati od Boga, a ništa ne raditi.

Dajmo, što najviše možemo, ali znajući dobro, da

jedino naši nadnaravni napori osiguravaju vrijednost našem djelovanju. Često puta mnogo čovjek daje sama sebe i jer se silno žrtvovao čisto naravno - to je pretpostavka - vjeruje, da će postići veličanstvene uspjehe, i to nadnaravne. No to je slab račun.

Neki Englez reče duhovito: "Što sve može pravo samoljublje!" Možda puno na ljudskom području; vrlo malo na božanskom području. Samo nadnaravno radja nadnaravno.

A koliko ih je medju nama, koji osim naravne djelatnosti nemaju druge vrijednosti.

Posljednja riječ o ovom predmetu neka bude izreka sv. Ignacija: Prije posla sve čini kao da uspjeh ovisi samo o tebi. Poslije priznaj, da je sav uspjeh ovisio jedino o Bogu.

61. On živi običnim životom, ali tako božanskim, neboskim načinom, da je u njegovom životu baš to najdivnije

/Sv.Ivana Chantal o sv.Fr.Saleskom/

Mi bismo htjeli uvijek činiti nešto drugo, dok bi dovoljno bilo to isto činiti drugačije. Način kojim dajemo /bilo Bogu, bilo bližnjemu/ vrijedi više nego sam dar. Kao što kaže neko lice u jednom slavnom komadu : "Ima način"

Imam li i ja "načina" ? Ima li moj život to nebesko, božansko obilježje, koje je činilo vrijednim život

sv. Franje Saleskoga? Znadem li i ja tako lako i nenadmašivo svoje najobičnije stvari neobično obavljati? t.j., jer to dužnost zahtijeva, jer to baš u ovom času Bog od mene traži. Čineći tako ispunjavam u taj čas, koga već nema, baš ono, što od mene traži Onaj, koji me je pozvao u život i koji od mene traži neprestanu žrtvu čitavog mog bića; čineći tako u svojoj punini ispunjavam svoju zadaću, koja mi kao stvorenju u dio pada, tako, da ne mogu Boga bolje proslaviti. Na mome mjestu, bilo koji svetac, pa i sam Isus Krist, ne bi ništa drugo činio. Bože moj, ono što želiš, jer Ti to želiš, kako Ti to želiš, koliko god Ti želiš.

To savršeno podlaganje volji Božjoj jest savršeno nasljedovanje našeg Spasitelja, za koga je rečeno: " "Krist nije ni jednog časa živio sebi za volju i to je neprestana molitva, stanje molitve; to je, ni više ni manje, nego svetost i to svetost i meni pristupačna. Nemoram dakle obavljati velika djela, nego da jednostavno obavljam obična djela i poslove moga života, upravljajući ih sad više, sad opet manje neposredno i izrično, ali uvijek stvarno k Bogu.

62. L u d a u k u ć i

Imam silnu maštu. Možda je to i korisno. Ništa tako ne poljepšava život kao gledanje stvari iznad stvarnosti. No moram se toga čuvati. Previše se prepustiti maštanju značilo bi izložiti se velikoj opasnoti. Ona se

tako divno razumije, kad treba odigrati ulogu lude.

Čitao sam u nekoj raspravi o vrijednosti kreposti ovu crticu jedne djevojke, koja se 38 godina brinula za svoju ludu sestru. Često je morala silaziti s brda, te na gorskom potoku prati rublje. Često se dogadjalo, da je prepredena luda, kad se pralja s bremenom mokrog rublja i sva saplakana vratila, uzela svoje rublje, derala ga, povlačila po blatu, trčala razbacujući ga po blatu. A onda je morala ljubezno, riječima i milovanjem smiriti tu nesretnicu, što urliče ili se ceri te bez i jedne riječi tužbe sići opet u potok.

Zar to nije za mene simbol? Na dnu moga bića živi luda, sklona takodjer svakovrsnim ludorijama. Ako li je ne budem nadzirala, koliko ću samo vremena izgubiti. No tu se nalazi još veća opasnost: pogibao grijeha. Tako brzo mogu izgubiti bjelinu duše. A luda ne poštuje ništa, ako čovjek na nju ne pazi. Od jednostavnog zanosnog sanjarenja lako, se mogu kliznuti u opasno sanjarenje. Kako li užasne štete vidjeti izderanu ovu bjelinu i bačenu u blato, iza kako sam mjesecima brižno bdjela na bjelinom svoje duše, a to sve radi časovite neosmotrenosti, previše povjerljive bezazlenosti ili neopravdane nemarnosti.

Pazit ću, da uvijek gospodarim nad samom sobom. Čuvati se neosnovanog straha, jer trapnje ne služe ni čemu. Pouzdat ću se u Boga, u najboljem smislu ne ću se pouzdavati u sebe i nastojat ću da mojim bićem zavlada potpuni mir.

63. Uravno teženost

Ne ona uravnoteženost, koju vježbaju šarlatani, da se održe na napetom užetu. Za onu djevojku kažemo da je uravnotežena, koja po naravi bogate duše, znade odrediti pravu mjeru različitih elemenata, koji joj sačinjavaju dušu i to prema njihovoj vrijednosti. Mora prevladati razum i vjera. Djevojka mora voditi stalnu brigu, da se ne propusti mašti, kad se za nešto odlučuje, da ne pre vlada čuvstvo."Djevojke napisao je netko, nisu ništa dru go, nego najniže sile duše, afektivne sile" /Franc. = les puissances primitives de el ame, les puissances affe ctives/. Ali to nam takodjer stvara i granicu. Čuvat ću ono, što imam. Steći ono, što nemam.

Usudjujem se reći, da malo žena, malo djevojaka posjeduju tu divnu uravnoteženost; da svima više ili manje - čast rijetkim izuzecima - nedostaje to razborito prosudjivanje; to svojstvo efektiranja i to pažljivog efektiranja, koje daje da čovjek ispravno gleda, da nadzire i ne dopusti, da strasti prosudjuju, čuva od naglih promjena prema raspoloženju, od velikih uzaludnih briga, od nerazboritih odluka, od pretjeranih sudova.... "Oče, kolika šteta imati srce!" reče svom duhovniku jedna velika duša. Ne, nije to nikakva šteta, to je naprotiv pomoć! Ali, što je pokretač jači, to mora i pravac, kojim ide, biti sigurniji. Kakovoj strahovitoj opasnosti leti brzi vlak u zaletu, ako je na krivom putu. Biti žena glave i pameti izgleda puno dragocjenije - i rjedje - nego li

žena srca. Zato budi uvijek mudra, uvijek uravnotežena ! I velika težnja za svetošću je opasna, ako nije nakalamljena na zdravoj naravi. Zapamtit ću riječ upravljenu jednoj djevojci, koja je silno čeznula za redovničkim životom, a čija je velikodušnost bila veća od zdravog razuma i uravnoteženosti: "Svetost prolazi, ludost ostaje." Bit ću inteligentno sveta !

64. Ljubiti znači htjeti ljubiti

Nastojim da što bolje molim, ali ništa ne osjećam.

To, što ništa ne osjećaš, nije nikakav znak, da ti molitva nije dobra. Ako klečeći pred Bogom nastojim, da mi molitva bude što pažljivija, da se čuvam rastresenosti, da ostanem sabrana, razmišljam zašto sam tu, podržavam, koliko je god u mojoj moći, tople osjećaje i velikodušne odluke, mojoj molitvi ništa ne manjka.

Krivo bih imala, kad bih mislila, da ni Bog nije zadovoljan, zato, što ni ja sama nisam zadovoljna. Ako sam učinila sve što sam bolje mogla, proslavila sam Ga koliko god sam bila sposobna; a On je sasvim zadovoljan.

Muči me rastresenost, mašta mi luduje. Moram učiniti ono, što radi pastir, kada vidi, da su mu ovce otišle lijevo i desno. Šalje pse da vrate ovce i stado, no eno, sad će i druge pobjeći: i opet ću zazviždati i psi će opet za ovcama. Ako sam slično postupala za vrijeme molitve, molitva je izvrsna, možda bolja nego ona juče-

rašnja, kad je sve išlo lako. A takovi su časovi i dragocjeni. Bog objavljuje o sebi ili o božanskim stvarima, i bez buke riječi ono, čega bez toga ne bismo možda nikada saznali. Ako izdržim u suhoći, tami, onda se ja, da tako reknem, objavljujem Bogu, pokazujem naime, što mogu.

Postoji čuvstvena i djelotvorna ljubav; prva se pokazuje riječima, druga djelima. Obadvije su dobre - samo ova posljednja je uvijek prava. Ljubiti ne znači osjećati, nego htjeti. Ljubiti znači, ne osjećati da ljubimo, niti voljeti reći da ljubimo. Ljubiti znači htjeti ljubiti.

65. Savršenost prema mojim prilikama

Čitajući neke knjige i pojedine životopise, počinjem smišljati najljepše predodžbe sve o svetosti. Ništa nije za mene visoko, ništa za moju mladu gorljivost preteško. I ako nisam, poput male Terezije sa svojim bratom načinila nacrt, kako ću u kojoj pustinji živjeti životom pustinjaka, u stvari sam sigurno pokušala i sebi skovala neostvarivi ideal. Nažalost, moram to sebi priznati. Ne zato, što bi moja želja za svetošću bila time oslabljena, nego zato, što sam uvidjela u čemu je svetost, upoznala sam svoje suše i poteškoće, koje moram svladati.

Mudra je riječ jedne mlade djevojke, od koje sam sam već nešto čula: "Shvatila sam, da je ideal svetosti, što ga želum dosegnuti, puno dalje od mene, nego li sam

to ja mislila; držala sam u svojoj slabosti, da ću, makar i uz cijenu najvećih napora, tako odstranjivati svoje pogreške, da se više nikada ne ću popraviti; to me ujedno naučilo, da puno blaže prosudjujem druge, a to je takodjer oborilo moju oholost i utvaranje, a to je sve obvladalo mojom dušom, a da meni o tom nije polagala računa, sada, umjesto, da gledam odviše visoke duše, čijeg svijetla i svetosti ne mogu doseći, gledam više dalje preda se i to neugledne, nepoznate duše, no zatim zaslužnije u Božjim očima. I ja želim po njihovom primjeru stoći ovu sakrivenu krepost, koja izvana ne sije, prionuti, kako su i te duše učinile, uz svoju dužnost i ispunjavati je sve do u najmanje sitnice, a sve u šutnji, da toga nitko ne vidi, prikazujući Bogu sve žrtve i patnje, pa stajalo me to koliko mu drago.

66. Zanosne zanešenosti

Dolazi mi pred oči takva malo zanešena i opojna literatura o pobožnosti. Sanjala sam jednom "o žrtvama milosrdnoj ljubavi". Mislila sam da sam druga, doduše u malom, Terezija od Djeteta Isusa. Riječi žrtve, hostija, zanosno mi se raspjevaše u duši. U mašti sam gledala, kako preda mnom defiliraju sve moguće žrtve, što će ih Bog od mene tražiti i ni jedna se nije činila takovom, da bi mogla ugasiti moju žedju za žrtvovanjem samo sebe. Pošla bih do na kraj svijeta. Istina, to me nije priječilo, da razmatranje obavim samo onako, da nešto bude, ako mi se

baš nije dalo razmatrati; a onda kad bi mi dobro polazilo za rukom, da ostajem čitave sate; i to se, zar ne, jedno s drugim izravnalo. Ni najmanje nije smetalo, da u nekim zgodama budem prema braći i sestrama neprijazna, da odgovaram majci, da zanemarim dužnosti svoga zvanja. Ali sam bila uvjerena i tako gorljiva i tako spremna, da u budućnosti primim najgore i najteže stvari, da sam zaista mogla u sadašnjosti, danas, ove stvari uzeti tako na laku ruku.

I uvidjela sam, da sam bila na krivom putu. Jest, nema sumnje, treba čuvati zanosno oduševljenje ! Nikad ga ne ću imati previše ! No čuvati se zanešenosti ! Čuvat ću se, da što neumjesno obećam, da se na što obavežem bez nadzora starijih, a još manje da se zavjetujem bez dozvole ispovjednika. Nikakove tjelesne pokore bez njegovoga odobrenja. Prije svega vjernost dužnostima, koje se od mene traže. Ono što je povrh toga, dolazi tek iza toga. U svemu tome što se, tako reći, daje Bogu kao višak, ono, što On striktnone traži, u svemu ću tome ići sa solidnošću, sa istinskim svladavanjem samo sebe, sa sakrivenom žrtvom. Ništa me bolje ne pripravlja za velike kreposti, ako me Bog poziva na njih kao na neprekidno izvršavanje malih i neuglednih dužnosti i stvari.

67. G o s p o d i n e, k a d s e s j e t i m s e b e, ž a l o s t i m s e; k a d s e s j e t i m T e b e, v e s e l i m s e.

/Ernest Hello/

Svaki put, kad mi se dogodi, da sam žalosna - ispitajmo se dobro - to dolazi odatle, što se navraćam k sebi, što mislim na sebe, što se u sebe uvlačim. A kad sebe izgubim s vida, onda cvatem od veselja.

Moram ostaviti po strani svoje male interese, svoje malo slavohlepije, svoju malu politiku. Ne smijem odmah zamrziti na čitav svijet, spustiti nos zato, što sam doživjela mali neuspjeh, ili što mi je tko iskazao trunak malo poštovanja, nego bi pa i svoje grijehe pustimo postrani; koji puta na previše zaokupljaju. Može li čovjek, ako neprestano promatra bijedu biti drugo nego nesretan? Gospodine, za svoje se grijehe kajem, vrlo mi je žao što sam ih počinila, no ne želim ih više promatrati želim ih sakriti zauvijek u Tvoje milosrdje. Sve što je moje više me ne zanima; ne dakako, ono "moje", što zaslužuje da se njima zabavim, nego "moje", koje me previše zaokuplja, a od njega mi nikakove koristi : to je najjednostavniji i najbolji put k sreći.

Radost je sjećanje na Boga. Otac de Ravignan, ležeći sav u groznici, govorio je : "Gospodine, meni je zlo, ali je Tebi dobro, pa sam i ja sretan.

Bit ću sretna, jer je ocu "dobro" ; nije li to najčišća pobožnost djece prema ocu?

68. Neka te sačuva radosna u tvojoj Crkvi.

/ riječi moga krštenja /

Ovakovu je želju upravio svećenik našemu Gospodinu, kad mi je otvorio vrata života.

Imam pravo, dužnost mi je biti vesela.

Pravo. Slušam one što se zabavljaju. Što oni vele ? - "Život je neugodan san, bolna utvara, prema kojima ono, što je "ništa" bilo neko "dobro" - Kad biste mi mogli čitati u duši prestrašili bi se....Nema u svemiru tako nesretnoga stvorenja kao što sam ja. A misle, da sam sretna, a to nisam bila nikad, ni sata, ni dana. "Tako s slavni francuski pisac Anatol France.

Primivši krštenje imam na raspolaganju to bogatstvo neba i sve dopuštene radosti zemlje. Pretpostavivši medjutim, da ovih posljednjih nemam, gotovo ništa ne gubim. Bitno i glavno mi ostaje. "I odviše sam vesec u svim svojim nevoljama" piše sv. Pavao iza kako su ga bacili u okove. "Radost je, piše engleski obraćenik Chersteton, golema tajna kršćanstva."

Dužnost. Vrlo malo častim Isusa Krista, ako po njegovom [illegible] živim kao namrgodjeni sluga. "Moj jaram sladak je", govori Gospodin. Kod krštenja mi je naloženo i zapovjedjeno: "Neka te čuva vesela u tvojoj crkvi: "Samo mi, kršćani, imamo monopol veselja. Drugi se mogu zabavljati, ne veseli ne mogu biti, jer veselje dolazi od čiste savjesti. Želim li biti vrijedna i vesela moram biti vjerna. "Sretna" i "velikodušna" čine srok. /Franc. Heureux rime avec genereux/.

Bit ću dakle vesela, radosna, sjat ću od sreće. Moja vanjska vedrina neka bude odraz nutarnjeg mira.

69. C r k v a već n a z e m l j i s v e d a n e n a z i v a b l a g d a n i m a, j e r p r e t p o s t a v l j a d a č o v j e k v e ć p o s j e d u j e v j e č n i ž i v o t.   /Ernest Hello/

Milost je duboki razlog veselja. Kako mi duša može biti žalosna, ako je u stanju milosti ? Ta već na zemlji posjeduje ono, radi čega ćemo se najviše veseliti u raju, to jest Bogu. Bog je u duši prisutan na poseban način prisutnošću ljubavi a u nebeskoj slavi ta će se prisutnost samo rascvasti do savršenstva.

Duša u milosti već je u nebu; još više: ona je već nebo. Ne doduše Nebo s velikim početnim slovom, nego gore u visini - ali pravo nebo. "Našla sam nebo na zemlji, reče jedna sveta duša, jer je nebo sam Bog, a Bog je u mojoj duši" /sv. Elizabeta od Presv. Trojstva/

S tom sigurnošću, koja ne leži samo na površini našega duha, nego je duboko usidrena u nama, da s tom sigurnošću ne živim savršeno radosna? "Kršćaninu, koji želi sveti provoditi život, može i mora taj život biti ništa drugo nego pjesma." /Mgr. Gay/

Samo zato pripuštam u dušu veće ili manje žalosti, što nisam dosta razmišljala, da pravi kršćanin u-

opće ne može biti žalostan.

Mnogo je ljudi, koji nemaju s Bogom drugog razgovora, nego da ga mole, da ih tješi. Ne smijem biti takova. Ne smijem Boga smatrati nekim uzvišenim "bolničarom". Moram biti svijesna, da ja moram Boga "tješiti", Boga razveseljavati i vedrinom duše pokazati, kako se radujem, što sam već Njegovo dijete i njegovo nebo.

Više Bogu služiti nego li se Njime služiti! Radije ću Boga razveseljavati, nego očekivati, da On mene razveseljuje.

Najdivniji je način, kako mogu Bogu najljepše služiti : klanjati Mu se.

D J E V O J K A   P R E D   Ž I V O T O M

II. dio

P r e d g o v o r

"Sabranost, piše P. Faber, ta dvostruka pažnja, što je iskazujemo Bogu i samima sebi, tako je u duhovnom životu važna stvar, da osim ljubavi, nema ništa važnijega". Svaka duša, koja se i malo razumije u Božje puteve, isto misli. Bez sabranosti, bez duha molitve - a nema ni duha molitve ni sabranosti, ako se dnevno ne o vrijeme ne posveti molitvi - može se doduše govoriti o kršćanskom životu, ali ne o dubokom, o pravom nutarnjem kršćanskom životu. Bog se obično ne objavljuje onima, koji ga ne t

traže u sabranoj molitvi. A još manje pruža veliko blago svoga Bića onima, koji ga nikako ne traže. "Bila bi ludost, veli sv. Terezija, bila bi ludost umišljati sebi, da mogu ući u nebo, /ona tu misli unići u tajnu razmišljajući o Bogu/ a da prije no udjem u sebe."

- Nisam li i ja, koja sada čitam ove retke, poželjela provaliti u Kraljevu smočnicu, bez velikog truda da uzmem nebeske milosti, postanem "nutarnji" čovjek, a da se prije ne dadem na molitvu.

Ako je tako onda se bezuvjetno moram okaniti te mane ! Ne smijem očekivati, da će me Bog obasuti utjehama, neizrecivim rasvjetljenjima, osjetnim ugodnostima, samo ako se obavežem, da ću svaki dan razmatrati. O tom se uopće ne radi. Ali će mi dati, a ja to sama nikako ne mogu steći - da budem vrijedna milosti i da ne klonem, a to se zove ne zasluženi dar, prave darove, koji proizvode prave kreposti, drugim riječima, kreposti, koje stvaraju svece i svetice, onakove, kakove Bog traži i koji su našem vremenu tako potrebni.

Nijedan svetac - osim možda kojeg mučenika - nije postao svecem bez molitve. Ne ćeš naći dušu odanu molitvi, koja ne bi bila sveta duša, jednom riječi svetac ili svetica.

Svaki ću dan dakle razmatrati i to će mi postati svakidašnjom molitvom. O tome ovisi moja svetost.

70. 1440 m i n u t a

To je zbroj minuta u jednom danu.
Koje je mjesto zauzela, izmedju svih ovih minuta, misao na Boga ?
Jedan modni časopis, koji se ponosi imenom "enciklopedija praktičnog života" drži, da žena, koja živi 70 godina, posvećuje :

3 godine na izobrazbu,
8 godina na zabavu,
7 godina na dotjerivanje,
6 godina na gozbe,
5 godina na šetnje,
3 godine na razgovore,
11 godina na rad
3 godine na čitanje
24 godine na spavanje

To je sve. Vremena, koje bi bilo samo Bogu posvećeno, nema. Vidim tu 8 godina utrošenih na zabavu, sedam godina na dotjerivanje svoga tijela, šest godina na gozbe. Za molitvu, za vjerske dužnosti, ništa.
Nema sumnje, da onome, koji u stanju milosti, s svaki čin po čvrstoj nakani možbe biti uzdizanje k Bogu, dakle molitva; doduše ne izričita, ali stvarna. No zar Bog nema prava na više, na nekoliko mojih časova, koji bi Mu izričito i službeno bili posvećeni.
Kako stoji s mojim vjerskim dužnostima, s mojom

molitvom ? Kako vrijeme tome posvećeno, gorljivost, držanje ?

Ispitaj se, oduševi se zato u svijetlu riječi sv. Ivana Arško :"Mesieur Dieu, premiér servi", Gospodin Bog /nek je / prvi poslužen !

71. Život svakog pojedinog dana

Svoju svetost moram izgradjivati životom svakog pojedinog dana. Tako nas srce vuče, da se posvetimo izvana staleškim dužnostima. No to ne ide. S preko tisuću malih djela, koja nam pruža svaki dan, moram izgraditi ovo velebno djelo : svetiću.

Čuo sam o nekom čudnovatom prozoru, koji je svečano otkriven u Saint Paul - u de Toronto u Kanadi, kao spomen ratnim žrtvama. Sasvim na vrhu naslikano su : Bol, Pobjeda i Nagrada, u sredini reprodukcija sv. Marka u Mlecima, stolne crkve u Amienu, gradske vjećnice grada Arras-a i tržnice grada Ypres-a. Staklo je sastavljeno od 700 komadića iz pedeset crkava i od 20 spomenika iz Francuske, Belgije, Italije, koji postadoše žrtve bombardiranja.

Umjetnikova je tajna, kako je od tolikih sitnih komadića mogao načiniti remek-djelo - prozor. Kako lijep život mogu izgraditi sitnicama, kao što su : domaće ognjište, gospodarstvo, pranje rublja i sitni poslovi u kući! Ravnodušan bi i nemaran čovjek bez promišljanja zga-

sio komadiće stakla iz Toronta. No našao se Kanadjanin, koji je te neugledne ostatke skupio i od nje načinio neku vrstu remek-djela. Nasljedovat ću ga u tome: skupljat ću s ljubavlju sve neugledne komadiće. Kako će to na sudnji dan biti krasan prozor !

71. Stavit ću vjeru, ne pored svog života, nego u svoj život

Peguey stavlja u usta Hauviette-i drugarici Pucelle, u "Tajni ljubavi Ivane Arčke" ovaj govor: "Kad bih bila u kući prela vunu ili se igrala, jer je vrijeme igri i kad bi netko došao i rekao: Hauviette, Ha uviette, vrijeme je suda, vrijeme je posljednjeg suda, za pola sata Andjeo će početi trubiti trubu, ja bi nastavila presti vunu i nastavila bi igru. Zabava je djevojčica i njihova nevinost svidjaju se Bogu. Sve što preko dana činim, sve se to dopada Bogu, naravno, samo ako se to čini, kako treba. Sve je za Boga, sve Bog gleda, sve se odnosi na Boga, čitav je dan Božji. Jutarnja i večernja molitva, jutarnji i večernji Gospin pozdrav, tri obroka preko dana i paužina u četiri sata, rad izmedju obroka i igre, kad se to čini kako treba i zabava kad se može, molitva kod ustajanja, jer počinje dan, zahvala, i uvijek biti dobre volje, eto, za sve to smo stvoreni na zemlji, za sve to kao jedno za drugim, sve to kako slijedi jedno za drugim,

to oto sačinjava dan dobroga Boga."

Kako je imala pravo mala Neuviotta! I Alojzijo Gunzaga nije drugačije govorio. Kao što je i pravo, bio je kratak, ali smisao je s isti: Brate Alojzije, upita ga subrat, što biste vi učinili, kad bi vam neko došao javiti, da će te za pola sata umrijeti ? No... nastavio bih s kuglanjem. Što se može bolje učiniti u svakom času, ako ne ono, što Bog od nas traži u tom času... Čini ti to..., što se samo bolje može i pravim duhom, ispuniti iz ljubavi prema Bogu svoju dužnost kao stvorenje. Nije li to savršeno ispunjavanje sviju staleških dužnosti ?

72. Prožeti svako i najmanje djelo istom ljubavlju, kojom bi ga prošao, kad bih išao u mučeništvo

Po svojoj prilici neću umrijeti kao mučenica ne zato, što bi era mučenika bila zaključena, jer ona u Crkvi nikada nije završena, a još manje u naše doba, kad kobni neprijatelji smrtno zamjeraju Isusu Kristu, što uopće postoji. Nego, ja nisam dostojna tako visoke časti ; svoju krv dati za Boga.

Mogu ipak o tome razmišljati. Kakva bi čuvstva željila gojiti u sebi, idući na mjesto žrtve, na stratište, ako bi me ikada zapala ta čast? Kako bih u tih nekoliko trenutaka, koji bi me dijelili od vječnosti željila, da te

minute, što upravo jure, proizvedu sve, što mogu. Kako bih tada želila skupiti svu ljubav, da pružim Bogu na tom putu svu zadovoljštinu, za sve ono, što Mu nisam dala za cijelog svog života. Kako bih želila u tom kratkom času popraviti sve svagdašnje pogreške bezobzirnosti, kukavičluka. Kako bih u tom kratkom času želila postati svetom kako to Bog traži. Dakle, ono, što bih u tom času želila, moram nastojati, da sada probudim u svojoj duši. Unijeti u svoje i najmanje djelo, onu istu ljubav, kojoj bi išla na mučeništvo. Ne traže se od mene velika djela. Traže se samo velike nakane, tako velike, kako je samo moguće da budu. P. Foucault, napisa na prvoj stranici svoga dnevnika: "Živi, kao da ćeš danas umrijeti mučeničkom smrću." Je-li i kod mene to duhovno raspoloženje ? Od sada će biti.

74. Izgubljeno vrijeme

Neznam predvidjeti, no znam htjeti: eto, odatle toliko izgubljenog vremena.

Puštam da nada mnom vladaju prilike i da se igraju sa mnom. Uživam u lakrdijama, vratolomijama. A zatim, da nadoknadim izgubljeno vrijeme, žurim se, sve prevrćem, uzrujavam se, sve mi ide naopako. Od sada ću sebi rasporediti vrijeme, činiti sve u svoje vrijeme, tj. upotrebiti najbolja pomagala, da mi vrijeme postane što plodnije.

Svi mi, uglavnom, imamo vremena. To je tako rastezljiva stvar, da se može rastegnuti gotovo do neizmjer

nosti. Neki ne mogu za sat ili pola sata dana ništa "napraviti:"; drugi opet posvršavaju silu poslova, sve što su nakanili. Zato moram sebe organizirati i odlučno odbaciti trice brbljanja i beskorisne stvari. Kad sam obasuta poslovima, porazdijeliti i srediti: svršiti ono, što najprije mora biti svršeno, bilo zato, što je najglavnije i najvažnije, bilo zato, što je najhitnije. Ne "predomišljati". Ići uvijek u svemu za glavnim, bitnim, a onda istom za sporednim. Ne izvratati vrijednosti.

Ne dati se smesti u nepredvidjenim slučajevima. Ostati uvijek hladnokrvna ; promisliti, što bi se moglo propustiti ili odgoditi. Brzo se vratiti važnijih poslova, ostalo će doći na red kasnije. Svakom danu i svakom času dostaje njegova muka.

Odredi sebi točno vrijeme ustajanja. Prusudi koliko ti vremena treba za spavanje. Nastoj, ako ti je ikako moguće uvijek leći i ustati u odredjeno vrijeme, uvijek u isto vrijeme. Ako moram, radi razloga, koji ne ovisi o mojoj volji, ranije ili kasnije leći, proračunat ću unaprijed, koliko bi mi trebalo sna - i onda kad dodje vrijeme ustajanja, odmah ustati.

"Ako si spavanje relulirala, jutro si spasila, a dan si dobila"

/ P. Rublet D.I. /

75. Koliko je djevojaka, koje čitajući romane o njima reflektiraju; raspravljaju, razmišljaju? Kad bi to činile, koliko romana ne bi čitale.

/ P. Gillet O.P. /

Tri su vrste lektire; poučna, stručna i zabavna.

Ne ću čitati samo zabavnih knjiga, nego ću koji puta uzeti djela, koja su kadra, da me izgrade, da mi prošire ideje, popune znanje, koje je, bez sumnje, vrlo maleno u bezbroj pitanja. Pri svemu tome potrebno je načiniti nacrt; a u nemanju su ruku potrebne upute. To je bolje, nego krstariti lutajući i napipavajući.

Što se tiče poučnog štiva, čitati naizmjence kakav Životopis ili djelo u kojem se teoretski raspravlja. Inače, glede Životppisa, bilo ih je do sada svakojakih; dosadnih, slabo pisanih, šablonskih ili ogromnih. Medjutim sada se izdaju odlični pojedinačni Životopisi. Okoristiti se njima. Osvanuše i zanimljivo i živo pisane k knjige o velikim pitanjima kršćanstva. Domogni ih se, ako je potrebno, čitaj ih polako, razmišljajući. "Ne čini ništa površno" piše Elizabeta de Leseur. U ovoj stvari pogotovo.

Preostaje još zabavno štivo. Traži klasična i majstorska djela. Toliko je praznih i bljutavih djela. Ne čitaj puno romana, pa makar oni i "moralizirali" /govor je samo o romanima/ To je literaturi najmanji

nedostatak to, što čovjeka priučava, da živi u svijetu sanja, što daje skroz netočne i neispravne ideje o životu, o ženidbi. Ako već čitaš koji roman /pretpostavljam dobar, jer loš nikako ne dolazi u obzir/, ne čitaj ga samo, da vidiš tok dogodjaja i svršetak. Proučavaj karaktere, psihologiju. Dogadjaji vrijede malo, duše puno. Knjiga, koja zabavljajući ne potiče na razmišljanje, nije vrijedna da je čitam.

75. M o j a   r u k a

U starom bruxllskom muzeju nalazi se mala, ali vrlo zanimljiva Van Dyckova slika; slavni je slikar naslikao osam ruku, koje prikazuju lica.

Kako li je to zgodan predmet za razmatranje. Moje ruke. Jesam li manuelna radnica?...Žuljavih ruku, koje su slične rukama Marije i Josipa, koje je ruke Bog blagoslovio. I moja će biti blagoslovljena, ako poput njih primam i prikazujem svoj svakidašnji rad. Možda mi se ruke naprežu radeći oko štofa, sanduka i paketa, ako radim u spremištu. Možda mi ruke drže pero, ako sa zaposlena u uredu ?

Ruke čiste - uvijek, zar ne ?

Ruke marljive i koje se ne plaše posla.

Ruke znanstvenice ili umetnice. Što god radim, radit ću s voljom.

Sjećam se onih teških ranjenika, kojima je bomba odnijela jednu ili možda i obje ruke !

Koliko li sreće imati obadvije ruke! Mogu ih mica-

ti, njima se služiti ! Čovjeku ni na um ne pada, da se za to zahvali. A kad ih ne bi imala ? Bože moj, hvala ti, što si svojim Božanskim rukama stvorio, moje ruke.

A dolaze mi na pamet i druge ruke...Probodene ruke moga Spasitelja na križu. Kako je slatka njihova povijest. Ručice Isusa Krista u jaslicama, ručice, koje miluju svoju majku, ručice, koje ta Majka s tolikom ljubavlju ljubi.

Ruke, koje su narasle, koje su muče u radionici; apostolske ruke, koje su sijale dobro, vraćale vid slijepima, sluh gluhima, koje su umnažale kruh, trle klasje, da hrane Učitelja i koje su izgonile prodavače iz hrama. Euharistijske ruke iz blagovališta posljednje večere i Emausa; krvave ruke Žrtvovanja, koje su se tresle pod čekićem, drhtale od boli i ljubavi.

Isusove ruke, ispružite se prema Ocu za mene, okružite me svojim zagovorom, pokažite mi svoje srce.

76. Kad se radi o predenju i šivanju, ne bojim se žene iz Rouena
/Sv. Ivana Arška/

Sucima, koji su Ivani Arškoj, što je napustila ženske poslove, odgovori ova plemenita djevojka: "Kad se radi o predenju i šivanju, nikoga se ne bojim" I zaista je istina, da ju je dosta rano uputila u to Isabela Romee i da je Ivana zaista tim poslovima bila vješta. - "Danas je u modi, budući, da su joj otvoreni drugi putovi, da žena

preziro žensko poslove, koji inače na nju spadaju. A to je velika zabluda. Igla /tu razumjevam iglu za kačkanje, pletanje, tkalački stan i svo ono, čime se može obavljati ženski posao/ igla je slava žene..., najprimitivnije sredstvo što ga je izumila civilizacija, kojim se može načiniti, i koje prema tome, isti čas napunja ženu zadovoljstvom, što je mogla za sebe nešto, i to lijepo načiniti. Napisati knjigu, naslikati sliku ne može svatko; da se ljudi njima mogu služiti potrebni su tiskari, okviri, izdavači, izlozi, čitatelji. A odijelo, vez, može načiniti, dakle počoti i dovršiti, samo jedna žena, a onda se njima poslužiti... Dapače, zahvaljujući igli, može žena njome ispuniti najdosadnije satove i često bol pretvoriti u divno umjetničko djelo."

/ Gina Lombroso /

Nauči se vješto baratati iglom, kao što je to znala Ivana Arška, kao Gospa. To je jedna od tvojih staleških dužnosti, koja najviše odgovara tojemu pozivu.

78. Znati ostati kod kuće

Vieyra, slavni portugalski propovjednik donosi ovo zanimljivo tumačenje: "Gospodin Bog stvarajući prvog čovjeka i prvu ženu, postavio je veliku razliku, koja se opaža i u samim izrazima, što ih upotrebljava Sveto Pismo govoreći o tome. O čovjeku veli, da ga je Bog načinio/formavit/, a o ženi, da ju je sagradio/aedificavit/ Stvoritelj naravi htjede, da se žena nalazi usred nepo-

kretnih dobara. Zgrada se nikada ne miče s mjesta, na kome je sagradjena; tako bi i žena morala svim srcem boraviti kod kuće, kao da je ona i kuća jedna te ista stvar

I taj propovjednik nije se mogao uzdržati a da ne doda :"Kolikogod je ova tajna stvaranja puna značenja, žena je po svojoj naravi tako sklona, da čini obratno od toga, da joj nije ništa draže, nego otići od kuće i pokazati se vani."

A to je u istinu tako, osobito danas, kad su pomagala za laki i brzi promet tako brojna. Opri se tiraniji svega onoga, što te izvana privlači, bespotrebnim sastancima s prijateljicama, djetinjastim brbljarijama, gledanju izloga i dućana, brojnim sastancima kod posla... Najprije ognjište, majstorije ognjišta, ugodnosti ognjišta, poslovi oko ognjišta, zabava kod ognjišta - kako je to neki engleski humorista nazvao pridavajući engleske pridjevke : belaving, planing, eiring, laving, cuising.

Ne žalosti se prekomjerno, što se u tome gubi tvoja osoba. Žena je kraljica domaćeg ognjišta. Samo neka ne bude lijena kraljica.

80. Beskorisni troškovi

Žena voli kupovati. Ona se tako divno razumije u kupovanje onoga, što joj je potrebno. Ali ona gotovo isto tako voli kupovati ono, što baš nije potrebno pod izlikom : to bi jednom moglo dobro doći. Bdjet ću nad tom svojoj sklonošću.

Supruzi su s onu stranu mora/Amerikanci/ stvorili

sebi krug u koji se primaju članovi pod ovom klauzulom: da se svaki obaveže, da će tražiti od svoje žene, kako mora, razumije se po svom ukusu, nabaviti u sebi pet haljina od iste tkanine, a kao dar dobit će uz to tri šešira po svom izboru. To me podsjeća na zgodicu o gospodinu i gospodji, koji su se dugo šetali prema trgovinama. Pred izlogom jedne modistice stade gospodja, dok se gospodin nestrpljivo mrštio. Ona je gledala šešire :"Koji ti se najviše svidja?"....upita ona svoga muža. "Onaj, što ga imaš na glavi!"

Mali potoci čine velike rijeke. Umjesto da za sitnice bacaš novac beskorisno, prištedi sve, što misliš da nije potrebno, a na što te zavode izlozi. Novac, što si ga uštedila ne kupujući beskorisne stvari, podaj kojem siromahu, koji će ga upotrijebiti sebi za najnužnije. Što će me više usrećiti :gjerdan s pravim ili umjetnim biserima? Tim novcem bi mogla možda pomoći cijeloj mojoj obitelji, da može proživjeti. Morala bi se crveniti od stida, što nosiš na sebi čitav jedan imetak, dok se toliki oko tebe bore kako će spasiti goli život. Jedna žena svjetovnoga glasa, slavna glumica svoga doba, koja vjerojatno nije bila baš toliko religiozna, reče :Pred onima, koji nemaju, molit ću za oproštenje, radi onog malo što imam; skupit ću sve, da koga darivam, a da taj ne dozna, tko ga je darivao."

80. Poganski ambijent

Sve se opoganjuje : ustanove, običaji - sve do ku-

ćnog namještaja.

Jednog je dana dekorator htio postaviti u jednom od najkršćanskijih kuća moga grada, na lijepo mjesto u trijemu ulaza, posve bestidan kip. Čujmo ga kako govori: "To je vrlo rijedak primjerak savršene elegancije" Te dvi je ili tri osobe imaju nešto slično. Muž je pristao, žena je imala silu muka, dok nije muža predobila na svoju stranu.

Louis Veuillot je vrlo lijepo opisao promjene, što ih smrtni slučajovi i različite kušnje izazovu u poganski ukrašenoj bračnoj sobi. Umre li dijete, slika "Žalosne Gospe" - Mater Dolorosa - zauzme mjesto koje Watteauove slike. Umre li nevjesti majka, uvećana fotografija prikazuje čestitu ženu na umoru, te tako bezvrijedna slika "Splav Meduze" mora otseliti na tavan.

No čekaj, da te bol pouči svojom strogom poukom. Je si li kršćanka ? Ispitaj se, da li su svi ukrasi, fotografije ili rezbarije u tvojoj sobi za savršenu kršćanku. No kao da se ne bi smjela naći i koja profana slika. Ali "ima načina". Van sa svime, što je neukusno. Spasitelja stavi na najčasnije mjesto. Neka to bude krasna slika Kristova, prema kojoj će sve konvergirati. Isto tako na časno mjesto postavi Mariju. Nema ništa ljepše od kršćanske umjetnosti. Ne ću biti nesnošljiva. Ali budući da mi je duša "hram", pristajem, da mi soba bude svetište, da tako moja kuća ne će imati ništa neugodna.

81. Prijatelji su kradljivci vremena

Tko je to napisao ?
Možda kakav mizantrop, čovjekomrzac ? - Možda. No tada nam ostaje, da zaboravimo, to je rekao. Taj gospodin je očito u srodstvu s onom velikom ženom XVIII. vijeka, koja je jednom rekla: "Koji me posjećuju, časte me; koji me ne posjećuju, razveseljuju me."
No možda je to rekao netko, tko mjeri pravom mjerom vrijednost svake minute, i beskorisnost tolikih časkanja uz kavu ili drugo piće. Tko zna, ne očekuju li mnogo, da u vrijeme, što ga tako beskorisno provodim i gubim, da se latim posla, tko zna, ne traži li moje buduće ognjište da se naprežem i mučim, ne traži li Bog da radim ili se molim ?
Kolikim bi ljudima čovjek htio koji puta dobaciti: "Želite li gubiti svoje vrijeme, nemojte barem uživati, što ga upropašćujete drugima!" Tako je to. Oni, koji žele raditi, morat će sve do konca bez prestanka podnositi brbljanje neiscrpivih ljenčina.
Poznata je poslovica :"Sačuvaj me Bože od prijatelja, a od neprijatelja ću se i sam obraniti!" Ne pretjerujmo! Tražimo u prijateljsvu ono, što je Bog u nj : najugodniju razonodu. Razgovor izmedju duša, što se razumiju i koje su plemenite, od neizmjerne je koristi. Ali ima prijatelja i prijatelja.
Čuvat ću pravo prijateljice. Glede drugih molit

ću Boga, da me od njih oslobodi. To su oni o kojima govori poslovica. Ako je potrebno, provodi čišćenje ! Dobitak će biti stopostotni.

82. Prisilna zajednica... pod istim krovom.... od nekoliko osoba, koje se ne mogu trpjeti
/neki humorista/

To je definicija obitelji prema tome humoristi. Jamačno zloban šaljivdžija.

Šta ima, naprotiv, sladjega od obitelji, gdje se svaki član kršćanski posvećuje svome zvanju, ljubav provodi u djelo, odriče se, zaboravlja se, požrtvovan je i vesco. Jasno, kad obitelj ne bi bila drugo nego skup egoizmama, zajednica zatvorena u više ili manje ogradjenom prostoru, svadljivi rakovi, humorista bi zaista imao pravo. Ali nažalost, tko bi se mogao zakleti, da zaista tu i tamo nije primjenjena ta definicija.

Sveti Pavao kaže :"Postao sam svima sve, da sve predobijem za Isusa Krista."/kor.,I.9./ Nasljedovat ću svetoga Pavla! "Žrtvovat ću se", kako reče jedna djevojka, najstarija od dvanaestero djece, "žrtvovat ću se toliko, da tako reći, budem stalni iskorištavana za zajedničko dobro." Ja, moja korist, moja volja, moja maštanja, to ne dolazi u obzir. Smijat ću se onome, koji me smeta; žrtvovat ću se za onu kolegicu, koja mi nije simpatična; prigušiti svaku riječ i kretnju, čime bi pokazivala, da

se protivim, da mi nije po volji, da sam nezadovoljna. Nikad ne ću odbiti, kad me tko zamoli za kakvu uslugu. "Sve ću primiti drage volje", kao što je to činila sv. Ivana Arška.

Budi uvijek vedra, pa dogodilo se što mu drago. Kad je "Titanik" počeo tonuti, udarivši na ledenu santu, putnici se užurbano prebacivali u čamce za spasavanje. Da potaknu veslače, jedna djevojka počne pjevati usred tog općeg užasa.

Bit ću andjeo čuvar, koji se diskretno, bez ičijeg znanja daje na raspolaganje svima, koji sve potiče, hrabri i prosvjetljuje. Kad sve ide nizbrdo, ispitaj tajnu, veselo se našali, i sve će opet lijepo ići. Divno je u obiteljskom krugu, gdje se nalazi djevojka, koja živi ovakovim životom.

83. <u>Za svoje očinsko zvanje mora se otac spremati i pripravljati, majka za svoje ne treba</u> / neki kritik /

To je u jednu ruku istina, a u drugu nije.

<u>Činjenica</u> je, da svaka žena u dubini svoje duše nosi prirodjena svojstva za majčinski poziv.

<u>Ne stoji</u>, da se ta svojstva ne mogu razvijati, obogaćivati, dići u nadnaravni red.

Bila sam "mama" prije nego što sam postala djevojka. Još kao posve mala igrala sam se lutkom i kojom sam samo majčinskom nježnošću okruživala svoju "djecu", počev-

či od velike bobe što je kupljena u dućanu, pa do one najmanje i najjednostavnije lutkice, što sam je sama načinila od krpa. Bog me je tako psihološki pripravljao za moje kasnije dužnosti, koje će brzo doći, te sam upravo s užitkom, bez napora, brzo pouke, naučila kako se moram vladati i postupati, kad za koju godinu budem imala pravo živo djece.

No okretnost i spretnost mogu usavršiti narav ondje i kod mene, iako imam prirodjene sklonosti, i ako sam umno bogato nadarena. Tu su brige za tijelo djeteta, higijena /i dapače, koliko je toga, što moram naučiti/ Tu je osobita činjenica, da moram djetetu pokazati i otvoriti život, uputiti ga u božanske stvari. O, nije nikako lako posve malo dijete odgajati u nadnaravnomme, odgojiti u njemu ćudoredni osjećaj. Koliko roditelja, koliko majki, dijete ne formiraju, nego deformiraju. Je li dakle lako biti odlučna, govoriti samo kad treba, znati kazniti, znati uliti povjerenje, znati ispraviti, ojačati, opovrgnuti. Pročitat ću knjižicu :M. Vanino:"Kako ću odgojiti svoje dijete" i knjigu L. Burger:"Majko, uči me moliti". Samo ću pogledati oko sebe. Veli se "to više nisu djeca" To je zato, jer roditelji više nisu roditelji. Osobito, jer majke nisu više majke. Razmišljat ću o tome i što je prije moguće primjeniti na sebe.

84. Buduća odgojiteljica

Kad su Napoleona pitali, kad treba početi odgajati dijete, odgovorio je car :"Dvadeset godina prije

njegova rodjenja, odgajajući njegovu majku."

Kolika je to zadaća osnovati ognjište. Kad vidim, da se ova ili ona djevojka udaje, poznavajući je i znajući kako je lakoumna, kako djetinjasta, kako se ne da odgajati i voditi, kreatura za izložbu i ukras, a nikako ne djevojka potpuna i sposobna za odgajanje, pitam se, što će ona raditi, ako joj Bog dade djece.

Često sam čuo, kako mnogi, da polaskaju mladoj majci što stoji uz kolijevku svoga čeda, znaju reći :"Ista majka!" - Zaista ! Pogledajmo majku! Tko je ta majka ? Ta smiješna i beznačajna silueta, bez duboke pobožnosti, bez velikodušnosti, bez ikakve prave kreposti! Tako nešto slično bit će i to dijete. Zaista, lijep poklon, što mu ga je majka podijelila radjajući ga na svijet.

Dobro je to znati : nisam dužna osnovati ognjište. Ali ako ga osnujem , moram to dobro zapamtiti, djeca će biti moja slika. O, kad bi mogla putem prosuti sve ono, što želim svome djetetu ostaviti kao baštinu. No to je nemoguće. Tu mi nije stavljeno na volju da biram. Ako je toliki utjecaj majke na rodjeno dijete, koliki je tek utjecaj na dijete, koje počinje rasti. Jesam li na visini? Da uzmognem odgajati, moram se dignuti iznad prosječnosti.

85. Moja Župa

U Božjoj crkvi ja sam član jedne nužne zajednice, župe. Tridentinski sabor, da što bolje osigura spasenje duša, naredio je biskupima, da svoje biskupije razdijele

na različito dijelove, te da svaki taj dio ima svoju crkvu i svoga svećenika.

U župnoj crkvi nalazim kao kršćanka krstionicu, gdje sam primila božanski život, te pričesni stol, gdje mogu kadgod zaželim, pa i dnevno, ako sam shvatila pravo svoju vjeru i Učiteljovu želju, primati kruh života, koji će mi više od svega ostaloga pomoći, da živim "božanskim životom".

U župnoj se crkvi još diže za mene žrtvenik oltar, s neizrecivim dobročinstom Mise; u njoj je i propovijedaonica, odakle se propovijeda riječ Božja; i , ako sam po nesreći izgubila Milost Božju, ili ako trebam savjeta, za duhovni život, - ispovjedaonica.

I drugo će još koristi biti za mene, ako posjećujem svoju župu. Ondje dolazim u doticaj s općim životom Crkve i s osobama, društvima, brigama, koje se oko nje kreću.

Korisno je to i za druge. Dajem drugima primjer. Ne smijem biti kršćanka samo za sebe, za svoje nutarnje područje. Moram to biti za sve i pred svima. Moram pomagati, što je to samo više moguće, svoju braću po vjeri, da u vjeri i u vršenju vjerskih dužnosti ustraju. Veliki pobožnik Restauracije u Francuskoj Berryer koji je svoju odvjetničku pisarnu imao u Parizu, posjedovao je imanje i u Angervillu. Svoju je uskrsnu dužnost obavljao dva puta : prvi put u Parizu, da pobudno djeluje na ljude u svojoj gradskoj četvrti i na drugove iz odvjetničke komore ili Sabora; u Angervillu opet, da po-

budno, djeluje na seljake. Krasan primjer, kako treba ljubiti župu.

Ispitat ću se, kako ja ljubim svoju župu? Kakav je moj odnos prema župniku ili kapelanu, prema župskim družtvima, kakav je moj župski duh?

P O T R E B N E   K R E P O S T I

86. K a k o   ć u   s l u š a t i   r i j e č   B o ž j u ?

Dominikanac Savanarola, florentinski apostol koncem XV.st., usporedio je svoje slušatelje s vranama na tornju. Kad prvi put čuju zvona sve odlete, kád se na zvona priviknu više ne odlijeću.

Mnogi, kad prvi put čuju istinu, koja ih se dojmi, počmu živjeti bojim životom. No kasnije se naviknu. Može zvono zvoniti, no njih više nitko ne može pokrenuti. Da sam se okoristila svim propovijedima, što sam ih čula, već bih bila svetica.

Na početku kršćanstva sveti Petar drži samo jedan govor. Rezultat: 3000 obraćenika. Kako to, da 3000govora ne obrati ni jednog grešnika.

Zar se Duh Sveti promjenio ? -ne.

Ili je možda ondašnji propovjednik bio bez mane ? Nema sumnje, da je sv. Petar bio obdaren izvanrednim milostima. Ali, po ljudsku govoreći, da li je bio čovjek stila, govornik? U nádnaravnom pogledu, nije li Spasitelj

baš sv. Petra oštro ukorio i nije li se baš Petar tri puta odrekao Spasitelja, i to nedavno ? Razlog je dakle na slušateljima. Umjesto da dolazim, da sebe osudim, ja prosudjujem i osudjujem druge. Prije propovijedi - što tražim ? Tko propovijeda, a ne o čemu će govoriti. Iza propovijedi: kako je propovijedao, umjesto ono što sam u propovijedi čula primjenim na svoj život.

Kojiput ću se sjetiti Savonarole i njegovih vrana.

87. Ispovijed

Gledat ću u njoj sredtstvo ozbiljnosti, zaštite, usavršenja.

Ozbiljnosti , upoznavajući samu sebe, kako to ona traži. Prva riječ svake zdrave obnove jest :upoznaj sama sebe. Ispitujući savjest dobro ću prozreti i slabosti svoga značaja i lukavštinu zloduha. Nema prave borbe, gdje se ne pozna teren. Ali izbjegavaj, da se tim po izbor oružjem, ispitivanjem savjesti, ne služiš kad to nije vrijeme, ili da sve ostaviš i samo se uvijek ispituješ. Ne troši u tome odviše vremena, niti budi cjepidlaka. Ima i pametnijih poslova. Upoznaj što je na stvari i to pošteno, ako ti je duša bistra, jasna i prozirna, te dobro formirana ići će to vrlo lako. A onda naprijed !

Sredstvo zaštite, u onom smislu, kako to ona traži. Što sam u ispitavanju zapazila to ću reći. S iskrenim bolom, što sam bila tako bezobzirna. Veselo, znajući da

krv moga Spasitelja briše sve moje grijehe. Dakle, u isti mah bol i veselje, kajanje i smirenje, tužna i radosna. Sredstvo usavršavanja po čvrstoj odluci, koju uključuje. Moram se popraviti u onom, što ispovijedam, osobito, što češće ispovijedam. Dugo će to trajati. No postići ću to ustrajnim i neslomivim duhom. Od jedne do druge ispovijedi moram se zaista naprezati. Zapamtit ću, da ono što sam rekla i savjeti, koje sam primila, nisu gradja za ulično brbljanje, za krivu povjerljivost medju prijateljicama. Taj sakramenat je tajna za svećenika, ali i za mene.

88. Dat ću se voditi

Da. Ali kako ? - Nadnaravno, jednostavno, kratko i jasno.

Nadnaravno. "Kakva je to žena, koja želi, da je svećenik vodi?" ironički se pitao Bruyere. Da li je ta žena svome mužu uslužnija, sa svojim ukućanima prijaznija? Da li je ta žena manje svoje glava, koja ljubi udobnosti života ? Ne, ništa od svega toga. Pa što je dakle? - To je žena, koja ima duhovnog vodju." Ne ću u duhovnom vodstvu tražiti motiv, da se mogu pred drugima hvaliti: moj duhovni vodja je taj i taj pater..., ili možda prigodu, da pokaže svoje samoljublje te pričati drugima, što mi se dogodilo, ili da mogu drugima pripovijedati o svojoj maloj osobi.

Jednostavno. Reći ću bez okolišanja i čevrdanja, iskreno i pravo, ono što jest. Može se govoriti i tako

da ne kažeš sve, što bi trebalo reći. Židovi su, dok je Mojsijo bio na Šinaju, napravili zlatno telo. Kad se Mojsije s gore vratio, počeli mu oni tumačiti : skupljao se zlatni nakit i naušnice, sve se stavilo u kotao za taljenje i nastalo je zlatno telo. I sad vjeruj, da je sve to nastalo samo od sebe. Ne odrješuj sama sebe prije, nego budeš odriješena. Ali se još manje ispovijedaj tako, da prikažeš sebe, kako ipak nešto vrijediš ili da izbjegavaš ono, čime bi mogla umanjiti svoj dobar glas.

<u>Kratko i jasno</u>. Što kraće, to bolje. Kad se radi o okolnostima, potrebno je navesti samo one, koje mijenjaju težinu ili vrst grijeha. Ostalo ću ispustiti. Ako ti je o kojoj točki savršenosti potreban kakav savjet, budi jasna, odredjena zbijena. Svećenik ima i drugih poslova, a ne samo slušati te sitnice i malenkosti. Ne ču. Hoće li doista zbog moga života, naći više ljubavi prema Bogu i više ljubavi prema ljudima. Hoće li po meni naći više vjere na zemlji i više vjerskog duha? Kakav će biti moj buket duša ? Bazin stavlja u usta jednoj o svojih junakinja :"Sijala sam samo prazno sjeme" A da li je sjeme, što sam ga bacala zrakom plodnosnosno ? Ili je to bilo prazno šibanje vjetra, što prolazi ? Umjesto dostojanstvenog i teškog zamahivanja kod bacanja sjemena, beskorisno mahanje.

A P O S T O L A T

89. Teško onom, koji ni za čim ne teži

/neki moderni filosof/

To će reći, teško onom, koga ne obuzimaju visoke želje.

Dvije su vrste ljudi : ima ih koji ništa ne vide; mislim na one, kojima je ono, što je naprijed, "pročelje" u tolikoj mjeri sve, da im skriva pogled u daljinu. Ni jedan prolaz, ni jedan prodor, nikakvo svijetlo na druge stvari, osim njihov mali interes, njihov užitak, njihov "ja".

Drugi su pak oni, za koje i pročelje postoji i koji mu pridaju dovoljnu važnost, ali koji iza pročelja vide svjetove.

Bez sumnje, zanimanje, staleške dužnosti, časoviti posao imaju svoju veliku važnost. Ne mogu se posvetiti mimo svog sadašnjeg života, nego s njim i po njemu. Potrebna mi je bez sumnje i razonoda prema mojim godinama, prema mojim prilikama, to dapače i traži veća plodnost moga rada. Ali iza svega toga valja otkrivati :

Duše u kojima Bog ne živi,
Društvo, koje prezire ili pogrdjuje Krista,
Mnoštvo, koje loši pastiri vode u propast.
Da li mi duša što zadrhće, kad se traže apostoli ?
Nosim li u svojoj duši nadu u bolji svijet i čvrstu volju da i ja budem jedna od njegovih gradite-

ljica ?
Blaženi, koji žedjaju !

90. Mjesta, na kojima čovjek daje srce, nisu nikad žalosna

/ "Pisac knjige Servi/

Netko se žrtvuje. On sam ima prvu korist od svog apostolata. Služeći bližnjemu, najbliži bližnji do koga dosižem jest moja vlastita duša.

Osim zasluga, koje još stičem, pribavljam joj veselja. Sreća je primati. Još je daleko veća davati. Zašto je na pr. kod sestara, koje se brinu za siromahe ili u redovničkim zajednicama, gdje se traži posvemašnje odricanje, zašto je ondje veselje tako duboko? Zato, jer se ondje za sebe ništa ne pridržava.

Treba samo obilno davati, pa ćemo i obilno imati.

Davati, dakle sijati punom šakom, svoju požrtvovnost, poduzetnost, neznatne usluge, što ih mogu drugima iskazati. Ne ću to činiti zato, da budem nagradjena veseljem, da mi trud bude nagradjen zadovoljstvom, nego zato, jer time pokazujem, da ljubim Boga i bližnjega. A veselje, koje mi se povrh toga vraća, primat ću kao dar Božji, radi kojega ga blagoslivljem i opet Mu ga vraćam.

Tražit ću zgode u kojima se mogu više davati, više se žrtvovati. Za jednog apostola gubavaca rekoše: "Tko u takovim tjelesima traži duše, taj zaista traži samo duše."

Volit ću više apostolat u kojem se traže samo duše.

91. G o s p o d i n e, n e k a d o đ e k r a l j e v s t v o T v o j e.

Kako polako dolazi kraljevstvo Božje!

Promatram svijet. Na čitavoj zemlji žive dvije milijarde ljudi. Od toga preko milijarde su pogani. Gotovo dvije trećine svijeta. Trećinu, koja ostaje treba razdijeliti na dvoje : polovina katolici, druga polovina pravoslavni i protestanti. I to gotovo dvije tisuće godina poslije Krista.

Bez sumnje može se spasiti i onaj, koji živi u krivoj vjeri, misleći da je u pravoj. Bog će, veli sv. Toma, poslati čak i andjela, da iskrenoj duši objavi ono, što joj valja znati....

Ali ipak ! Koliko li žalosti - pa recimo da se i spase oni, koji pripadaju duši Crkve /ali oni, koji žive u stanju milosti, gdje god oni bili/ - koliko li žalosti pri pomisli, da Tijelo Crkve, vidljive Crkve, iza toliko vjekova tako malo pobjedjuje.

Dvijesto pedeset milijuna otpadnika - dvijesto osamdeset šest milijuna prema posljednjim statistikama... A zatim, osobito, preko milijarde pogana. Preko milijarde! Mogu li shvatiti što je to jedna milijarda? Milijarda minuta od Kristova rodjenja pa ovamo ide do osamnaestog travnja 19o2.god, oko šest sati poslije podne. Milijarda pogana! Kad bi oni dan i noć išli u mimohodu jedan za drugim, po četvorica u sekundi, pod mojim prozorom

trebalo bi osam godina, pedeset i šest dana gledati kako prolaze.

I ja ostajem tu, ne mičući se iz svoje besposlenosti! I zar me zaista ne muči spasenje svijeta? Žetva je velika ! O kako je velika ! A ja o tom nisam ništa znala.

Hoću li i ja postati jedna od radnica u toj žetvi ? Ako ne, zašto ne ?.....

92. T k o t i j e d a o t a j g l a s ? O c e a n, o c e a n s k o g a d o l a z i m.

Mnogi govore, trude se i muče. Pa kako to, da na koncu tako malo ploda. U tom "ljudskom djelovanju" nema Boga.

Dati se na apostolat, bez intenzivnog nutarnjeg života, jest beskoristan pokušaj, uzaludan ili gotovo uzaludan gubitak sila. Ne čine dobro naše riječi, niti one unose ili umnažaju milost Božju u dušama. Samo milost Božja može činiti to čudo i mi ne možemo dijeliti milost Božju, ako sami snažnim životom molitve nismo našli put k njegovu srcu.

Ne znam više u kojem se komadu pojavljuje neki pjevač. "Čim otvori usta, zvuk njegova glasa je tako zanosan, da zadivljeni i očarani slušači ostavljaju sve i hoće da ga slijede. I on bi ih mogao odvesti sve do na kraj svijeta. Netko ga zapita : - Tko ti je dao takav

glas ? - Ocean, odgovori on, s kojega dolazim" Dugo i dugo je lutao po morskome žalu, razmišljajući, promatrajući, takmičeći se, kako je god to mogao zvukom valova.

Od toga dodira s oceanom, od tih razmatranja, dubokih kako je duboko more, od te neprestane vježbe stekao je tu silnu moć.....

Tko će dati mojim riječima tu osvajalačku snagu ? Više nego išta dodir s Bogom, oceanom bez obala. Nutarnji je život duša apostolskog djelovanja. /pročitaj knjigu od don Chautard-a: "Duša apostolskog djelovanja"/.

93. Jedna žena vrijedi koliko 12 apostola u propovijedanju, na Dilo te i po krovovima.

/Lasdrieux : U Kristovoj domovini/

Ove su riječi rečene o Samaritanki, iza razgovora sa Spasiteljem na Jakovljevom studencu. Žena, koju je Krist Gospodin obratio, tumačeći joj prvi katekizam o milosti posvećujućoj, vraćala se u Sihem, oduševljena divnom naukom, što ju je tek saznijevala...Postala je izvrstan apostol. "Dodjite, vidite čovjeka, koji mi je rekao sve, kakva sam bila, koji me je divno poučio !"

Kao što svako pravo oduševljenje prelazi na drugo, tako se to dogodilo i tu. Čim su to ljudi Sihema čuli, ove već stotine bijelih istočnjačkih kukuljica, gdje po-

laze da čuju nauku Učiteljevu. Mnogo ih je. I tako pripravni čuti riječ Božju ! Pogled na njih je očarao Spasitelja. Očarao, ali u isto vrijeme rastužio. Očaran je Krist Gospodin, gledajući te ljude, kako hite željni pravoga života i Božjega dara. Rastužen je, da se nastavi osvajalačko djelovanje te žene Samaritanke, nema propovjednika. Odatle ona riječ, tužna kao mrtvačko zvono, izazovna, kao grižnja savjesti za one, koji su je mogli čuti: "Žetva se dijeli, a poslenika je malo" Samaritanci su u istinu obratno nego Judejci i Galilejci, nosili bijela odijela s kukuljicama, mjesto tunika i ogrtača s jasnim prugama. I po svojoj prilici, Krist je više mislio na mnoštvo Samaritanaca, nego li na klasje, koje je dozrijevalo. Vidio je, da će ti Samaritanci, budući da ne će biti apostola, opet upasti u svoje zablude.

Zapamtit ću ovu riječ :"Duše čekaju; svijet žedja za apostolima ; njiva uzdiše za radnicima" Tko želi doći u žetvu ?

94. Najpreče, što naše vrijeme traži jedan složan rad.
/Paul de Rousiers, sociolog/

"Je li to neki neizbježivi zakon ?", često smo se pitali. "Zli su svi kao jedan u svojoj surovoj mržnji: Ali ljudi, koji rade oko dobra ne znaju se ujediniti".

Teško se ujediniti, osobito kod ženskih. Svoj-

stvo složnog djelovanja nije ljudima prirodjeno. Treba se tu odreći samoljublja, odreći se nekih vlastitih koncepcija o apostolatu. Valja se podložiti vlasti, koju smo izabrali ili koja je postavljena. A to odricanje je plod napora i ničeg drugog osobito kod darovitih naravi i prema tome osobnijeg. Nema složnog djelovanja bez discipline. Čovjek se ne radja discipliniran. Podvrgavanje duha i volje se stiče, i traži koji puta tvrde pouke.

Svojstvo složnog djelovanja prirodjeno je još manje nego ikom drugom, nama Hrvatima. Zadružna ideja, ideja udruživanja, mjedjsomne pomoći, puno više uspjeva drugdje nego li kod nas. Želimo samo raditi, po svojoj ćudi. Pazit ću na tu točku.

Ujediniti se jest nužno.

Ako zajednica ne radi složno, nije zajednica, nego rulja. Moramo se složiti u istome cilju, primiti isti društveni auktoritet i slušati u svomu, što traži uspjeh i zajedničko poduzeće. Inače je to anarhija, bezvladje.

Katoličke organizacije imaju protiv sebe zbijene i jake organizacije. Želili se oduprijeti i pobjediti, moraju nadasve težiti, da se ujedine. Mora vladati jedinstvo medju članovima društva, jedinstvo s ostalim organizacijama.

Neka mi je odvratan duh nastranosti i cijepanja. Ako mu se podamo propali smo.

95. Čitava Francuska zajedno ne će nikada imati previše ljudi.
/Ivana Arška/

Ivana Arška, na čelu svojih ljudi, susreće jednog dana oboružanu četu. Tko ste ? Bourguignonci ? Prijatelji ili neprijatelji ? - "Nije nas za to briga ;to su Francuzi upada u riječ Ivana Arška. Treba ih pozvati da dodju s nama. "Čitava Francuska zajedno ne će nikada imati previše ljudi." Kako te riječi razotkrivaju veliku dušu te prave Francuskinje.

Neki uvijek žele rastavljati, dijeliti, pa i medju prijateljima. Ja ću uvijek nastojati da ujedinjujem. "Proveo sam život", piše Montalbert, napadan od svojih najboljih prijatelja." Zar to nije strašno?...A tako se često dogadja.

Za svadju i prepirku potrebne su dvije riječi. Ne ću biti nikad prva. Protiv neprijatelja udružimo sve sile. Ne doduše zato, da ga ponosno smrvimo, nego da spriječimo njegova škodljivost ili da ga pokušamo predobiti.

A mi samo bježimo od razdvajanja i od nezdrava takmičenja.

"Ljubite se medjusobno" rekao je Gospodin... Po tome će svijet priznati, da ste moji učenici, ako medjusobno budete savršeno sjedinjeni."

Izgraditi u sebi pristupačnu, sestrinsku, gosto ljubivu dušu. Razvijat ću u sebi kult jedinstva.

96. Djeca su molila kruha, no nije bilo nikoga, tko bi im ga dao.
/ Prorok Jeremija /

Potrebe mališana su danas jako velike i mnogobrojne. Ponajprije što se tiče prosvjetivanja. Na pr. na 130.000 učitelja i učiteljica u državnim školama, ima 18000 komunističkih, 80000 učitelja, koji pripadaju Generalnoj Konfederaciji Rada, drugim riječima, više ili manje krivog ili sumnjivog mentaliteta. Dakle, od 5,000000 djece dvije trećine, ako ne i više, polaze državne škole i prema tome veliki broj te djece ima 95000 vjersko-moralno nekvalificiranih učitelja.

Potrebno je ovom laičkom poučavanju dati vjersku pouku, a ljudskom moralu božanski moral. Potrebno je dopuniti i ispraviti pouku, koja tu i tamo ustvari krivo pokazuje. Najvažnije od svega : katekizam! poučavam li u katekizmu. Ako ne, zašto ne ? To je prva i najvažnija služba i to zato, jer budućnost počiva na mladosti, jer je dar prosvjete, dakle svijetla, najveći dar. Ako pak poučavaš katekizam, pridaješ li tom apostolatu onu važnost, koju on zahtijeva ? Pripravljaj se ! Stiči vjersko znanje ! Izgradjuj sebe za odgojiteljicu !

Zatim što se tiče potrebe za Euharistijom. Koliko bi se djece moglo predobiti za čestu sv. pričest. No treba ih odgajati, voditi, skupljati. Često su župnici

preopterećeni, to ne mogu djecu poučavati. To je apostolat prvoga reda. Zato ću sama najprije dobro upoznati Euharistiju, a zatim se po Euharistiji i za Euharistiju, a zatim se posvetiti apostolatu, osobito apostolatu kod malenih. To je prava Križarska vojana; najplodnija od svih...Za prosvjetljivanje treba djeci po Euharistiji dati snage. A darom vjere dati im dar česte pričesti.

97. S v i g o v o r e: i m a m v e ć s v o j e s i r o m a h e. A i p a k k o l i k o s i r o m a h a n e m a n i k o g a.

Najdraže bi mi duše morale biti duše siromaha, one, koje najviše trebaju, a najmanje imaju; one, koje nikakova ustanova ne podupire, za koje se nitko ne zauzima, kojima se nitko ne bavi i ne posvećuje njima, bilo stoga, što na njih nitko ne misli, bilo stoga, što su odbojne, bilo stoga, što do njih nitko ne može doći. Ima dosta apostola za gubavce, bolničara i bolničarki za slaboumne, onih, koji dvore starce. A gdje su apostoli za siromahe, "koji nisu interesantni", za obitelji, za koje znam, da će me odbiti, u kojima je atmosfera neprijateljska svim idejama, što su meni drage? Zar nisam u posljednje vrijeme vidjela kako žene i djevojke srčano i hrabro ulaze u male im prljave radničke ustanove k dušama,

koje su pogubno revolucionarne ideje zarazile ili već pred tim mjestima strašnog divljaštva osvajaju Isusa Krista toliko zavedene nesretnike.

Evo uzora za mene. Tu je bez sumnje potrebna velika razboritost. Ne izlagati se u pogibeljnim slučajevima, ne ići sama. No moram shvatiti, da se u današnje doba moram sasvim muževno izgraditi i da moram biti dovoljno jaka, da uz male iznimke svakamo podjem. Kuća gori. Razumije se, da ću se obući u azbestno odijelo. I kad sam se tako oboružala potrčat ću na opasna mjesta, tamo, gdje vatra najviše pustoši.

Popisat ću si sve bjednike moje četvrti : tjelesnih i nadnaravnih bolesnika. Hladnokrvno ću pomisliti, što bi se dalo učiniti. Savjetovat ću se s onima, koji će me znati točno uputiti; ne ću slušati onih, koji guše oduševljenje i odlučno ću pokušati zeno, što zaslužuje, da se kuša.

98. Ljubav utemeljena u duhu vjere.

Nije teško voliti onoga, tko mi je simpatičan : i poganin to može, pače i životinja. Ljubiti bližnjega, pa i ako mi je antipatičan, jer je on slika Božja i nju u njemu gledam, eto, to je pravi znak prave ljubavi.

Spasitelj je koji put volio čudesno nagraditi milostinju, koju je tko podijelio iz nadnaravne ljubavi, t.j., koja je bila utemeljena u duhu vjere.

Neki siromah zamoli od sv. Katarine Sijenske milostinju. Nemajući ništa drugo skine ona srebrni križić s krunice i dade siromahu. Slijedeće joj se noći ukaže Spasitelj s bogato urešenim malim križem :"Ti si mi ga jučer dala s toliko ljubavi; zato ga sada vidiš ovako sjajna. Na posljednjem ću ga sudu pokazati pred svima da poraste tvoja sreća i tvoja slava."

Uvijek ću gledati Spasitelja u onome, kojemu se prigibam, da mu pomognem. Naše kršćanstvo to od mene traži. Tako su radili Elizabeta Ugarska, sv. Martin Turonski i toliki drugi sveci. Nastojat ću ih slijediti i živjeti kako su i oni živjeli.

99. Vi mi, gospodjo, valjda ne mislite reći, da ljubim svoga bližnjega, koji trči po sokaku.

Bezazlena riječ jedne curice svojoj učiteljici katekizma. O, dragi andjele, ta to je sjeme egoizma ! Uvjereni već od kolijevke, da spadaju u povlašteni kastu, u posebnu vrstu ljudi i u viša bića, lako se priviknu, da kao nešto posve naravno gledaju kraj sebe ljude, stvorene i na zemlju postavljene, da njima služe. Toga dapače ima i u takozvanim kršćanskim obiteljima. Neke obitelji znaju tako dobro sijati predrasude o klasama i plemstvu. Ako je netko samo malo imućniji od mene i time se ujedno razlikuje od mene, jasno je, da mu ne idem u

posjet. Ta to je za mene propast. Na taj se način postavljaju nepromostivi zidovi. Parije i brahmani se ne nalaze samo u Indiji. Njih ima i u svim našim gradovima. Što će kasnije u životu biti od te djece, koja su naučila, da nešto kao sasvim kao naravno smatraju, da je društvo podijeljeno i rastavljeno nepromostivim pregradama. I osobito da one, koji imaju i one, koji nemaju dijeli bezdan, na koga ne treba ni pomišljati da se ispuni. I da je sve dobro kako je na ovome lijepome svijetu. I ja sam uvjeren da oni smatraju, da će sve to lijepo svršiti.

Razmišljat ću od vremena do vremena o svojoj okolini. Živo ću si predstaviti život onih, koji nemaju takovih povlastica, kao što ih imam ja. Zamislit ću si, da sam kućna pomoćnica, koja kod nas radi ili djevojka, koja ide u tvornicu. Zamjenit ću ulogo. Pitat ću se što one misle, što osjećaju, što žele i očekuju od kršćanke kakova sam ja. Što bi bilo, kad bi ja bila ono, što su one. Gle, na to nisi ni mislila ! Kako je to dakle poučno !

100. Hoće li drugi radi toga trpjeti?

Jučer sam se vozio tramvajem. Bilo je hladno. Na pet postaja za redom silazili su ljudi. Ni jedan od njih nije ni pomislio na to, da za sobom zatvori vrata. Oni su izišli. Što se njih tiču oni, koji su ostali u tramvaju.

Vrlo su rijetki ljudi, koji bi u sličnim prilikama - a takvih je zgoda mnogo - prije nego pomisle na sebe,

pomisle na drugo. Ljudi dolaze s vlaka, prijatelji ih čekaju, jure, pozdravljaju se i prolaz je zakrčen. I sad jasno, teško onima, koji iza njih dolaze. Ali tko će na njih misliti. Očito je, da se to ne čini hotimice. Nitko na to ni ne misli. Nema, kako se veli društvenog osjećaja, onog "osjećaja", što ga je proizvela kršćanska ljubav, koja uvijek teži za tim, da predvidi posljedice, posljedice takvog i takvog ponašanja, takvog i takvog postupka. Koliko jada malih i velikih - ne priuštimo mi svojim bližnjima, zato, jer ne razmišljamo !...Ne mislimo na to ! Ali u buduće ćemo misliti! Bit ću svjesna, da je svako moje djelo od zamašaja. Malo je naših čina bez posljedica. Koliko li štete, da , premda toliko želimo dobro, ipak ga smetamo samo zato, što ne razmišljamo.

Četrnaest ću dana o tome ispitivati savjest.

101. R a d z a n o v a c

Evo nekoliko poučnih redaka djevojke, koja je prije prvog Svjetskog rata bila iz dosta bogate obitelji, a koja je kasnije bila prisiljena, kao i tolike druge raditi za druge, da se uzmogne prehraniti.

"Osjećam, da mi ovaj uredski život, što je često tako dosadan djetetu kao što sam ja /18 god./ koje je uvijek bilo maženo i koje je bilo pošteđjeno od muka i poteškoća, da mi je taj život učinio toliko dobra, naučio mnogo čemu, što mi je bilo nepoznato. Sa mnom su uvijek postupali kao sa gospodjicom i budući sam bila kod kuće, živjela sam lagodnim i ugodnim životom. Radi-

la sam doduše, ali u tome radu nije bilo muka i poteškoća.

A sada, premda nekoć vrlo razmažena, život mi malo sliči životu radnica, koje moraju puno raditi, sliči životu onih nepoznatih djevojaka, koje se bore i trpe da uzmognu živjeti; ja ih neizmjerno cijenim i naučna sam upoznavati ih i ljubiti.

Koji put u jutro moram ostaviti moni dradi posao, da na vrijeme stignem u ured, a kad me taj jednolični i nesnosni život muči, tada pomišljam na sve one radnike i radnice, koji čitav život dan na dan rade isti posao i podnose istu muku. I tada osjećam kako ih moram duboko štovati, što više diviti im se i ljubiti ih. Ljubim sve te radnike, sve te nepoznate i malene, na koje često nabacuju prezirom i čije se sakrivene patnje i vrline ne priznaju.

O, mi smo i prečesto odviše strogi, kad treba prosudjivati nedostatke i pogreške radnoga svijeta, zaboravljamo na sve njihove poteškoće; Znamo li mi, što bi od nas bilo na njihovom mjestu ? Bog nas je od toga sačuvao, da nam udobni život i dapače nam omogućio da možemo svoje vjerske dužnosti lakše i zgodnije obavljati. Na tome mu moramo zahvaliti, dati Mu hvalu za sve to, priznajući ponizno, da bismo, propušteni sami sebi i svojim slabim silama, pali možda mnogo dublje, nego li ovi nesretnici, koje sažaljujemo.

U mojoj su duši pale, mnoge predrasude, mnoge obmane, što se tih stvari tiče i tome je već otprilike go-

dina dana. Priznajem, da sam zaista imala pojmove razmaženog djeteta, koje nije poznavalo života u njegovoj punini.

102. <u>T k o t r p i, a d a j a s n j i m n e o s j e ć a m</u>
/ sv. Pavao/

Tri rečenice objašnjavaju, kakve su mi dužnosti prema onima, kojima je Bog dao manje nego meni.

"<u>Žao mi je naroda</u>"
"<u>Blaženi, koji razumiju siromašne i bijedne</u>."
"<u>Štogod učinite jednom od ovih najmanjih, meni ste učinili</u>."

Ljubi siromahe, razumij siromahe i pomozi siromahu. <u>Ljubi</u>. Poput Spasitelja, koji se raznježio gledajući mnoštvo, koje nije imalo što da jede. Poput sv. Pavla, koji Onezima naziva "svojim srcem." O sebičnoj djeci reče La Fontaine :"To je doba bez milosrdja." Koliko je tih doba bez milosrdja, zatvorenih u krutom egoizmu: "Što me se tiče krv i znoj moga brata !"

<u>Razumij</u> siromaha ! To je važnije, ali i rjedje, nego ih ljubiti. Osobito za žensku. Ona ima svoje srce i misli, da s tim može poći medju svijet. Mnogo je to, ali opet, nije ništa, ako dublje ne poznam narodnu dušu i principe Crkve o društvenim odnosima, o sistemu rada itd. Mnogo je toga propalo, što se moglo učiniti, a

što je propalo, jer nije bilo nikoga, tko da o tom govori. Osobito su tu ženske mogle puno učiniti. Problemi nisu jednostavni, osobito ne danas. Ne traži se od mene, da produbljujem tehničko znanje o tim problemima, nego da se praktički uputim, barem koliko toliko, ako želim nešto korisna i vrijedna učiniti.

Pomozi siromaha! Posjećuj u duhu vjere tjelesne bolesnike! A ćudoredne bolesnike pogotovo. No najviše nad naravnu bijedu. Po sebi, postoji neka hijerarhija, više vrijedi poučiti jednu dušu, nego li liječiti njene tjelesne rane; poučavati u katekizmu, nego li povijati te rane. Uostalom ispituj se, na što te srce vuče, kakve su okolnosti. Posla ima za sve.

103. Na posao!

Nemaju sva djela istu vrijednost. Pustimo po strani razliku izmedju onih djela, koja se bave duhovnim ili vremenitim dobrima bližnjega. Od onih poslova i djela, koja se brinu za vremenita dobra, ako se može birati, osim onih, prema kojima smo vrlo sklone i u čisto providencijalnim sklonostima okolnostima, izaberimo radije ona /kojima usima u obzir cijelu zajednicu/ koja uzimaju u obzir skupinu, a ne pojedinca, na pr. obitelja, stalež;

Koja uzimaju u obzir i gdje se radi da se postigne pravičnost, a ne toliko praktična djela u ljubavi.

Koja u prvom redu sprečavaju zlo, a ne ona koja to

zlo liječe, kad je već nadošlo.

Bolje je na pr. organizirati čitavu struku radnica zaposlenih u tvornici igala, ili bilo koje druge korporacije, nego li pomoći jednu od tih radnica, koje su prilike rada dovele do bijede i nevolje ; bolje je izvući jednu ženu iz tvornice i povratiti u svome ognjištu, nego li pomoći jednu obitelj, čija majka ide u tvornicu.

U drugom redu ideju, više vrijedi pripomoći, da se postigne pravedna plaća, nego li priskrbiti život. Prije ne go li se daje pomoć različitim "Djelima", pogledati, da li je osoblje dobro plaćeno.

Na trećem mjestu, treba dati prednost preventivnim nego li kurativnim /koji liječe/ s likovima. U toj je stvari vrlo dobro /slijediti nastojanja crvenoga/ posjećivati kursove Crvenoga križa za njegu turberkuloznih; bolje je pobjediti alkoholizam ili nedostatke higijene i čistoće, da se spriječi razaranje tuberkuloze. Bolje usavršavati u stanove, nego li se boriti protiv posljedica zlih ustanova. Čitavu društvenu zgradu treba popraviti. Ništa ne vrijedi zaviti ranu, ako se čitav organizam ne oporavi. Pronaći uzroke zla neizmjerno više vrijedi, nego li baciti posljedicama zla.

M O J A   B U D U Ć N O S T

VI. d i o

104. J a n e ž i v i m, n e g o s a - m o ž i v o t a r i m i t o j e s v e.

U nekoj komediji pita ujak svoga nećaka - vjetrogonju, koji u tutanj razbacuje svojih 20 godina - kako živi. "Ah, dragi ujače, ja ne živim. Ja opstojim ! I to je već mnogo."

Koliko djevojaka nemaju drugog ideala, nego, samo - opstojati. Biti. Uživati. To je sve. A živjeti, tj. svojim opstojanjem nešto privredjivati, upotrebljavati svoju mladost, svoje sposobnosti, ako ih imaju, svoj novac, ako ga posjeduju, poboljšati život svojih bližnjih, proširiti Kraljevstvo Božje, to im je posljednja briga.

Moj je ideal: ne samo opstojati, nego i živjeti.

Potpuno razviti sposobnosti, što mi ih je Bog dao. Razviti ih, ne iz sebične oholosti, da budem netko, da nadmašim druge ili da im rušim ugled, nego da iskoristim glavnicu, kojom me je Bog milostivo nadario, da promičem njegovu slavu, što više moguće, eto to je za čim idem.

A sad obzirom na druge :isžarivati se, bacati oko sebe što više svijetla, oduševljenja, topline, zanosa za dobro; i to ne samo kasnije, kad budem starija, nego o-

odmah, u okviru mog svakidašnjeg života.

Što je osobito na srcu djevojci u osamnaestoj, dvadesetoj godini života ? - Živjeti. Izvrsno, slažem se s tim. Često ću sebi opetovati tu riječ. Opipati stvarnost. Živjeti; Živjeti.

105. Kako to, da se Stvoritelj za svoja djela puno dulje sprema nego li stvorenje za svoja ? /P. Faber/

Čudno je uistinu, koliko se Bog pripravlja. Prije dolaska riječi 4000 godina, a bez sumnje i mnogo više. Prije Kristova rodjenja devet mjeseci, što protekoše od navještenja. Spasitelj se rodio, no nije ni to čas da se javno pokaže svijetu. Još trideset godina skrovita života.

Ugledat ću se u Riječ. Pridat ću vrhovnu važnost klijanju sjemena, koje će kasnije u žetvi donijeti plod.

Često bih htjela prije nego sam se uputila. Malakšem, ako rezultat odmah ne okruni moga napora, ili možda mislim da ću u par minuta postati svetica ? Istina, otac Olivaint, mučenik Pariške Komune, je rekao:"Treba manje vremena nego li hrabrosti, da čovjek postane sve-

com", želeći naglasiti, ne to, da je trajanje vremena sporedno, nego to, da je hrabrost još važniji činbenik nego vrijeme.

"Vrijeme ne štedi onoga, što se čini bez njega." Na brzu sam ruku obavila koji posao, ne smijem očekivati velikih rezultata. Kojiput će rezultati iznimno nadmašiti moja očekivanja... No najčešće ne će ; djela vrijede onoliko koliko nas stoje truda.

Poskrbit ću se za pripravu. Kasnije će moj utjecaj biti tim plodniji, uspjeh tim bolji, što sada znadem više moliti, učiti, sebe odgajati, jednom riječju, što se znam bolje i više truditi i ako znam čekati.

106. Z o v v r h u n a c a

Najviša je gora na svijetu Himalaja. Everest 1888m.

Već su ga g. 1893. pokušali doseći. Uzalud. Iznova su počeli g. 1919. Uzalud. Isto tako pokušaše 1921. I ovaj puta ostade vrh netaknut. God. 1922. dosežu 7620m., 8225, 8301m. Dne 6. lipnja tri Evropljanina i 15 nosača samo što ga ne dosegoše. Odjednom lomljava - lavina. Sedam nosača pogine. Valjalo je i opet odustati.

Dolazim mi napast, da sve to nazovem ludošću. Da, za mene, koja poznajem samo ravnicu i ljubim samo svoj užitak u tišini. Penjači medjutim pišu :"Samoća nas zove i privlači! Podjimo!" Oni logoruju na zimi od - 35. Ništa

zato. Misao, da će vidjeti vrhunce, više ih ne ostavlja. Žele i opet poći. Žele još više poći.

Kako sile znadu izdržati, kad dušu podiže veliki ideal.

Gospodine, pokaži mi vrhunce, na koje želiš da se uspnem. Jedno je sigurno :želiš, da iz mene istisneš maksimum svoje slave. No da Ti pribavim taj maksimum slave, kako moram poći ? Kakove su Tvoje nakane za mnom ? Što si nakanio stvarajući me i okružujući me od rodjenja tolikim milostima ? Da sam bila sigurna, što od mene želiš, s kolikim bi se zanosom tome predala. No ja napipavam, oklijevam, ne vidim jasno. Koji put me vrhunci privlače i visine zovu. A koji put opet osjećam, kako me privlače ravnice i mlitav život, pa me obuzima strah...

Gospodine, prosvijetli me ! Daj mi snage ! Širok put ili uzana staza ? Govori, Gospodine, Tvoja ponizna službenica sluša.

107. A k o   h o ć e š....

/Spasitelj mladiću u Evandjelju/

Jesam li odlučila što ću jednom biti ili nisam? Ako jesam, izvrsno! Ako nisam, da li sam uvjerena, da redovnički život nije za mene?

A sad jedno prethodno pitanje. Ima li u meni, obzirom na redovnički život, nesavladivih zapreka ili barem ozbiljnih? Na pr.: zdravlje, nesposobnosti za po-

trebne nauke, značaj ili prošlost, koja izgleda nespojiva s tim izborom ?

Pogledaj, ali iskreno !

Ako nema zapreke, onda još jedno pitanje: da li me taj život privlači ? Pod nadnaravnom privlačivošću razumjevam želju za boljim, spasavanje duša, savršenije nasljedovanje Raspetoga....Odbojnosti u nadnaravnom : bojazan da ostavim roditelje, ugodnosti života itd....nisu po sebi razlog, da ne udjem u red.

Nadnaravne sklonosti, tu i tamo manje ili više naglašene, treba to zapamtiti, nisu nužne. Je li to dosta? Kako ću biti sigurna, da me Bog zove ? Kad bih bila sigurna, otišla bih.

Okrenimo problem! Nije toliko važno: "Što Bog želi od mene?" Isus s mladićem /Evandjelje sv. Mateja 19,16-23/

Duhovne će mi vježbe sigurno donijeti svijetlo!

108. Dok sve nisi dao, ništa nisi dao

/Guynemer/

Tako je odgovorio neki mladi junak, kad su mu jednoga dana rekli:"Ti ćeš opet u avijon? Pa to je ludo. Danas si već tri puta letio. Dosta si učinio!"

A ja?...Jesam li do danas išta dala? Što?...U svim svojim žrtvama vidim samo otimačinu. Tako sam rijetko Bogu dala savršena djela!

Molim se, no to je tako jadna molitva! - Malo se žrtvujem, a i to je bijedno! - Radim, a često tako nemarno!...

Moram i tu načiniti reda. -Nastojat ću, da sve što činim, što bolje činim.

Je li time izbrojano sve što mogu dati?...Zar Bog od mene traži samo "nešto"? - A ako zatraži sve, hoću li Mu dati?

- Ali treba ostaviti toliko svojih ugodnosti ? - Možda. Ali dok god sve nisi dala...

- Trebalo bi ostaviti, možda, - svoje male težnje i sanjati o velikodušnijem životu...Pazi dobro, da se ne prevariš. Budi razborita! Ali ako vidiš, da biono , što toliko hoćeš i ti, napokon, mogla htjeti, kad bi htjela...Čemu da ne učiniš odlučan korak? Dokle god sve nisi dala....

Trebalo bi ostaviti svoje; odreći se radosti domaćega ognjišta...

Velika bi to žrtva bila.

Možda to Bog od mene traži? Ako je sigurno, da me Bog zove na velike stvari, dobro, zašto ne?... Bit će to teško?...Možda....Budi ponizna i moli! Moli, da dobro možeš vidjeti! Ako uvidim, da treba reći svoj "da" - osjetit ću one divne i velikodušne riječi: "Dokle sve nis nisam dala, ništa nisam dala".

. . .

109. <u>A k o s e a p o s t o l n e o d a z o v e s v o m e p o z i v u, m n o g o d u š e n i k a d n e ć e u p o z n a t i E v a n d j e l j e.</u>
/Msgr.d,Hulst/

Ove je riječi napisao Msgr. d Hulst na račun Renana, onog Renana, koji je prije bio sjemeništarac, zatim otpadnik, i čiji su žalosni spisi počinili toliko zla.

Za spas duše tri su slobode odlučne: <u>Božja</u>, koja dijeli milost, <u>ljudska</u>, jer čovijek uvijek može primiti i odbiti pomoć, i konačno <u>nas sviju</u>, u većoj ili manjoj mjeri, prema tome, kako nas je Bog odredio, da budemo, obzirom na dotičnu dušu, sredstvo dobra. Ta i ta je bila od Boga pozvana, da bude <u>apostol</u>, Bog je dakle računao na nju, da će obradjivati dio Njegova vinograda... <u>Ona se nije pozivu odazvala</u>. Što će iz toga slijediti - duše za svoj spas ne će imati redovitih sredstava, te će prema tome biti upućene na izvanredno posredovanje Providnosti, na koje Bog nije nikako obavezan. I to je ona strašna pogibao neostvarenih, izgubljenih zvanja.

Koji se put čuje: grijeh je ne slijediti poziva. Ne, to samo po sebi nije grijeh. Grijeh je ondje gdje je zapovijed. Ovdje nema nikakove zapovijedi. Tu je samo savjet :"Ako hoćeš" Ne odazovem li se, a uvjeren sam da me Bog zove, pokazujem da sam kukavica, bezobzirna, nesavršena; po sebi nije to nikakav grijeh/barem, ako nije očito

da se izvan tog poziva ne ću spasiti/

Ali ovo u čemu je tolika pogibao. Ne radi se tu toliko o tom, da ću se izložiti opasnoti da propadnem, ili, što je vjerojatnije, izložit se opasnosti da prodjem pokraj velikih Božjih milosti, koliko o tom, što se radi moga kukavičluka ne će spasitili se ne će posvetiti, možda velik broj duša.

To je odgovornost, kojoj se ne želim izložiti... Dobro ću razmisliti, što Bog od mene traži...Ne želim promašiti svoga zvanja.

110. Moram kralju

/Ivana Arška/

Treba li se žrtvovati, evo me! Tako je rekla neustrašiva nadoknaditeljica Valentina Riant. A Ivana Arška :"Moram kralju" Ta plemenita djevojka je rekla i ovo :"Kad bih imala stotinu očeva i stotinu majki, otišla bih."

Smijem li drugačije govoriti, ako me Bog zaista zove. Ne! Ne predvidjam da će biti puno zapreka. Ako se pouzdajem u Boga i ako je moja budućnost u tome, sve će te poteškoće nestati kao što kopni snijeg na suncu. Spasitelj dopušta da me okruže poteškoće, samo zato, da mi pruži priliku za nepokolebivo pouzdanje. Zar je Ivani Arškoj bilo lako kad je morala otići? Zar se njeno srce nije kidalo na pomisao, da mora svoje ostaviti? Zar nju

nisu plašilo misli, kako će je primiti kralj, zar se nije sva tresla, kad su pred njom uskrsnule perspektive ratničkog života?..."Išla bih, sve kad bi morala izlizati noge do koljena", govorila je na procesu. Sv. Terezija - a sv. Terezija nje bila kukavička duša - rekla je da opraštajući se od svojih , toliko trpjela, da je bila uvjerena da ni na smrtnom času ne će više trpjeti. A ipak je otišla.

Uostalom, poteškoća, koja se javlja kod kojeg posla ili djela nikako nije znak, da to djelo ili posao nije dobar. Treba puno razmišljati i puno moliti. Ali ako si uvjeren, i to pred Bogom i njegovom kontrolom, da se moraš odlučiti, onda nemoj oklijevati. Evo me, Gospodine, evo me, službenice Gospodnje. Traži se tko bi se žrtvovao, tko bi služio. Možeš na mene računati!

111. "Blagoslovljeni budite, što ste mi zagrijali srce!"

/neka djevojka od 20 godina/

Ta mi riječ doziva u pamet Papinijeve riječi u njegovoj "Povijesti Kristovoj" :"Vihunci su hladni za onoga, koji sav ne gori"

Nema ništa bez ljubavi, naročito ništa velika. No s plamenim srcem, što sve čovjek nije u stanju učiniti ? Ne mislim ja tu nanstrastveni zanos, od jednog dana ili jednog sata, jer to je plod ne toliko razumne ljubavi ko-

liko mašte i protjeranog oduševljenja. Radi se tu o razumnoj ljubavi, o pronicavoj požrtvovnosti.

Dajem se svojevoljno, hotimice.

"Koliko li radosti", piše sv. Augustin, kad se pred njim otvarala perspektiva potpunog predanja Bogu, "koliko li radosti, da si se ipak jednom riješio ništetnih naslada". Vidjela sam Križ, znadem kome se predajem; ne tonem ja to u tami nego u svjetlosti. Srce mi je pomoglo da vidim jasno, te sam mogla reći :"Našavši bolje nisam više zadovoljna s dobrim!"

Za vrijeme rata 1914. biskup iz Kantona moli nadbiskupa iz Montresla, da mu pošalje nekoliko sestara /redovnica/za njegu gubavaca :"Hiljade napuštenih siromaha pružaju k vama ruke, Preuzvišeni, moleći pružajući svoje gubom izjedene ruke...Dosta bi bilo da mi pošaljete samo dvije ili tri sestre, kojima će pomagati oni, koji nisu jako bolesni. "Nadbiskup Montrealski podje u samostan Imakulate. Izložio je molbu pred 40 redovnica. Potrebne su 4 dobrovoljne, neka ustanu one, koje su spremne otputovati." U taj čas se diglo 40 sestara. Živjele Kanadjanke ! Ja vam se divim ! Ja vas razumijem. Kad se čovjek jednom preda, onda treba ići do kraja. Gospodine, uzmi sve. Sve Ti prikazujem.

112. Udaja

Budući da redovničko zvanje nije za mene - iskreno sam sebi o tome položila račun - po svojoj prilici me Bog poziva da jednog dana osnujem obitelj.

Kakva svojstva da tražim kod onoga, za kojim ću ženom da mi bude potpora i drug u životu, te otac moje djece ?

Prije svega neka bude pravi kršćanin. Ja sam iskrena kršćanka i zato mi je potrebna duša, koja vjeruje i koja svoju vjeru provodi u djelo. Ako toga nema kakvog li rascjepa u našem sjedinjenju. Ako one večeri iza vjenčanja ne možemo zajednički i nakoljenima izmoliti večernju molitvu i to svaki dan ponavljati kad god smo ‡ zajedno, takav muž nije za mene i ne očekujem ga.

Zatim, neka bude ćudoredno na visini. U toj ću se stvari točno propitati i istražiti. Ja to moram znati. Spremna sam sve dati, imam pravo da se i meni sve da. Izmjena dvaju djevičanskih života. Savršena uzajamnost !

Najzad, neka bude čvrsta zdravlja = pred nama je životno djelo, koje treba svršiti. Moram misliti na ona živa bića, koja će se od nas roditi.

Ostalo pak, što je po sudu svijeta najglavnije, položaj, novčano stanje, nekautječu samo u onom stupnju u kojem im to pripada. Važnije je za mladog čovjeka, da je sposoban svojom umnom spremom i svojim radom, više ne go svojim bogatstvom probiti se kroz život.

113. Proučavaju se tri tjedna, vole se tri mjeseca, svadjaju se tri godine, podnose se trideset godina a djeca iznova - zapnu isto.

/Hipolit Taine/

Evo vrlo lakoumna govora o ženidbi. Takova je ženidba, o kojoj govore gornje riječi šaljiva pisca. Zar je dosta proučavati se, upoznavati se tri tjedna... Čitao sam jedno djelo, u kojem se ovako govori o zarukama: "Rekoše joj, da ju je jedan mladić dva puta vidio, i da se želi snjom oženiti. Ona se tome prije nego se sastadoše, strašno izrugivala. Bilo je to osam dana prije sastanka. Vidjevši, medjutim, jedne nedjelje toga mladića, šetala se s njime pola sata, i kad ju je pitao, dali se smije nadati, da će mu postati ženom, odmah odgovori "da".

Želim li sklopiti ozbiljan brak, i ne želim li, da brak započet u dvoje, ne završi dvobojem, moram biti puno razboritija. Moram svoje srce držati obim rukama... Obavezat ću se sama sebi, da ne ću voljeti, prije nego vidim, da li mogu voljeti. O, tako je teško biti prisiljen pogaziti svoju ljubav, ako jednom, kad je srce zaljubljeno, opaziš, da moraš kidati! O, tako je okrutno, - kad ste se već jednom vjenčali - zajodnički živjeti,

ako nemate ništa od onoga, što je potrebno, da se može zajednički živjeti! Poslije bit će kasno. Sad ima vremena. Kasnije ćeš morati zatvoriti oči. Danas otvori oči i biraj tek onda, kad si dobro upoznala.

Ne budi odviše izbirljiva ! Otvori oči!

114. Ljubiti znači željeti, da postaneš bolja.

Željeti da postaneš bolja, ponajprije radi Boga.

Ženidba, kako je tumači sv. Pavao prema nauci Spasiteljevoj, simbolizira : izvana nevidljivo sjedinjenje Boga s dušom, koja je u milosti, Krista s Crkvom.

Uistinu, koliko li svetosti u Boga, koji se sjedinjuje s dušom, koliko li svetosti u Krista Gospodina, koji se sjedinjuje sa svojom Crkvom. Ljubiti, spoznavajući u šemu je prava ženidba, znači natjecati se sa Bogom u svetosti, sa Spasiteljem.

Ako već za svakog kršćanina vrijedi riječ: "Budite savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski", koliko to više vrijedi za svakog onog, koji kani i sam reproducirati ono, što je u Bogu najuzvišenije - sjedinjenje. Ljubiti znači, željeti da postaneš bolja prema Bogu i Kristu Gospodinu, čiji način djelovanja želim i sama na neki način proizvoditi.

Moram htjeti biti bolja radi svoga odabranika, bilo da ga već poznam ili ne, s kojim želim svezati svoj

život. Uostalom, on ima pravo nada mnom. O želi da budem dobra, on dakle želi, da postanem bolja. Trebat će toliko požrtvovnosti, ljubavi, zaboravi samo sebe....

Moram željeti da postanem bolja i radi djece, koja će se od mene roditi. Ti će mališi biti moja slika. Iako sam samo ono što jesam, nije li to užasna odgovornost, unaprijed osuditi djecu na tako žalosno duhovno siromaštvo.

Postani bolja, što prije !

115. "Neke duše sliče gradovima, u kojima se hotimično zadržavamo samo jedan sat, da vidimo glavni trg, kad bismo se u njima morali nastaniti, vele, da bismo se smrtno dosadjivali"

/neki esejista/

U neizdanim djelima Victora Hugo-a nalazi se ovo divno mjesto o radostima bračnoga života: "Imati uvijek uza se ženu, divno biće koje je tu, jer ga vi trebate i jer ono ne može biti bez vas, slušati, kako odlazi i dolazi, kako govori i pjeva i osjećati se ciljem tih riječi, tih koračaja, te pjesme, postati divna zvijezda oko koje kruži Andjeo...Malo se sreće nazi slično toj. Ne-

prestano posjedovati ovu slatku nježnost, koja vas čuva, osloniti se na ruku i osjećati se čvrstim, kojega li samosa ! Srce, taj skriveni božanski cvijet, ulazi u janovitu radost. Ima uvijek pred sobom cjelov !"

To, što smo tu čuli, to je pjesma ženidbe. Treba računati na to, da je život dug i da se svakim danom bračni drugovi medjusobno sve više upoznavaju. Ako su duše površne, beznačajne, bez vrijednosti i ako jednom nestane tjelesne ljepote, što onda ostaje ? A opet treba nastaviti sa zajedničkim životom. Kolikog li razočaranja za čovjeka, ako je svoj život svezao sa prevrtljivom ženom. I najsavršenija stvorenja imaju svojih nedostataka. Kako li istom mora biti ondje, gdje su sami nedostaci ? To su perspektive zastrašile obezama. S toga mi se gledišta pričinjalo, da ženidba donosi sa sobom ove opasnosti :"Obavezu da živiš zajedno, bez pridržaja, do konca života s jednim ljudskim bićem smrtnim, slabim, bijednim pa ma kako savršenim. Mene osobito plaši ova trajna povezanost i radi toga se ne mogu suzdržati a da ne plačem, kad prisustvujem vjenčanju....Ne shvaćam kako to, da su ljudi u svatovima veseli ? "Ispitat ću se, imam li sve što je potrebno, da svaki dan, što ću ga proživljavati, dadem onome, koji će me izabrati, izabranu dušu.

116. V o d a s v. V i n k a

Originalna dosjetka sv. Vinka Fererskoga, velikog dominikanskog propovjednika.

Jednog dana potraži sveca jedna žena i počne se

tužiti na muža, koji je svadljiv; i onda, jasno, odatle obiteljske razmirice, te težak život. "Podjite u samostan i zamolite brata vratara, da vam dade malo vode iz bunara, koji se nalazi u sredini samostana. Kad vam se muž rasrdi, brzo uzmite gutljaj vode, ali pazite dobro da je ne progutate." Ona ode te zamoli te čudnovate vode i vrati se kući. Čim se muž povratio kući počeo je ženu napadati uvredljivim riječima. Žena brzo uzme gutljaj vode, a muž, ne dobivši odgovora, takodjer se primirio. Ova izreka u pokrajini Valenciji u Španjolskoj. Za srditu se ženu veli : trebalo bi joj dati vodu sv. Vinka.

Zapamti ovu zgodicu. Nauči se, kad na tebe navali uzrujanost, šutjeti. Čim mi netko protuslovi ili me zadirkuje, obično se uzrujavam, razdražujem i ljutim, iako toga uvijek ne pokazujem vani. Uzmi i ti vodu sv. Vinka, znaj da je u braku prvo pravilo o popusti; treće popusti. Ne kao da bi morala napustiti svu svoju osobnost, odreći se svoga načina gledanja, odbaciti ono što mogu posjedovati kao nešto zdravo, meni svojstveno.

Jedino mora nestati onaj razdražljivi ja, uzbudljivi ja, nestrpljivi ja. Odmah ću započeti. Neka istočnjačka priča pripovijeda kako je mladić kucao na vrata zaručnice. - "Tko je ?" -"ja"- "U ovoj kući ne će nikada stanovati <u>ja</u> i <u>ti</u>. Iza godinu dana opet dodje mladić, "Tko je ?" -"Ti"-, odgovori on. I onda se vrata otvoriše. Kad je oboje, koje se misle uzeti, spremno na zajedničko odricanje, obitelj će biti sretna. Bez toga nema sreće.

117. B o g   j e   s t v o r i o   l j u b a v

Bog je mogao izravno stvarajući, bez posredovanja roditelja umnažati ljude na zemlji. No on toga nije htio. Pronašao je ljubav. Evo dva bića : ne poznaju se, pače, nisu se nikad prije ni vidjela. Susretnu se i to je dosta da se pojavi medjusobna sklonost i privlačivost. A ako nema nikakovih zapreka, da se sklopi konačni vez, evo tih dvaju bića sjedinjenih zauvijek, sposobnih da umnažaju život. Bog ih se udostojao odabrati, da preko njih poveća broj živih; i ta su živa bića po Božjoj odredbi - besmrtna. To je život, koji više nikada ne gasne. Zar je moguće ne diviti se tako izvrsnom božanskom iznašašću.

Budući da je vršenje te dužnosti spojeno s teškim teretom /izdržavanje obitelji/ dobri je Bog s tim skopčao užitak. Red traži, da užitak i teret budu uvijek zajedno. No nitko nije pridiljen uzeti užitak, ako je uvjeren da ne će moći podnijeti tereta. Hotimično tražiti užitak izvan ili mimo tereta, znači protiviti se Božjim nakanama. A kako se tu radi o važnoj i velikoj stvari /stvaranje života/, jasno je, da je prekršaj toga teški grijeh.

Shvatiti Božji nacrt. Poštuj ga, divi mu se. Ne dopusti da se ikada pred tobom izruguje ovo divno Božje iznašašće - ljubav. Ne dopusti da ikada tko pred tobom hvali djela pisca, knjigu, koji bi slaveći nečisti grijeh prezirali ljubav.

118. "Duše, koje su se mogle roditi"

/R.Bazin/

Sigurno znadem, da teško griješi i to svaki puta, tko bilo što poduzima, da obavljajući čin što će proizvesti život, svojevoljno zapriječi začeće živoga bića. I taj grijeh je težak grijeh, jer se tu radi o stvari najveće vrijednosti. Nitko nema prava, da se iz sebičnog užitka poigrava čijim životom. Toliko duše nije Bog mogao stvoriti, jer se sebičnost postavila izmedju Boga i te duše. Čitao sam u "Bariere" od Bazina, ozbiljne odlomke o "dušama, koje su se mogle roditi, a ipak se nisu rodile - jer egoizam, koji teži samo za uživanjem, nije htio dati tijela. "One se dižu, prosvjeduju i optužuju. Tko je to ? Malo stanice tijela, koje su mogle imati život i dušu... Kad bi mi rekli da medju nama ima ubojica ne bih imala ništa na to odgovoriti. Hotimice smo umanjili broj pravednika...Ta, ta živa bića, kojima je egoizam zatvorio vrata, da ne dodju na svijet, ta bića su odredjena da navijek žive. Kako je to strašan grijeh propusta..

Ako je tako, onda ženidba traži da se odreknemo užitka ?

Nema o tom sumnje; i zato je naš Spasitelj ustanovio sakramenat, tj. obred, koji daje milost što je Bog dijeli i koji će kroz čitav zajednički život davati snage, ili, da možeš živjeti uzdržljivo kad je to potre-

bno ili da se, nadnaravno promatrajući stvar, predaš Providnosti, kao što bi to i inače morala činiti, da uzmogneš podnositi udarce života, žalost, odgovornost i terete.

119. B r a č n a   s v e t o s t

Evo zaista kršćanskih odluka jedne djevojke, uz koje je potpuno pristao i njen zaručnik.

"Ne ćemo gubiti s vida da u svom bračnom životu posvetimo sebe, a to je glavni cilj našega opstojanja. Jedno drugome ćemo ispravljati pogreške, zajednički se medjusobno pomažući, oboje s puno poniznosti i ljubavi, medjusobne ljubavi, da još više, pokušat ćemo postati bolji, takodjer jedno drugome za ljubav, imajući u vidu duhovno dobro svakoga od nas. Sve će mo to činiti bez utvaranja, bez ogorčenosti, uvijek ljubazno, a iz ljubavi prema Bogu.

Sjedinjeni dušom i tijelom imat ćemo na umu, da naše slabosti, naše osobne pogreške imaju odjeka i prelaze s jednog na drugog i da je potrebno da svaki od nas bude zaokupljen, posvećujući svog bračnog druga, istim marom, kojim i sebe posvećuje.

Živeći kao bračni drugovi pokoravat ćemo se zapovijedima Crkve i trudit ćemo se, da koliko je to manje moguće, dademo mjesta tjelesnim zadovoljavanjima, da bismo u sebi razvili duhovnu ljubav, ljubav prema Bogu.

Živjet ćemo istim duhovnim, ali i istim umnim i fizičkim životom.

Zanimat ćemo se za medjusobni posao, nastojeći, da razumijemo jedan drugoga u naporima i poteškoćama što će ih donijeti svakidašnji posao. Sve ćemo raditi zajednički i jedno će drugog poučiti u onom što bolje zna, upućujući ga u svoje misli i želje. Često ćemo skupa raditi bilo to u umjetnosti ili u ručnom radu. Zajednički ćemo proučavati vjeru, da bismo u nju što dublje ušli i da bismo je mogli oko sebe ižarivati.

Da što ozbiljnije izvedemo, uredit ćemo svoj život; trudit ćemo se da budemo točni u poslovima isto tako kao i u odmoru, a osobito ćemo odstranjivati iz svoga života hirove, koji ničemu ne vode, nego samo rastrojavaju.

Koliko je više moguće uklanjat ćemo se iz svoje kuće smutljivce, takove, koji idu samo za čisto svjetskim posjetima, u kojima nema ništa uzvišenoga i za onim radostima, od kojih duša nema nikakove koristi. Naprotiv, trudit ćemo se, da se okružimo izabranim prijateljima; a sami ćemo nastojati, dostojanstvom svoga života, uzvišenim mislima, pravim izborom svojih zabava dati značaj svome domu.

Sa svoga ćemo ognjišta izlaziti koliko je moguće manje, i stoga svaki puta samo onda, kad nas neka potrebna stvar bude zazvala, da se toj stvari dademo i to velikodušno, bez krzmanja. Sudjelovat ćemo u plemenitim djelima, žrtvujući svoje vrijeme, novac, a nadasve svoje molitve.

120. "Ruka, što ljulja kolijevku, upravlja svijetom!

Očito je, da je žena danas više nego ikada prije, razvitkom načina života, pozvana, da izravnije sudjeluje pri napretku ustanova i društvenom ustrojestvu, pače, prema svom stupnju i sposobnostima i u javnim poslovima. Moram se dakle pripraviti ne samo da budem kraljica domaćeg ognjišta, nego takodjer, da sudjelujem u socijalnom i političkom životu. Ne smijemo dopustiti da se naši neprijatelji jedini za to spremaju, ta danas je takvo spremanje neophodno nužno.

No ne smijem zaboraviti, da se moj prvotni poziv ne sastoji u tome, da vodim javne poslove, organiziram mnoštvo, upravljam gradskim ustanovama. Tu je moja uloga, ma kako ona bila važna uvijek, i ostat će uvijek, drugo(tna, neizravna. Prva moja briga, izravna moja služba -e, kako je svete ! - sastojat će se u tome, da za kasnije pripravljam bića, koja će onda u većem ili manjem broju, već kako Providnost odredi, upravljati i voditi javne poslove. Na meni je, da više radim okom uzroka, a ne toliko oko učinaka. Tamo gdje su ljudi dobre, dobra su i djela. Ustanove su zle samo radi loših upravitelja i vodje.Na meni je, da, samo koliko mogu, odgojim one, koji će u mojoj domovini ustanove tako preurediti, da u njih može ući svaki kršćanin. Tko bi ikada znao, što može postati od jednog djeteta. Ono u svojoj maloj ruci drži

moć - preobraziti svijet. Koliko li veličine pripravljati život za njegovu pravu ulogu, ali koliko li i odgovornosti. A zato, koliko li obaveze za mene, da postanem ono, što moram biti, da oni, koji se budu od mene rodili, budu zaista ono, što po Božjoj volji moraju biti.

121. Majčinska briga

Neka i ovi reci pokažu, kako je shvaćala majčinsku svetost ona djevojka, čiji sam krasni program o bračnoj svetosti gore čitala. Potpuno se sporazumjevši s onim s kojim je imala saviti obiteljsko gnijezdo piše:

"Mi želimo imati djece i molimo Boga da nam uslišа želju, kad za to dodje vrijeme. Mi ćemo ih imati pokoravajući se Božjoj zapovijedi: Rastite i množite se. Mi ćemo ih imati, jer time što ćemo roditi nova bića, koja će Boga ljubiti i Njemu služiti, proslavit ćemo Boga. Mi ćemo ih imati, da odgovorimo potrebi sveg bića, koja su stvorena radi očinstva i majčinstva.

Trudit ćemo se da imamo kao plod svoje medjusobne ljubavi i volje, uvijek podložni Božjoj volji i uvijek gospodari svoga tijela, ljubeći unaprijed ta bića, koja će se roditi od nas i primajući sve patnje i boli koje će nam donijeti očinstvo i majčinstvo.

Vodit ćemo svoju djecu k svetosti. Ljubit ćemo ih radi njih samih, radi duša, koje moramo dovesti k Bogu, a čuvat ćemo se sebične i tjelesne ljubavi. Glavno,

što ćemo nastojati oko njihova odgoja je dobro njihovih duša. Prikazat ćemo ih Bogu, a ponizno i s ljubavi podložit se svemu, što bude Bog htio od naše djece, bilo da ih pozove u duhovni stalež, bilo da ih uzme, da budu kod njega u raju.

Nadahnuti ovim nadnaravnim idejama o radjanju djece, imat ćemo toliko djece, koliko to samo naše zdravlje bude dopuštalo... Posvetit ćemo mnogo vremena, da ih kršćanski uzgojimo, da bismo od njih načinili kršćane i ljude.

B L A G D A N I   P O B O Ž N O S T I

VII. d i o

122. B o ž i ć

U Betlehemu špilja, negdašnja štala. Nisu to onakove jaslice kakove ih slikaju na šarenim kartonima. Ne, nego prava štala, uzor svih štala, štala bez truna udobnosti; 12 metara duga, 4m. široka, štala otvorena vjetru, štala zaprljana životinjskim djubretom.....

Gledat ću, dugo promatrati, razmišljati...

U Betlehemu danas, ovaj čas, u basilici Rodjenja. Na tlo srebrna zvijezda umetnuta u bijeli mramor s ovim riječima: Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est. - Ovdje je rodjen Isus Krist od Djevice Marije.

Tako je to u Betlehemu...Ali ne, možda sanjam? Ne, nikako, ništa nije od toga sigurnije, ništa bolje utvrdjeno...Od Djevice Marije. Koliko li tajne! Kako je zbilja "blagoslovljena medju ženama" ta mlada Majka, koju pogledom svoje vjere promatram pokraj te čudne kolijevke!

Isus je rodjeni Isus! Dakle Riječ, dakle Bog sam...Ta je tajna tako divna, tako sveta, da Crkva nalaže svojim svećenicima, da svaki put, kad u Misi govore o Utjelovljenju padnu na koljena: u sredini Creda, na koncu posljednjeg Evandjelja. Ovaj mališan, to je veliki Bog. Poklonit ću se, past ću ničice pred Njim, i ne smijem se bojati. Jer taj veliki Bog postao je tako malen. Približit ću se i usudit ću se sve reći.

123. P e p e l n i c a

U ljudskom životu nije nastrašnije to, št je čovijek osudjen da umre, nego to, što je osudjen da ne umre. O, kad bi bilo moguće poslije razvratnog života, posve je i zauvijek nestati.!

Ali ne ! Jednom postavljena u stanje bivovanja osudjena sam da opstojim. Ili sebi na sreću ili sebi na nesreću! Sebi na sreću, ako na zemlji ispunjavam ono, radi čega sam stvorena. Sebi na sreću u propast, ako u velikoj stvari zapovijed Božju, i ako u tom grijehu umrem. Ne prestati biti - to ne mogu. Osudjena sam na

život, osudjena na vječnost.

Dobro ću o tom razmisliti ! Živeći u sredini u kojoj je sve prolazno, tako malo mislim na ono, što ostaje. Udomačit ću si ovu misao :Jednom rodjena ne mogu umaći iz bivovanja. Ovdje na zemlji mogu bježati od Boga, biti uvjerena da ću Mu umaći. No to je naivna varka. Bog me drži. Čak ni uz cijenu križa ne mogu platiti ništavosti. Izišavši iz ništavosti, već sam izvan njegova dohvata; ono više nema na mene nikakova prava.

Ja živim, neumrla sam. Veoma ću se zanimati samo za ono, što ne prolazi.

124. Kako bih Ga ljubio da sam Ga poznavao

/malo staro obraćeni seljak/

Ja mislim kao taj seljak. Ja poznam Spasitelja.

Ljubim li Ga zaista svom ljubavlju, koju Mu darujem ? Mogu li ono štovanje, koje Mu iskazujem nazvati ljubavlju ? Kažem da Ga poznam. Da li Ga zaista poznam? Ne ! Kad bih Ga zaista poznavala ljubila bih Ga sasvim drugačije. Nije li moja ljubav tako bijedna jedino zato što Ga tako malo poznam ?

Što je u meni Spasitelj? : Nije li On možda i meni ono, što je onog jutra pri ribolovu bio za apostole, koji su slabo zapažali u gustoj jutarnjoj magli?.. Nije li samo lik na obzorju? Utvara, prividjenje.

Kad bi On zaista bio za mene netko !

Neka je djevojka rekla za svoju sestru :"Posve sam oprečna Karolini! Ona bih htjela ljubiti Boga više nego svi sveci, a ja bih željela da čitav svijet ljubi Boga više nego ja.. Da, čini mi se, da Boga jako ljubim i kad bi čitav svijet ljubio Boga više od mene, bio bi Bog jako ljubljen."

Zanimljivo natjecanje, u svakom slučaju ovdje dozvoljeno.

Ljubit ću onako, kako to čine velike duše, koje ljube.

125. Nedjelja muke /Passionis/

Neka velika kršćanska duša iz VII. stoljeća reče: "Ja razumije križ, samo kad je zastrt.

Njoj se srce kidalo kad je svojim očima gledala, kako se objavlja bolna žrtva.

Mi smo se navikli. Nama Križ više ništa ne "govori". Misao da je utjelovljena Riječ umrla iz ljubavi prema nama, nemože nas više zagrijati. Krvava je to neosjetljivost, nastala više radi toga što ne razumijemo, što ne razmišljamo nego što nebismo imali srca. O, kad bih u istinu razumjela! Ali to je tako daleko od mene. Približit ću se ! "Upoznat ću Krista, da uzljubim Krista", kako je to rekao sv. Bernardo. Slikar Hoffman naslikao je Gospu kako na Veliki Petak navečer posljednji puta, prije nego što će se

vratiti u Jeruzalem, otkriva platno u koje je, već sasvim hladan, umoran Njezin Sin, gledajući Ga dugim, posljednjim pogledom. Majko, daj da promatram! Crkva na taj dan pokriva Križ. Toliko toga mogu tu naučiti. Oh, Marijo, pridrži još jedan čas platno! Želim naučiti od Krista ljubiti Krista. Sic Deus dilexit mundum! Tako je Bog ljubio svijet! Tako me je dotle me je ljubio Krist. To je užasno! To je ludost... Ali što ću, kad je tako.

Što ću uzvratiti Gospodinu? Kako da odgovorim tolikoj ljubavi? Neprestanom velikodušnošću i žrtvom.

126. Agonija

"Morala bih izgarati od muke za patnjom, jer je On toliko trpio."

"Čovjek je lira sa sedam žica. Šest ih je za patnju, sedma za radost". To je malo crno, no često istinito.

Ako je zemlja za onoga koji pozna vrijednost milosti na zemlji, prije svega dolina veselja, ona je često za narav izloženu ćudorednim i moralnim patnjama, dolina suza.

KAko ću se vladati, da uzmognem podnijeti patnju, kad na mene navale žalost, neuspjeh, bolesti?

Jedna je kandidatica prije nego što će ući u karmeličanke pitala: "Ima li u ćeliji Križ?" - "Da". O, onda se ne bojim." Kad je On, moj Učitelj prvi trpio,

kako ne ću onda ja imati snage, da podnesem kušnje ?

Naučit ću od Krista u agoniji predati se volji Božjoj. "Gospodine neka bude Tvoja, a ne moja volja". O, kad bih se mogla još više popeti! Perreyve - veliki bolesnik - reče, da je puno lakše u kušnji pjevati Magnificat, nego li se zaustaviti kod Fiat. Ima pravo! Patnja ostaje patnom, ali pomisao, da svoj križ sjedinjuješ sa Spasiteljevim križem, preobražava patnju i stoga koji put, kod nekih velikih patnika, ovdje na zemlji, prožetih dubokim duhovnim životom, Kalvarija je više Tabor nego Kalvarija.

Gospodine, nauči me da u patnji govorim barem Fiat, a ako hoćeš Magnificat!

127. <u>A k o j e g o r č i n a J u d i n a p o l j u p c a i m a l o u b l a ž e n a n a s l a n j a n j e m I v a n o v e g l a v e n a T v o j e S r c e, d a j d a s e n a š e g l a v e z a u v i j e k</u>

/Kardinal Maffi/

Gorčina Judina poljupca! Gorčina svih Judinih poljubaca onih, koji su pošli stopama nevjernog apostola!

Krist je rekao sv. Margareti: "Najviše me boli, što Me vrijedjaju oni, koji se nazivaju mojim prijateljima!"

Moji prijatelji!... Prijatelju! - Prijatelju!

Zar poljupcem izdaješ Sina Čovječjega?...

Najmanji prestupak, najmanja bezobzirnost, prema meni - kako me boli! A Njega, dobrog Učitelja, koji je sama finoća!... Zaista, koliko je morao trpjeti! Petar Ga se tri puta odriče, Juda Ga izdaje, svi Ga ostavljaju i bježe. Jedini će se Ivan pokazati pod Križem.

- Gospodine Isuse, evo Ivana, i ako hoćeš evo mene. Da, usudjujem se moliti Te, da primiš ovu žrtvu. Od svog časa razumijem Tvoju bol. Ti sada ne možeš više trpjeti. No, ja znam, da je moja sadašnja supatnja ublažila Tvoju tadanju žalost. Hoćeš mi dati da Te ljubim za sve one, koji Te ne ljube, da Ti se klanjam za sve one, koji Ti se ne klanjaju, koji Te možda vrijedjaju?

-Da, kćeri, pristajem, ja to želim, Ja samo to želim. A hoćeš li mi zaista biti vjerna?... Mogu li računati na tebe ?

127. Moji križevi

Što su moji križevi, usporede li se sa Križem?

Većina, gotovo ništa. No, kako sam slaba to "gotovo ništa" me stoji često mnogo stoji. Moram se ohrabriti Učiteljevim primjerom, ili primjerom, koji mi je možda puno pristupačniji, primjerom velikih duša, koje poznajem.

U životu se sestre Marije Ljubljane od Isusa /Mario Aimee de Jesus/ pripovijeda, da joj je brat, umirući,

zamolio nekoliko bonbona, da ugasi žedju. Marija Ljubljena, u to vrijeme još u svijetu, kao skrbnica svoga brata, čuvala je kao relikvije bonbone, koje je brat imao u ustima, dok je umirao. Jednoga dana u duhovnim vježbama; svećenik govori o žrtvi. Neka djevojčica iz sirotišta, kojoj je sestra Marija Ljubljena govorila, da bude velikodušna, reče :"Vi me potičete, da udjem u se, a uvjerena sam, da se vi ne biste odrekli uspomene, što je čuvate od brata." Smjesta je sestra, ne iz prkosa, nego iznenada rasvijetljena uzela bonbone i suznim ih očima zgasila.

Ravnodušnost. Ravnodušna biti prema onom, što imaš, ne doduše uvijek efektivno /da to provedeš u djelo/ jer bi to bio nedostatak razboritosti, nego barem efektivno voljom; vježbat ću se da se ni uza što privežem. Bit ću pripravna svega se odreći, svega se ostaviti. Bit ću ravnodušna prema onom, što sam; tj. ne samo prema onomu, što je "moje", nego i prema "sebi". To je puno teže. Bit ću u tom odlučna.

U Buli za proglašene blaženom Ruže Limske, pripovijeda se, da je berući s bratom Ferdinandom cvijeće, igrala se i zabavljala na taj način, da su oboje djece bacali cvijeće u zrak, da vide tko će više baciti. Ferdinandovo je cvijeće padalo na zemlju, a sestrine, viseći u zraku, načinile prekrasan križ.

Bacat ću velikodušne čine, ljubavi prema Bogu,

kako to čine djeca pred Presvetim Sakramentom, bacajući i šrpeesoko šatoce cvokeća. Oni će iznad moga života načiniti znak Križa, a nebeski će Otac vidjeti, da uistinu nosim znak Njegova Sina.

129. Budite mi svjedoci !

Spasiteljeve riječi apostolima - svima nama - prije uzlaska na nebo, na dan Uzašašća.

Nitko toliko ne čini nepravde Evandjelju, koliko život nekih katolika i način, kako oni to evandjelje proživljavaju. Oni većinom sačinjavaju ono, što običaje nazivati "vjernicima". Bolne li ironije ! Čudne li vjernosti. "To da je katolik !" - "to da je katolik govori nevjernik, koji uzima za isliku ovaj za primjer, da ne mora tražiti istinu, ili vršiti ono što je upoznao kao istinu.

Kad bi svi vjernici bili pravi vjernici i dosljedno tome zaista izvršavali svoje vjerske dužnosti, ne bi bilo nevjernika. Ili vrlo malo ! Sjaj katoličkog života, kad bi bio duboko preživljen, privukao bi Kristu sve duše, i nitko se ne bi mogao ispričati, što ne vjeruje. No katolicizam je nekih katolika tako jadan, tako smiješan, tako slabokrvan, da bi gotovo vjeri bilo više na čast, kad u opće takav katolicizam ne bi postojao.

Barem ću ja uskladiti vjeru, sa životom po vjeri. Svojom ću evandjeoskom vjernošću pokazati, da je evandjelje božansko.

130. Duh Sveti

Djela apostolska spominju zanos Dvanaestorice, kratko vrijeme iza Uzašašća. Deset dana sabranosti u dvorani posljednje večere i dolazak Duha Svetoga, to je dovoljno za obraćenje čitavoga svijeta.

Dvanaest ljudi i to kakovih ljudi ! Neznalica, kukavica i to preko svake mjere; takovi su naime bili prije Duhova. Duh Sveti je sišao. Progovorio je njihovim dušama. On ih podiže. Oni će poći do na kraj svijeta. Zabranjivat će im da govore. "Ne možemo šutjeti" tako će im odgovarati. Valja im propovijedati Evandjelje čitavome svijetu, - i mase se obraćaju. Prijete im se, zatvaraju ih, ubijaju...Ništa ne koristi, ta puni su zanosa. Neprijatelj nastoji da Crkvu uguši u krvi. Prva tri vijeka gledat će krvave progone. Crkvu danas slobodnu, u nekim razdobljima snalaze ponovno slična progonstva. Ništa. Malo gorušičino zrnce raste.

Tko proizvodi to čudesno djelo? Duh Sveti. Duh Sveti, koji prožima duše, mjenja ih i preobražuje. Duh Sveti, koji kamenje pretvara u Abrahamovu djecu, a dvanaestoricu nejakih ljudi u osvajače svijeta. Kad je Duh Sveti u mom srcu i kad Duh Sveti budi u meni, žive snage moga bića, i kad probudi sve energije silnim oduševljenjem što sve pokreće, onda mi ništa ne može odoljeti.

Duh je Sveti sišao nad apostole u obliku gorućih

jezika. Neka sidje i nad mene i neka dade svoj oganj. I ja želim sijati osvajalačko sjeme.

131. T i j e l o v o

Čitamo u Evandjelju kako je ona bolesna žena, iduói za dobrim Učiteljem usklimnula :"O, kad bi se mogla dotaknuti samo ruba Njegove haljine, uvjerena sam, da bih ozdravila".

Čeznem li za Euharistijom onako, kako to ona zaslužuje, da zanjom čeznem ? Ne. Zato, jer je dosta ne poznam.

Euharistija - to je onaj veliki sakramenat, koji nas sjedinjuje s Isusom Kristom.

S Isusom Kristom - Glavom. Ponajprije s Njegovim Životom. "Ako ne budete jeli tijela Sina Čovječjega, ne ćete imati života u sebi!" Ništa ne daje duši toliko snage koliko pričest.

A onda s Njegovim Životom. Isusu, koji kod svake protvorbe silazi u svećenikove ruke, jest isti onaj Isus s Kalvarije. Na oltaru obnavlja Spasitelj svoje žrtveno prikazanje s Golgote. Dolazeći da Ga primim, želim, ako dobro shvaćam, što činim, da se sva s njim sjedinim. A On žrtvovani i ja ne mogu biti drugo, nego jedno s Njim. Stoga sam takodjer i ja prisiljena, da sebe osposobim za žrtvu. Sjedinjenje dviju žrtava u jednom prikazanju, eto,

to je u najispravnijem smislu riječi - pričest.

Najzad, sjedinjenje s Isusom u svim Njegovim udovima, i to osobito s onima, koji sa mnom, u ovaj čas, u ovoj ili drugoj Crkvi, blaguju istoga Spasitelja, isti Živi kruh. Sve te hostije, koje su svi pričesnici primili, sačinjavaju samo jednoga i istoga Isusa. To je dakle sakramenat "par excellene" našega sjedinjenja s Kristom i velika tajna ujedinjenja sa svim udovima Kristovim.

Proširit ću svoje kršćanstvo u razmjere potpuno shvaćenog kršćanstva.

132. "D i r n u t i s m o n a V e l i k i P e t a k, j e r s l a v i m o u s p o m e n u S p a s i t e l j e v e s m r t i. N o V e l i k i j e P e t a k s v a k i d a n, j e r s e s v a k i d a n u z d i ž e K a l v a r i j a n a s v e t o m o l t a r u."

/Bossuet/

Misa je sasvim ista Žrtva, kao i na Križu. Isti svećenik; Isus Krist. Ista Žrtva : Isus Krist s istom željom u misi kao i na Kalvariji. Potpuno se prikazati Ocu, da proslavi Oca, i da spasi svijet. Tek izvana se razlikuju.

Vjerujem li ja u to, u tu isti stvarnost ? Vjerujem li doista ?

Kako sam posljednji put prisustvovala sv. misi?... Možda kao curica od 8 godina rastresena, koja od svega toga ništa ne razumije, rastresajući se time, što me okružuje ? Možda, kao čisto svjetovna djevojka, jedino želeći pokazati svoju haljinu, i uživajući što mogu "sasjeniti" nekoliko svojih prijateljica?? Nije li to žalosno ?

Moj Spasitelj preda mnom obnavlja svoje __žrtveno prikazanje__. On preda mnom i za mene probudjuje isto one osjećaje radi kojih se dao pribiti na Križ. A ja sam tu tmurna, pospana, ravnodušna. O, kako su kršćani tvrda srca" piše Bossuet. Nije kod mene srce tvrdo, nego mi je vjere daleka, duh mi je vjere kržljav. Kod svake ću se sv. mise onako ponašati i s onakvim čuvstvima u duši prisustvovati, kako bih to učinila, da sam bila prisutna pod križem.

133. "__S r c e I s u s o v o__"

"Nisam te iz šale ljubila!!!!"

Jednom sam, piše Sv. Andjela de Foligno, zaronila u rasmatranje o smrti Sina Božjega....Tada začuh u duši ove riječi :"Nisam te iz šale ljubio!"

A svetica smetena, tužna :"Ova mi je riječ zadala smrtni udarac. Jasno sam vidjela svu istinitost tih riječi. Ne, ne! Nije me On ljubio iz šale, nego strahovito ozbiljnom ljubavlju, pravom, dubokom, savršenom...I tada

mi se moja ljubav prema Njemu pričinila kao zlobno podrugivanje, kao strahovita laž. A slijedeće su samo povećavale moje muke: Nisam te iz šale ljubio, Nisam postao tvojim slugom i obijesti, niti sam te iz daleka samo dirnuo. A kod mene je sve obratno ! Moja je ljubav bila samo šala, laž i pretvaranje !.....

Doista, što je moja ljubav usporedi li se s Kristovom ljubavi. Što ću ja reći, ako se Andjela de Foligno koja je bila tolika svetica, osjećala slomljenom od bola pokušavajući isporediti svoju ljubav sa Spasiteljevom ljubavlju ?

Primjenit ću na sebe riječi sv. Petra": "Gospodine, gospodine, Ti znaš da te ljubim."

Takva kakva sam, siromašna i često bez velikodušnosti i jadnija nego što bih trebala biti ! No, ne gledaj na moje vrludanje, i na moje pogreške ! Takva kakva sam ljubim te iznad svega. Ti, koji čitaš u srcu sar ne Ti znadeš jako, jako dobro, da Te ljubim. To su samo riječi. No, vidjet ćeš, da će to i djela pokazati. Samo se još malko strpi. Sad razumijem, što si nekome rekao dok se molio :"Več dugo Te ljubim." Nastoj, da od sada i ti mene ljubiš.

134. Velika Gospa

Postoji:

1. Smrt bez ljubavi. Smrt u stanju smrtnoga grijeha. Neka me Bog od toga sačuva, budući, da drvo

pada na onu stranu, na koju se naglo, ne ću nikada teško vrijedjati Boga.

2. Smrt u ljubavi. Takva će s milošću Božjom biti i moja smrt. Ne ću nikada zaspati, a da prije nisam osigurala, pregledala stanje svoje duše, iz dna duše probudila čin ljubavi. Ako je potrebno, pokajat ću se.

3. Smrt iz ljubavi. To je smrt mučenika. Velike su duše za njom čeznule: Charles de Foucauld, Terezija od Maloga Isusa. Hoću li i ja umrijeti takovom smrću? Po svojoj prilici ne! U ostalom, tko zna? Era mučenika nije dovršena... Toliko je vojnika, za vrijeme rata dalo krv za Hrvatsku. A ja, zašto je ne bih dala, ako bi bilo potrebno, za Boga.

4. Smrt od ljubavi. To je Marijina smrt. Doslovce, Marija je umrla od ljubavi. Njezino se ljudsko biće, ne mogavši više podnositi božanske neizmjernosti, koja ju je svakim časom napunjala, slomilo. To više nije ljubav za ovu zemlju. Njoj treba drugi prostor : nebo.

Obnovit ću svoju posvetu našoj dragoj Gospi, i koliko je do mene, obnovit ću posvetu svoje zemlje, na uspomenu one posvete, kojom su se naši pradjedovi posvetili Gospi.

135. S v a d o b r a p o d u z e ć a, š t o n e u s p i j e v a j u p r o - p a d a j u r a d i t o g a, j e r i m a j u p r e m a l o M a r i j e u s e b i

/P. Hesus/

Načelnik nekog velikog socijalističkog grada je želio, da toranj Burze rada, nadvisi sve zvonike grada. Zaboravio je, da tornjevi imaju svoje značenje, ne toliko po tome, što se dižu od zemlje-koliko po tome- što pokazuju u nebo.

Treba u materijalne napore primješati duhovnu moć malo nevidljivog pomiješati u naš vidljivi svijet. Malo neba na našu zemlju. Jedan od najdražih načina, kako duhovno sudjéluje u našem zemaljskom životu jest pobožnost prema Mariji.

Kakva je to preobrazba u jednom životu, kakva vedrina i ljepota, kakva utjeha, ako nad svakim i najmanjim djelkom bića, lebdi blagoslovljena slika Presvete Djevice. Nekoć su se u udubinama zidova, nad glavnim vratima, na raskršćima puteva, na bedemima gradova - vidjeli posvuda kipovi Madone i koliki je niz katedrala: Notre-Dame u Parisu, Notre-Dame u Riemeu, Notre-Dame u Chartres-u, Notre -Dame u Amiensu. A nema ni najmanjeg zaselka, u komo ne bi bilo svetišta, ili barem oltara Marijina.

Na poseban ću način ljubiti Mariju u svome srcu,

na poseban ću je se način sjećati u svojim mislima, češto ću svojim usnama moliti Mariju. Nije previše imati u životu dvije majke: zemaljsku, ako si sretna, da ti je još živa, i nebesku Majku. Ima teških časova i za tijelo i za dušu. Osobito ću se tada sjećati riječi: Sva dobra poduzeća, što ne uspijevaju, propadaju radi toga, jer imaju premalo Marije u sebi.

136. D u š n i d a n

Moje misli o smrti.

1. Mislim li uopće na nju?...Mislim li na smrt-svoju vlastitu smrt?

2. Ako ne, zašto ne?...Iz straha ? Iz lakoumnosti?

3. Ako da, kako? - Sa sebnjom ili veseljem ?
Šta vidim na njoj osobita ?
- Svršetak svega što prolazi,
- ili početak onoga što ostaje ?

4. Jesam li već načinila inventar svega onoga, čega će me smrt lišiti ? Danas ću to pokušati.

5. Jesam li se koji puta vježbala da primim smrt ? Naučit ću se na to.

6. Jesam li već načinila inventar onoga, što će mi smrt donijeti ? Načinit ću to sebi i povratit ću se češće na to.

D a l i mi je draga pobožnost dušama u čistilištu?
Sjeti se svaki put kod "spomena za mrtve" onih

140.000, što svaki dan umire !

137. "T i s i P e t a r"

Nije li Jaures god. 1903. rekao: "More opada i Petrova se baraka, napuštena od valova, nasukala na pijesku?

Gdje je to vidio taj zloguki prorok ? Papa je moćniji nego ikada prije. God. 1914. imao je 14 prestavnika rasnih naroda u Vatikanu. God. 1921. 24. Danas oko 35. Iz svake ih je godine više.

I što je taj čisto moralni ugled prema njegovom duhovnom ugledu ? Gospodar Vatikana je za mene ne samo vladar s vrlo jakim utjecajom, - on je osobito ono, što pokazuju četiri naziva, koja mu se pridaju :

P a p a . tj. Otac, a to će reći sama dobrota. T Tko je vidio Pija XII. slaže se s tim, da je to njegova značajka.

S v e t i O t a c. Radi se tu o svetosti službe, a ne, po sebi, o posebnoj svetosti čovjeka. No tijekom povijesti često su obje značajke išle uporede. Svi pape u prva tri vijeka, osobito dvojica, bili su mučenici i prema tome sveci. Zar se u naše vrijeme ne govori o proglašenju svetim Pija X., pape česte sv. pričesti.

V r h o v n i s v e ć e n i k. Prva dva naslova označuju osobitu dobrotu. Ovaj i slijedeći označuju više uzvišenost poziva. Vanjski znak papinskog kraljevskog dostojanstva je tijara - trostruka kruna: učiteljska, zakonodavna i sudačka suverenost.

N a m j e s n i k I s u s a K r i s t a. Najljepši od sva četiri naslova. "Petre, molio sam, da ti vjera nikad ne pokoleba. Pasi ovce moje....Ni vrata je paklena ne će nadvladati."

Ljubit ću papu, štovat ću papu, molit ću za papu.

138. S v a k i d a n..........

Svaki dan ljudi Boga vrijedjaju, zaboravljaju na Njega, preziru Ga, sramote Ga, psuju Ga.....

Svaki dan ljudi sv. Crkvu napadaju,. Neprijatelji zakone krne njenu neovisnost, dostojanstvo, čast ili život njenih udova....

Svaki dan obnavlja Isus Krist svoju golgotsku žrtvu na oltaru, želeći time pokazati kako nas ljubi, i to svaki puta, kada god se u župnoj crkvi ili kapelici čita sv. Misa. - a Njegovi neprijatelji Ga žele ponovo razapeti, proklinjući Njegovo Evandjeljo.

"Jasno je, kaže Magr. Gay, kad bi naš Spasitelj opet došao na svijet bio bi ponovo razapet, i to mnogo brže, nego li prvi puta."

Svaki dan mi se Gospodin u šutljivom zatvoru svetohraništa, u tom mrtvačkom lijesu od četiri daske, gdje On provodi dane i noći, šutke tuži: "Reci mi, jesam li dosta učinio ? Jesam li te za šalu ljubio ? "Svaki dan pruža mi Gospodin svoju Hostiju, gdje je sam sakriven.

Svaki dan tisuće života ganu...Jedan sat ! Što je to ! Dofilo od šestdeset kratkih minuta ! Jedna minuta ! U jednoj se minuti od prilike sto ljudi rodi i sto ljudi umre. Stotinjak djeece zaplače i stotinjak umirućih posljednji izdiše. Jedan sat, šest tisuća lješova, šest tisuća kolijevki. A za koliko će Spasiteljeva žrtva biti možda uzaludna !......

Svaki dan, možda tisuće duša da se zavesti na smrtni grijeh, izlaže se pogiveljji da dodje u pakao, i tko zna, možda i pada u nj.

A na što ja mislim ?......Mislim samo na zabavu, kako da se razonodim, kako možda, da Boga vrijedjam, Zaokupljena sam sva lakoumnošću, ispraznošću, užitkom i ništavilom !....

Uistinu siromašno srce, koje prolazi pokraj tolike ljubavi i kraj tolike boli, kraj tolikih opasnosti, kraj tolike mržnje, a da ni okom ne trene, i koje se hvata za ono, što ne zaslužuje ni pogleda.!!!!!!

Bijedno biće, koje privlači takva malenkost, a ne može da ga zaokupi takova veličina !

Shvati - konačno !-nepobjedivu ozbiljnost ljudskoga života.

